B103/c/29/2

PSB
Received
Toronto

THIS PAPER WAS MAILED
WEDNESDAY, JAN. 28., 1987.

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER

Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited
Business Offices: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9, Canada. Editor-in-Chief **A. Kundrats**, 465-7902. USA Editorial Offices: New York, Editor **V. Irbe**, 4035 Rombouts Ave., Bronx, NY 10466; Chicago Editor **A. Zaube**, 3353 N. Avers Avenue, Chicago, Ill. 60618; California Editor **Kārlis Kalejs**, 3822 Markridge Road, La Crescenta, CA 91214.

NR.5 SESTDIENA, 1987. GADA 31. JANVĀRIS 36. GADS SATURDAY, JANUARY 31, 1987.

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 CENA 1.25 DOL.

Imants Alksnis

Tautas modinātājs, vienotājs un vadonis

Mūsu tautas bagātīgajā vēsturē nereti ir parādījušās personības, kas ar savu dzīvi un darbu ir veidojušas mūsu tautas likteņa gaitas. Tāda izcila personība ir Atis Kronvalds, kuŗa 150. dzimšanas gada piemiņu šogad latvieši atzīmēs visā pasaulē Kronvaldu Aša zīmē. Ar savu izteikto nacionālo stāju, tēvzemes mīlestību un savu dedzīgo un pašaizliedzīgo darbu skolu un audzināšanas laukā viņš sevi ir ierindojis to vīru rindās, kuŗus mēs ar cieņu un pateicību pieminam, kad runājam un domājam par mūsu tautas likteņa gaitām. Viņš ir nenoliedzami sava laikmeta lielākā personība un centrs tautiskā atmodas laikmeta ideoloģijā. Savu samērā īso mūžu viņš ziedoja latviešu tautai gan kā latvju valodas kopējs, nacionālās ideoloģijas un latviskā lepnuma modinātājs un paudējs, it īpaši kā skolotājs un audzinātājs.

Garīga atmoda latviešu tautā sāka parādīties tūlīt pēc zemnieku brīvlaišanas, t.i. pēc personiskās brīvības iegūšanas. Dzinuli tai deva pirmie nacionālie rakstnieki un nedaudzās latviešu skolas. Gadsimta vidū latviešu tautai pavērās jauni apvāršņi — jaunlatviešu kustība, kuŗas spilgtākās personības bija Krišjānis Valdemārs, Juris Alunāns un Krišjānis Barons. Šo jauno patriotu aktīvitāte mūsu tautas dzīvē radīja laikmetu kuŗā viņu izteiktā nacionālā ideoloģija bija pamats mūsu tautiskiem centieniem, kādus mēs atzīstam un akceptējam vēl šodien. Viņu darbs ir vairojis latviešu tautai spēku un gara spraigumu cīņai par tautas tiesībām un nacionālu kultūru. Jaunā laikmeta ievadītājiem un veidotājiem pievienojās simtiem latviešu tautas tā laika ideālistu: studenti, mācītāji un skolotāji. Lielākā un slavenākā personība šo latviešu nacionālistu vidū bija Kronvaldu Atis. Bez viņa tautiskais atmodas laikmets nebūtu nesis tos augļus, kuŗu rezultātā Latvija kļuva brīva.

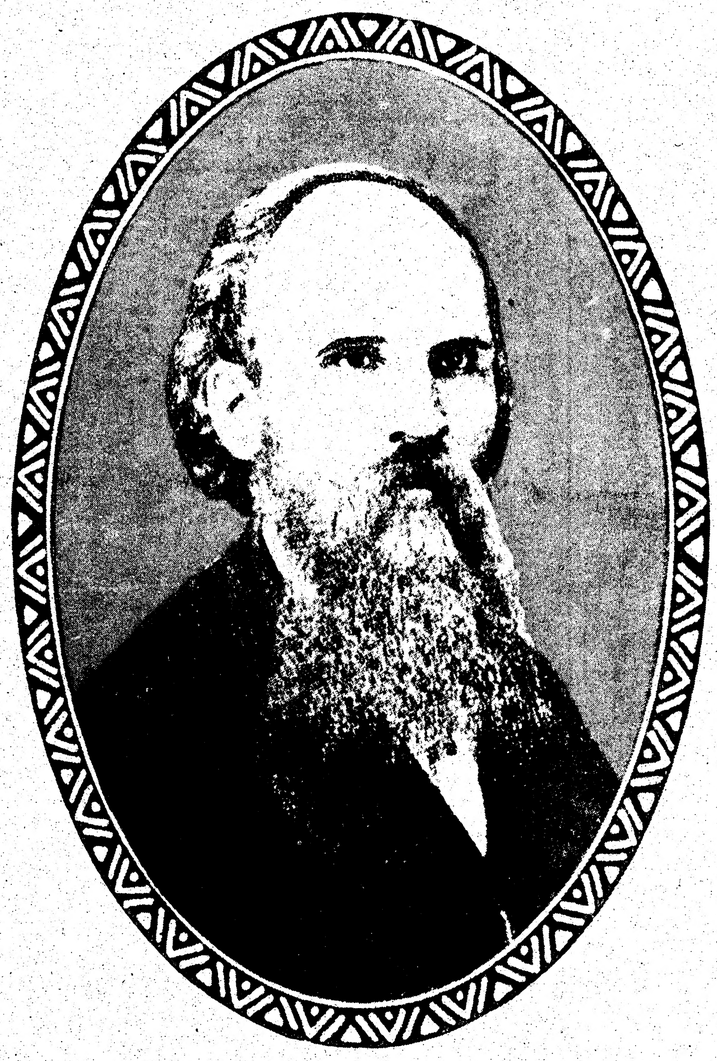

Man nav svētākas valodas par latviešu valodu;
man nav mīļākas tautas par latviešu tautu.
Kronvalds Atis
1837 - 1875

Šajā laikā sāka izveidoties latviešu inteliģence, kuŗas kodols bija latviešu skolotāji dažādos Latvijas novados un latviešu studējošā jaunatne savos nacionāli domājošos studentu pulciņos pie Rīgas, Tērbatas, Maskavas un Pēterpils universitātēm, kur viņi skaidri un atklāti apliecināja savu piederību pie latviešu tautas. Pēterburgas Avīzes ar dedzību uzstājās pret latviešu kultūras apspiešanu, un skolotāji visos Latvijas novados sāka iestāties par latviešu nacionālo skolu dibināšanu. Šādā laikmetā dzīvoja un Strādāja Kronvaldu Atis.

Kaut gan audzis un izglītojies vācu kultūrā, viņš tomēr iemācījās mīlēt un cienīt latviešu valodu un latviešu tautu. Viņa dedzīgās un patriotiskās runas skolotāju sanāksmēs, semināros, latviešu studentu aprindās un dziesmu svētkos bija sākums nacionālisma straumei, kuŗa vairs nekad nav apstājusies. Latviešu tauta sajūsmā atzina Ati Kronvaldu par savu vadoni, viņam ticēja un viņam sekoja. Līdz pat savai nāvei viņš bija sava vēstures laikmeta centrā. Uz viņa pieminekļa ir iegravēti vārdi, kuŗus viņš visu mūžu bija paudis:

TĒVZEME UN BRĪVĪBA — VISSVĒTĀKIE DĀRGUMI PASAULĒ

Varam droši apgalvot, ka Kronvalds bijis viens no diženākiem latviešu tautas dēliem. Viņš pulcināja un vienoja latviešu tautu, rūpējās par tās gara gaismu un dvēseles skaidrību. Ar gaišu skatu viņš raudzījās latviešu tautas nākotnē, kur tā būs prātā apgaismota, tikumībā apskaidrota un gribā spēcināta. Viņš vēlējās, lai latviešu tauta izveidotu savu īpatnību, kas ir vienreizēja un neatkārtojama. Šai latviešu tautas īpatnības koklei tad vajadzētu skanēt visu tautu kokļu koncertā. Kronvalds ar savu darbu latviešu tautā ir ieguvis nemirstību. Viņš ir īsts tautas vadītājs, kuŗa gars mūžīgi dzīvos latviešu sirdīs un gara pasaulē.

Tēvzemei un brīvībai veltīts, nēviens upuris nav par lielu. Kronvaldu Atis mums māca, lai latviešu tauta šos vārdus piepilda arī vissmagākos tautas vēstures brīžos, lai piepilda tos savā garā un būtībā, tāpat kā viņš tos ir pildījis savās cīņās par latvietību.

Kronvalda darbs nav bijis veltīgs. Ir tā, kā kāds viņa draugs teica pie viņa kapa: „Tu dzīvosi, kamēr vēl latviešu mātes mācīs saviem bērniem dārgās latvju valodas skaņas".

Lai Kronvaldu Aša centieni plaukst mūsu dienās, augdami plašumā un dziļumā.

Pagātnē un nākotnē raugoties

Mūsu laikraksts lūdza ev. lut. baznīcas archibīskapu Arnoldu Lūsi sniegt atbildi uz jautājumiem, kas saistās ar ev. lut. draudžu darbību pagājušajā gadā, kā arī ar nākotnes iecerēm un problēmām.

Jautājums: Esam pārkāpuši 1987. gada slieksni. Ko jūs uzlūkojat par baznīcas svarīgāko uzdevumu — nākotnē raugoties?

Atbilde: Par baznīcas svarīgāko uzdevumu, tuvākā un tālākā nākotnē raugoties, es uzskatu Dieva vārdu un Kristus evaņģelija sludināšanu svešumā izkaisītiem latviešiem, lai saglabātu un latviešu ģimenēs iedzīvinātu kristīgo dzīves ziņu un garīgās vērtības, pasargājot mūs no bezdievības un tautiskas nāves draudiem.

Nevarēsim noliegt, ka dzīvojam un ka mūsu jaunatne aug morālisko vērtību sairuma, hedonisma un bezdievīgu ideoloģiju piesārņotā laikmetā. Bezdievība veicina tautas fizisko asimilāciju — tautisko nāvi. Prof. Dr. J. Robiņa izstrādātā statistika par latviešu ev. lut. draudzēm Amerikā un Kanadā liecina, ka pēdējo desmit gadu laikā draudzēs dzimušo un kristīto bērnu skaits ir samazinājies par apm. 25 proc; tādu pašu ainu par laiku no 1965.g. līdz 1972.g. rāda arī prof. E. Dunsdorfa izgatavotā statistika par latviešiem Austrālijā. Tā ir skumja un bīstama parādība.

Nopietnas bažas rada arī asimilācija, ko prof. E. Dunsdorfs nosaucis par tautisku nāvi. Šo procesu īpaši veicina kaunīgie latvieši, kādu, diemžēl, jau kopš pirmajiem sveŝniecības gadiem mūsu vidū ir bijis samērā daudz. Un — jauktās laulības, kādu skaits jau pārsniedz pusi no visām mūsu draudzēs noslēgtām laulībām.

Jautājums: Ko baznīca varētu darīt, lai šo parādību novērstu?

Atbilde: Par šiem jautājumiem vairāk jādomā ne vien baznīcai — tiem jābūt visu mūsu organizāciju interešu degpunktā.

Izjūta par piederību pie latviešu tautas sākas ar latviešu valodu, un tā būtu jātur cieņā ne vien latviešu, bet arī jaukto laulību ģimenēs!

Īpaši bērniem jau mūža pirmajos gados nav absolūti nekādu grūtību latviešu valodu iemācīties, ja ar tiem latviski sarunājas. Ģimenēm, kas tā audzina savus bērnus, vajadzētu parādīt zināmu atzinību, īpaši Ģimenes dienā. Un tādu ģimeņu mums, paldies Dievam, ir samērā daudz! Jāņa draudzē, Toronto, piemēram, pēdējā Adventa svētdienā, dievkalpojumā svētos rakstus lasīja 6 jaunieši labā latviešu valodā. Trīs no tiem izauguši tautību ziņā jaukto laulību ģimenēs. Domāju, ka pirms laulībām mācītājiem šos jautājumus bez jebkāda nacionāla šovinisma kultivēšanas vajadzētu ar jaukto laulību pāriem nopietni pārrunāt. Lai liecinātu, ka mēs arī šādus jaunsalaulātos gribam ieslēgt mūsu draudzības lokā, cittautiešiem no draudzes kā mazu dāvanu varbūt varētu pasniegt latviešu valodas mācības līdzekļus, kādu mums tagad ir pietiekami daudz.

Jaunatnes iesaistīšanā latviešu kopībā ļoti liela nozīme, protams, ir arī latviešu skolām un svētdienas skolām. Diemžēl, daudzi bērni ne vienā, ne otrā skolā nemācās. Pēdējā LELBAs Pārvaldes sēdē dzirdējām, ka, piemēram, Austrumu apgabalā 31 proc. no bērniem, kas skolas vecumā, latviešu skolās nemācās. Tas rada arī lielas grūtības sagatavot jauniešus konfirmācijai. Būtu ļoti vēlams, lai tos bērnus, kuŗus kaut kādu iemeslu dēļ vecāki nevar vest uz latviešu skolu, vestu uz svētdienas skolām tur, kur tās darbojas. Vecākiem un kūmām jāatceras, kādu solījumu tie devuši, kristījot savus bērniņus tā, kā Jēzus mūs skubinājis to darīt.

(Turpinājums 5. lp.)

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1987. GADA 31. JANVĀRIS, 5. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Valdes priekšsēdis — Pēteris Ratnieks. Laikraksta atbildīgais redaktors — A. Kundrats. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9, tālr. 465-7902. Nujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N. Y. 10466, U.S.A. Tālr. 1-212-994-7917. — Čikagas redakcijas vad. A. Zaube, 3353 N. Avers Avenue, Chicago, Ill. 60618.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos materiālus neuzglabā, bet pēc vēlēšanās sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personiskais uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV: par vienu gadu — 46 dol., 6 mēnešiem — 24 dol., 3 mēnešiem — 14 dol. Atsevišķa numura cena 1.25 dol.

Sludinājumu maksa sludinājumu daļā $2.50, tekstā $3.00, pirmajā vai pēdējā lp. $5.00 par 1 cm telpu. Sarīkojumu kalendārā $2.00 par rindiņu, atkārtojot 4 reizes un vairāk 25 proc. atlaide. Laikraksta abonēšana un sludinājumi — tālrunis 466-1514.

MEMBER ETHNIC PRESS ASSOCIATION ONTARIO

Laikraksta apgāds patur tiesības atsevišķos gadījumos sludinājumus arī nepieņemt. Ja nodotā sludinājumā laikrakstā ieviesusies kļūda, tad šis sludinājums tiks atkārtots bez maksas. Laikraksta apgāds par kļūdaini ievietotu sludinājumu atbildīgs tikai par tādu summu, cik pēc sludinājuma likmes izmaksājusi kļūdaini iespiestā teksta telpa. Grozījumus sludinājumos var pieteikt ne vēlāk kā vienu dienu pēc sludinājuma nodošanas.

Dadža zīmējums LA.

Viktors Kalniņš

Kā padomju savienībā strādā

Padomju žurnālos bieži sastopamas nodaļas (tās parasti atrodas žurnāla pēdējās lappusēs) ar nosaukumiem ,,Izgatavo pats'', ,,Prasmīgās rokas'' un līdzīgi. Lasītāji sūta savu izgudrojumu un uzlabojumu aprakstus. Pašus interesantākos redakcija publicē. Ļoti bieži sastopami apraksti, kā uzlabot vai vispār padarīt par lietošanai derīgiem jaunus, tikko veikalā nopirktus priekšmetus vai iekārtas. Visbiežāk sastopami apraksti, kā uzlabot mēbeles vai virtuves iekārtu.

Varētu jautāt, kādēļ šo uzlabojumu aprakstus lasītāji nesūta tieši izgatavotājiem, kas ražo mēbeles, termosus, elektrisko aparātūru, teiksim, Latvijā uz Rīgas ,,Straumi'', Valmieras mēbeļu kombinātu vai Ukrainā uz Melitopoles ,,Bitmaš'' rūpnīcu. Tas tādēļ, ka rūpnīcās neviens nepievērsīs šiem ierosinājumiem nekādu uzmanību.

Neteiksim, ka ražotāji uzskata savu produkciju par ideālu. Konstruktori, technologi paši bieži vien zina visus trūkumus, bet jebkurš uzlabojums ir saistīts ar technoloģiska procesa maiņu. Tas savukārt var piebremzēt ražošanas tempus, tātad plāna izpilde būs apdraudēta. Savukārt uzlabota produkcijas kvalitāte, lai gan palielinās pircēju pieprasījumu, sevišķu labumu ražotājiem nedos, pat tagad ar visiem Gorbačova mēģinājumiem kaut kā ieinteresēt ražotājus celt kvalitāti.

Pašās rūpnīcās daudzi veiksmīgi konstruktīvie risinājumi var ilgu laiku palikt tikai uz papīra. Teiksim, jauns modelis ir mazāk darbietilpīgs un ekonomiskāks izejvielu patēriņā. Bet līdz ar to jauna modeļa cena būs lētāka un reālizētās produkcijas plāns, ko vērtē rubļos (faktiski nosacītos rubļos) būs grūtāk izpildāms. Neviens negrib pats sev radīt jaunas grūtības.

Tiem inženieriem, kas strādā rūpnīcas konstruktoru birojā, kas var aiziet uz ražošanas iecirkni, lai uzzinātu, kādas pastāv technoloģiskas iespējas, kas no sagādniekiem var uzzināt, kādus mezglus vai kādu metalu tiem iespējams sadabūt, ir vieglāk izvairīties no lielām kļūmēm. Turklāt, ja viņi prot iegrožot savas techniskās domas pārāk brīvo lidojumu, iedzīt to attiecīgo materiāli technisko iespēju, plāna un finanču šaurajā sprostā, izdodas radīt, ja ne optimāli labākos, tad konkrētos apstākļos kaut cik pieņemamus variantus.

Daudz sliktāk ir tiem konstruktoriem, kas strādā specializētos birojos, kur saņem pasūtījumus no citiem uzņēmumiem. Parasti tādi biroji ir padoti kādai pārvaldei, bet tā savukārt ministrijai. Teiksim, autorūpniecības ministrija nolemj celt jaunu rūpnīcu. Valsts plāna komiteja sameklē līdzekļus. Valsts techniskās apgādes komiteja piespriež fondus uz iekārtu. Speciālizētais konstruktoru birojs var pieņemt pasūtījumu rūpnīcas konstruēšanai labākajā gadījumā uz nākošo gadu (tas ir ideāls variants: parasti tā nenotiek, jo plāni jau sastādīti). Architektu, inženieru-celtnieku un konstruktoru grupa sāk savu darbu, izgatavo projektu. Bet tad noskāidrojās, ka pasūtītājs šo projektu vairs negrib pieņemt. Kas tad ir noticis? Izrādās, ka bija jāmaina technoloģiskās līnijas, jo tādu un tādu iekārtu tā arī neizdevās saņemt. Projekts jāmaina, lai pielāgotu tai iekārtai, ko sagādniekiem izdevās dabūt vai, pareizāk sakot, ,,izspiest''. Labi, ja attiecīgas izmaiņas var izdarīt vēl projektēšanas stādijā. Bieži to dara jau celtniecības laikā. Liekas, ka inženieri, uzzinot maiņas technoloģijā, varētu vienkārši piezvanīt projektētājiem, lai tādus un tādus iecirkņus viņi nesteidzas projektēt — ir sagaidāmas maiņas. Bet, kaut jaunās rūpnīcas technologi un projektētāji ir pakļauti vienai un tai pašai ministrijai, bet tās dažādām pārvaldēm ar šādu aizturēšanu laikā nebūs nodots projekts, tad skandāls tiks sacelts ministrijas kollēģijas sēdē. Labāk jau pēc projekta nodošanas mēs parādīsimies ar saviem papildinājumiem.

Savukārt konstruktori redz, ka sasteigtais darbs ir iemesls daudzām projektēšanas kļūdām. Viņos ar laiku parādās vienaldzība pret kvalitātīvu darbu. Viss tas nekādi nesekmē tagad tik populāro pārkārtošanās kampaņu. Turklāt alga konstruktoriem arī nav nekāda lielā, — parastā inženieru alga.

Lasītāju vēstules

DRAUDZES ČIKAGĀ APVIENOSIES?

Apvienošanās ideja latviešu ev. lut. draudzēm Čikagā nav sveša. Par apvienošanos kādā draudzē notika rakstveida nobalsošana ar pozitīvu rezultātu, bet pamazām viss apklusa.

Sv. Jāņa un Sv. Pāvila draudze Čikagā jau vairākus gadus darbojas kopīgā baznīcā un samērā plašā kopīpašumā Vuddeilē. Pastāvot kopdarbībai, apvienošanās nepieciešama; abu draudžu pilnsapulces pag. gada jūnijā ievēlēja apvienošanās komiteju, kas pēc vairāku mēnešu kopdarbības izstrādāja apvienošanās projektu, kas ietverts 7 darbības noteikumos, kā apvienot abas draudzes. Abu draudžu informācijas sapulcē 7. decembrī iepazīstināja ar šiem noteikumiem un to iespējamiem grozījumiem, par ko lems abu draudžu pilnsapulcēs. Izstrādāts jaunās draudzes statūtu projekts, ka draudzes apvienosies līdzīgi: abu draudžu pilntiesīgie locekļi automatiski kļūst par pilntiesīgiem locekļiem jaunajā draudzē. Draudžu īpašumi, kustamie un nekustamie, finances un pārējās saistības uzņemsies jaunā draudze. Jaunās draudzes mācītāja vieta būs vakanta, uz ko varēs kandidēt draudzes līdzšinējie un visi LELBAi pieņemamie mācītāji. Ir panākts liels solis apvienošanās ziņā, bet gala vārds būs sakāms abu draudžu pilnsapulcēm.

Informācijas sapulces laikā sapulces vadītājs paziņoja Čikagas lielākās latviešu luterāņu Ciānas draudzes oficiālu 1986.gada 3. decembŗa padomes, prāv. V. Vārsberga un draudzes priekšnieka R. Grika parakstītu aicinājumu apvienoties visām trim latviešu luterāņu draudzēm Čikagā, lai garīgi un laicīgi labāk varētu kalpot visai Čikagas latviešu sabiedrībai, it sevišķi Kr. Barona latviešu skolai, kuŗā aug mūsu latvietības nākotnes nesēji. Ciānas draudzes aicinājumā proponēts: paturēt vecākās Čikagas latviešu draudzes dibināšanas datumu (1897. gadu), abus dievnamus — Vuddeilē un Čikagā, tagadējos abu draudžu garīgos vadītājus māc. A. Liepkalnu, prāv. V. Vārsbergu, māc. emer. A. Rautenšildu un dr. vikāri māc. A. Pūliņu.

Par draudžu apvienošanos trimdas apstākļos runā daudz, bet runas vēl nav darbība. Apvienošanās daudzās vietās kļuvusi nepieciešamība. Divas Čikagas draudzes vēl kādu laiku varētu pastāvēt, bet tas nebūtu labākais atrisinājums. Mūsu trīs draudzes, apvienotas vienā spēcīgā draudzē ar apm. 1200 draudzes locekļiem varētu labāk kalpot Dievam, mums pašiem un mūsu tautai dzimtenē. Tikai vienotai un spēcīgai draudzei ir cerības uz ilgāku garīgu un laicīgu pastāvēšanu šeit Čikagā.

H. Riekstiņš.

VAR IEMAKSĀT J. POPEĻA PIEMIŅAS FONDĀ

Pie Latviešu Centra Stipendiju un izglītības fonda ir nodibināts Jūlija Popeļa piemiņas fonds, lai neradītu kādu jaunu bez jau esošajiem daudzajiem fondiem.

Ziedojumus Jūlija Popeļa piemiņai, kas paliks mūsu nākotnei, var sūtīt: ,,Latvian Cultural Centre'', 4 Credit Union Dr., Toronto, M4A 2N8, ar norādījumu uz čeka, ka tas domāts Jūlija Popeļa piemiņai.

Neaizmirsīsim Jūlija Popeļa lielo darbu un labestību latviešu jaunatnei, atbalstot Minsteres ģimnaziju un vietējās jaunatnes vienības.

Edgars Broders.

Nikolajs Kalniņš

Varenības dzejnieks

JĀŅA MEDEŅA RAKSTI II

Arnolda Medeņa sakārtojums, Jāņa Bičoļa apcere, Niklāva Strunkes illustrācijas, Arnolda Sildega vāks , apvāks un grafiskā apdare.

AIVIEKSTES APGĀDS,
Asjas Lejiņas teksta salikums,
1986.g., 360 lp.

Kad 1985. gadā iznāca Jāņa Medeņa Rakstu I sējums, sakārtotājs priekšvārdos norādīja, ka 2. sējums ietvers dzejoļu grāmatas Varenība un Teiksmu raksti ar Jāņa Bičoļa apceri par Medeņa metriem; 3. sējumā būs dzejoļi, kas rakstīti abu okupāciju laikā, Kurzemes nocietinājumā, Tērandē, Bolderājas koncentrācijas nometnē, izsūtījumā Sibirijā, kā arī dzejoļi, kas rakstīti pēc atgriešanās Latvijā. Šai krājumā būs ievietotas arī draugu atmiņas par Jāni Medeni un viņa vēstules, rakstītas pēc atgriešanās no Sibirijas.

Ar otra sējuma iznākšanu šai literāri nozīmīgajā pasākumā divi trešdaļas jau paveiktas. Lasītāji saņem tikpat glītā un rūpīgā ārējā apdarē kā pirmo, arī otru sējumu, kam priekšlapā tāpat Arnolda Sildega gleznotais dzejnieka Medeņa portrets.

Pirmajā sējumā ievietotā Jāņa Kadiļa rūpīgā apcere par Medeņa dzīvi un dzeju aptver visu viņa atstāto literāro mantojumu, dod arī novērtējumu: ,,Jānis Medenis ir dzejnieks, kas ne vien savā dzejā teicis tautas likteņus, bet tos arī savā personā līdzi dzīvojis.''

Kad nu iznāk Rakstu 2. sējumā ievietotā Varenība, jāatceras, ka tās pirmpublicējums ir 1936.g. Mūsu valsts dzīvē nesen notikušas lielas pārmaiņas: izbeigušies Saeimas laiki. Medeņa dzejoļi, kas radušies tai laikā, pauž rūgtumu, neapmierinātību:

Partijas divdesmit sešas gan
  vēlētas Augstajā namā,
Vēl maz — tās nespēj mūsu
  ādu sadaiīt... (16.lp.)

Tāds laiks ir mūsu zemē gruvis... (18)

Un citu tautu spožā slava
Kā teika tev pār galvu skrien
  ... (19)

,,Tad nu viegli saprotams, ka 15. maija pārmaiņas Medenis uzņem ar gandarījumu,'' saka Jānis Kadilis.

Pāršalc nu tēvzeme dziesmām,
  un gavilēm apvijas kalni,
Spārnots to atnesi tu — trīsdesmit ceturtais gads!
  (Varenības ieskaņa, 9.)

Sveika, pilsēta, tu — karogotais mežs! (23.)

Sākas ,,jauna dzīve'', tāds virsraksts tālākai nodaļai:

Saule kāpj debesu kalnā, un
  zeme tai paceļas pretī,
Daugavā varvīksna dzeŗ, klajumos mirdzumu sviež,
Izejam tēvzemes svētkos, un
  aizmūžu šalkšanu dzirdam
  ... (24.)

Jaunais laikmets gaitā straujā
Iet, mūsu slavas posts... (27)

Tā dimdēdama sāk skanēt Varenībā Medeņa dzeja.

Bet viņš nekļūst nekāds ,,galma dzejnieks'', kas kalpo kādai programmai: ,,Dzejniekam jāaiziet sevī, jo augstāk viņš pacelts par visu'' (33.). Medenim ,,aiziešana sevī'' nozīmē nodoties pilnīgi dzejai. Ja Tecilā viņš pievērsās strēlnieku gaitām, tagad teiksmās apdzied ,,gan sendienu, gan atbrīvošanas kaŗa notikumus, piešķirot tiem savas dzimtās puses — Malienas — nokrāsu tiklab saturā, kā izteiksmē'', saka Kadilis, labs Medeņa dzīves un dzejas pazinējs. Šie dzejoļi sakopoti nodaļā Varoņu laukos (17.—88. lp.) ,,Vēsturiskajās balādēs kļūdu nebūs'', savās atmiņās saka Jānis Grīns. ,,Medenis strādāja pamatīgi, apzinīgi, izstudēdams literatūru par tematu visos sīkumos.'' (Redaktora atmiņas, 203).

Nodaļā Labie kaimiņi graizītas sadzīves negātīvās parādības. Liekas, daža rinda kā mūsdienām rakstīta:

Dzejnieks, vai pasaules birgā
  tu neaizej maldīgu ceļu —
No savas tautas cīņām prom?...
Rīts stiprais tevi aizslaucīs! (91.)

Tuvas saites Medenim vienmēr ar dzimto sētu. Par to domājot, radusies nodaļa Mājās, kur skaistākie liriskie dzejoļi:

Met krāsnī pagali, dedz spožu
  guni, — nāk ziemas vakars!
Tālīni ciemiņi pa plašu Daugavu brauc mūsu pusē...
  nes Dieva svētību namā ir
  sētā. (126.)

Vasaras krāšņumu izbaudām dzejoļos: Dieva dārzs, Vakars pie Aiviekstes, Tālajās pļavās, Linu ziedā uvc. Šai nodaļā arī gandrīz visi Medeņa metru paraugi. Studējot tautasdziesmas, lasot Horātiju, viņš guvis ierosmi arī formāliem meklējumiem.Par Medeņa metriem plašāk pielikumā lasām Jāņa Bičoļa apcerē.

Vērtējot Varenību, Jānis Lapiņš saka: ,,Jānis Medenis grib būt viscaur latvisks dzejnieks. Viņam ir ne tikai tēvzemes temati, bet viņš mēģinājis radīt arī latvisku stilu, savus metrus.'' (Sējējs, 1937.) Šo latvisko stilu jūt viscaur viņa dzejā: nāc pa duŗu, zemlecīte; no visa pagasta, no treju galu; pār treju novadu, pār trejdeviņi; aizbrauc viņš deviņi zirgi uvdc.

Jānis Medenis

Medenis arī lieto visus tēlošanas paņēmienus, kādus sastopam tautasdziesmās: atkārtojumus, refrēnu, alliterācijas, salīdzinājumus, hiperbolas. Īpaši ar pēdējām viņš iegūst dinamismu, it kā pārvarīgu spēku. Ja nu visu to lasītājs ņemana vai ,,ignorē, tad Medeņa dzejas lasīšana būs devusi gandrīz vai tikpat maz kā nedzirdīgam sēdēšana koncertā'', saka Jānis Rudzītis (Miķelnīcas, 255.) Un Jānis Lapiņš jūsmo: ,,Teikumos Jānis Medenis ir ārkārtīgi spēcīgs. Viņa dzeja ir nobārstīta ar dimantiem.'' (Sējējs, ib.) Šie dimanti ir dažkārt rūpīgi meklēti senvārdi, arī apvidus vai retāk dzirdēti, piemēram: pie *šķedēna* zemē metas; ved meitu, *bērnīdzi* lēno; pie *žeiŗa* stājis; bez *naika* zobena; smarža ceļas no mīdīta *pārta*; ceļ siltus slokātņus; no *silavas* kūp palsa migla uvc. Mulenbacha-Endzelīna vārdnīcā visi tie atrodami. Dažs tur iekāpis arī no Medeņa dzejas, piemēram: ievziedu *vilgmē*; no uguns tumīgu *pantāgu* cēla uvc.

Valodas krāšņums, tautasdziesmām radniecīgais stils jo spilgti parādās beigu nodaļā Gadskārta, kur apdziedāti Meteņi, Ūsiņu nakts, Māras diena, Jumja guldīšana, Veļu nakts Medeņos un Mārtiņš. Te un svētku dziesmās — Lieldienās, Jāņos, Ziemsvētkos — bagāti sastopamies ar tautas ticējumiem. Pagātnes vēstneši un nākotnes zīlētāji ir veļi, kas nāk rudeņos pasērst no viņsaules; arī svētības devēji un sargātāji:

Es uzklāju baltu linu paladziņu,
Veļu mātes gaidīdams. —
Apklāj manu rudzu druvu,
  rožu dārzu
Kuplu lapu mētelīti. (181.)

Varenības izskaņā Medenis paziņo: ,,... Uz septiņiem gadiem es aizbraukšu projām no Rīgas... Dzejnieks lai mūžības domām var nodoties svētītā zemē.'' (197.) Šī svētītā zeme ir dzimtais pagasts, kur Aiviekstes krastā ,,sev jaunu pili cērt.'' Pamazām te rodas nākošais dzejoļu krājums Teiksmu raksti. Tas iznāk 1942. gadā, kad jau esam piedzīvojuši otru okupāciju. Tautā svētku ugunis ir apdzisušas, Latvijas neatkarības laiks kļuvis par teiksmu: Dzejolī Posta diena lasām:

Kā mātes asaras mirdz acīs
  Daugavai...(337.)
Bez elpas stindzis ciems un zarā putniņš sīks...
Uz nāvi ceļu pos un izturi līdz
  galam. (ib.)

Kā savu likteni paredzēdams, dzejnieks ir rakstījis šīs rindas. Kā parasti nebrīvības laikos, tā tagad var dzīvot tikai teiku pasaulē (krājumā daudz tādu dzejoļu) vai runāt simbolos (arī tādu dzejoļu netrūkst) un mierinājumu visdrošāk atrast pie uzticama drauga vai mīļa cilvēka:

,,Un tu jūti smejamies sirdi...'' (237.)
,,Laimīgs esi, ka ar mani dienas vadi...'' (249.)

Teiksmu rakstos cērt arī satiras pataga, un ar ,,diviem kalendāriem'' jaužam, ka tā trāpa arī abas okupācijas varas (260.); ar ,,izskoloto vērsi'' — kādu ,,lielu kungu'' (254.)

Itin rotaļīgs ir veltījums Velētājām:

Lai tiek tīras atkal mājas,
Celiet vāles, velētājas! (253.)

To var saprast arī simboliski. Taču ,,piesieties'' nevar.

Veltījums Somijai, kas ar komūnistiem izmisīgi cīnījās ziemas kaŗā Aizvestajiem, kas ,,uz smilšu tuksnešiem aizvadīti'' (341.) liecina, ka dzejnieka sirds ir visiem drebējusi līdz.

Par Varenību Jānis Medenis saņēma 1937. gadā Annas Brigaderes literāro prēmiju. Godalgošanas aktā klāt bija arī izglītības ministrs un Universitātes rektors. Tas dzejniekam bija liels pagodinājums. Kad Teiksmu raksti iznāk, ir jau miris Edvarts Virza, kas Medenim tuvs kā dzejnieks, tāpēc tur ir veltījums arī viņam:

Neteiksim ardievas, nēsi Tu
  aizgājis, Tu — mūsu vidū...
Garam nav robežu, dzejniekam atdusas; nāksi Tu mūžam...
  (336.)

Šos vārdus varam attiecināt arī uz Jāni Medeni pašu. Viņš nav aizgājis, viņš nāk pie mums ar savu dzeju!

Paldies brāļiem, kas visus šķēršļus pārvarējuši, mums arī šo Rakstu 2. sējumu apgādājuši. Tāpat paldies mākslinieckam Arnoldam Sildegam par gaumīgo ietērpu. Grāmata būs ļoti skaista dāvana. Vēlēsim dievpalīgu, lai tāpat top 3. sējums, kas būs kā vainags Jāņa Medeņa uzceltai dzejas pilij.

Pateicība

Mīļš paldies organizācijām, visiem draugiem un labvēļiem, kas mani apsveica 80 gadu dzimšanas dienā.

Alb. Bērziņš

V. Luca abstraktais darbs Ziemas prieki.

Latviešu mākslinieka Viļņa Luca darbu skate no 27. janvāŗa līdz 14. februārim būs redzama BAU-XI galerijā Toronto, 340 Dundas St. W.

Vilis Hāzners

Gaŗas ēnas pār Latviju

PĀRSKATS PAR NOTIKUMIEM LATVIJĀ 1986. GADA OTRĀ PUSGADĀ

(Turpinājums)

Visi zvejsaimniecības veikali ir tukši un atrodas nolaistā stāvoklī. Daudz kļūdu un trūkumu ir politiskajā masu darbā. Vāji tiek sagatavoti jūrskolas ierindas jūrnieki... Tika sabārti daudzu pasākumu zvejniecības un zvejsaimniecības vadītāji, no kuŗiem viss vairums ir ar krievu uzvārdiem.

Pēc jūrniekiem kārta bārieniem nāca zemniekiem. Te galvenā prasība bija celtniekiem, jo izrādas, ka par iedzīvotāju līdzekļiem celtniecības plāni izpildīti tikai par 86%, tai skaitā sovchozos un kolchozos tikai par 46%. Individuālās celtniecības plānus nav izpildījusi neviena no Ogres rajona 15 saimniecībām. Gada plāns dzīvokļu celtniecībā izpildīts tikai par 24%. Līdzīgs stāvoklis ir arī pilsētu dzīvojamo māju celtniecībā.

Notiek arī visvairāk nevajadzīgu sēžu un ir nesamērīgi lieli dažādu ,,papīru plūdi''. Šis ,,darbs'' ir daudzās vietās vēl palielinājies, tāpat palielinājies šo sēžu dalībnieku skaits.

Un beidzot birojs savā sēdē pelielināja vēl bezjautīgās sociālistiskās sacensības... Žēl...

Pietiks piemēru par negausīgo sēžu un runu skaitu par XXVII kongresu. Tik daudz, kā līdz šim, kā rāda šis piemērs, republikā līdz šim nebija bijis. Tajā pat laikā CK birojs aizrāda un nosoda zemākās instances par liekām sēdēm, liekiem papīra plūdiem, bet tajā pat laikā paši šo negantību palielina līdz nejēdzībai, par vajadzībām nemaz nerunājot. Viņi pašā partijas vadības centrā nav pamanījuši nemaz XXVII kongresa milzīgo ēnu, kuŗa klājas par Latvijas pilsētām un laukiem...

Vēl jau sēdes sekos arī nākamos divus mēnešus, te galvenā vērība būs jāpievērš republikas problēmām un tāpat šajā gadā neizpildītiem plāniem. Ja būs kas svarīgāks pieminēšanas vērts, tad arī to darīsim.

Kā izpildas tautas saimniecības plāns?

24. oktobrī tika publicēts Latvijas centrālās statistikas pārvaldespārskats par to, kā izpildījies tautas saimniecības plāns 1986. gada deviņos mēnešos. Visumā šādus plānus statistikā pārvalde mēdz publicēt katru gada ceturksni, kaut gan tie lielu skaidrību, sevišķi tikko minētais pārskats, nemēdz dot, jo maz tajos ir interesentiem minēti dati, bet vairāk viss uzskaitīts vienīgi procentos un rubļos, kas statistiķiem sniedz maz. Pie tam jāatzīmē, ka pats CK birojs arī šos datus smagi kritizē, pieminēdams, ka tie satur maz pareizības. Tomēr varam dažus pārskatā publicētos datus pieminēt, kaut tie visumā atspoguļo jau agrāk pieminēto CK prezidija sēdēs. Publicētais pārskats satur šādus uzrādījumus:

a) Tautas saimniecības ievadīšana intensifikācijas ceļā norit nepietiekamos tempos, daudzi darba kolektīvi vēl nav sākuši pārkārtošanos (sakarā ar XXVII kongresa lēmumiem, VH).

b) Agrarrūpnieciskā kompleksā plāni izpildīti tikai par 86% no uzdevuma.

6) Rūpniecībā 17 dažādiem rūpniecības produkcijas veidiem atņemta valsts kvalitātes zīme (tā tad tie pārgājuši uz brāķa ražošanu).

d) Trūkumi rūpniecības darbā tiek novērsti gausi. Katrs astotais uzņēmums pārkāpis līgumdisciplīnu, vairākās nozarēs, vispirms mašīnbūvē, saglabājies darba neritmiskums. Pazemināta līdz ar to produkcijas kvalitāte un rodas sarežģījumi transporta darbā. Neefektīvi tiek izmantoti pamatfondi. Mašīnbūvē metālapstrādes iekārtas darbojas mazāk par pusotru maiņu.

Gandrīz katra piektā ražošanas apvienība un uzņēmums nav izpildījis financālo rezultātu plānu.

e) Agrārrūpnieciskajā kompleksā pamatvilcienos pabeigti ražas novākšanas darbi. Līdz 20. oktobrim, pārrēķinot barības vienībās, bija sagatavoti 95,4% plānā paredzētās lopbarības. Uz vienu nosacīto liellopu sagatavoti tikai 14,7 centneri lopbarības vienību, kas atbilst tikai pērnā gada līmenim, tā tad neapmierinošs. Vissliktāk lopbarības sagādes plānu izpildījuši Saldus, Bauskas, Tukuma, Alūksnes, Dobeles un Limbāžu rajoni. Kaut ziemāju sējas plāns kopumā izpildīts, tomēr tas atpalicis Limbāžu, Balvu, Alūksnes un Ogres rajonos.

Izpildīts labības valsts iepirkumu plāns, gan kartupeļiem par 95%, dārzeņiem par 79% un augļiem un ogām tikai par 56%.

Trīs pēdējos mēnešos (no 1. jūlija līdz 1. oktobrim) samazinājies liellopu skaits par 32.000, tai starpā govju skaits par 6.000 un aitu skaits par 11.000, bet palielinājies cūku skaits par 14.000 un putnu skaits par 1.412.000.

Lopu, putnu un piena, arī olu, iepirkumu plānu deviņos mēnešos nav izpildījuši Valmieras un Tukuma rajoni.

f) Dzelzceļu transporta darbā ir trūkumi vairākās darbības jomās.

g) Kapitālceltniecībā plāns izpildīts tikai 91% apmērā. Pieļauta atpalikšana transportbetona, būvjavas, kurināmās kūdras un pakaišu kādras ražošanas jaudās.

Daugavas HES būvdarbi veikti vienīgi par 60%.

h) Atsevišķu preču pārdošanas plāns pieaudzis neapmierinoši, augļu un dārzeņu sulu vienīgi pārdots tikai 73% no paredzētā plāna. Deviņu mēnešu plāns tirdzniecībā nav izpildīts. No tiem būvmateriālu pārdošanas plāns izpildīts tikai par 75 resp. 80%. Netika pilnā mērā izpildīts iedzīvotāju pieprasījums arī pēc citām pirmās nepieciešamības precēm. Joprojām atpaliek daudzu preču kvalitāte. Tie sistemātiski izbrāķēti un ieskaitīti zemākā kvalitātē (6 līdz 10%), daudzi vieglās rūpniecības ministrijas ražojumi.

Dzīvojamo māju nodošanas plāns nav izpildīts. Republikas slimnīcas papildinātas tikai ar 122 vietām!

i) Nav nobeigta vēl skolu reforma.

j) Iedzīvotāju skaits 1. oktobrī republikā bija 2.637.000, tā tad trīs mēnešos pieaudzis par 6.000. Taču negribas ticēt, ka tas būtu vienīgi dabisks pieaugums. Vai nav vainīga arī Černobilas ēna?

Kaut visumā ,,saraustīts'' šis statistiskais pārskats, tomēr zināmu ieskatu Latvijas saimnieciskajā dzīvē sniedz. Arī liecina cik bezvērtīga un lieka ir bijusi partijas CK biroja milzīgā šī pusgada aktīvitāte, lai pabiezinātu XXVII kongresa ēnu par latviešu zemi un tautu. Rezultāti ir palikuši tie paši — to vienkārši nav! Un vai te vaina nav meklējama vienīgi vienā valstiskā iekārtā un vai visi lēmumi un darbi neliecina tikai vienu: komūnisma laika pārdzīvošanu jau sen un nepieciešamās valsts vadības drīzāku pārveidošanu? Bet vai Gorbačovs to spēs? —

Vēl par Černobilu

Latvijā negaidīti Padomju Jaunatne 1986. g. 30. un 31. oktobŗa nummuros bija ievietojusi (divos turpinājumos) gaŗu rakstu zem virsraksta ,,Černobilas ikdiena. Rudens'', raksta autore Marina Kosteņecka, jādomā no Latvijas. Rakstā pietiekami sīki aprakstīti dzīves un darba apstākļi Černobilā, kur izrādas nosūtīti darbos daudz latviešu. Autore savu gaŗo stāstu rakstījusi traģiskā veidā, tēlodama patiesos apstākļus šajā traģēdijas vietā un apstākļus, kādos dzīvo un strādā turpu nosūtītie ,,glābšanas darbu'' ļaudis. Viņa vairākkārt piemin ļoti bīstamos darbus cilvēku veselībai un pasaka, ka viņi pilnībā arī apzinās cik lielu risku ir uzņēmušies, gan neminot, ka visi ,,glābēji'' turpu nosūtīti ar partijas pavēli. Kaut gan no turienes mājās pārbraukušajiem partija izrādot daudzas priekšrocības, tomēr katrs, kas piedalījies avārijas seku likvidēšanā esot riskējis ar savu veselību un katrs esot pelnījis, ka viņu dziļi un patiesi cienītu. To nekad nedrīkstot aizmirst.

Starp ,,glābējiem'' esot daudz dažādu speciālistu, Baltijas kaŗa apgabala kaŗavīru, vīriešu un sieviešu, kuŗiem darbos jāpiedalās dažāda ilguma laiku.

Raksta autore gan zināmā mērā ideālizē šo cilvēku dzīvi, to apgādi, dzīvošanu teltīs (telpas visas stāvot vēl neapdzīvotas un visa pilsēta izskatoties kā izmirusi) un riskantos daba apstākļos, bet patiesībā nezina, kādas sekas viņu veselībā būs nākotnē...

Tāpat nezinam mēs, kādas sekas būs tiem cilvēkiem, kas lietos Latvijā ražoto pienu, augļus, gaļu un citus pārtikas līdzekļus. Neviens par to nerunā. Runā vienīgi par darba tempa kāpināšanu, ražojumu paplašināšanu un ne ar vārdu par draudiem, kādus nesusi un vēl nesīs nelaimīgā Černobiles avārija...

Uzmanība Borisam Pugo

Laiku pa laikam PSKP CK birojs parāda savu uzmanību centīgākiem provinču partiju CK pirmajiem sekretāriem, tiem uzticot kādu Vissavienības KP reprezentācijas uzdevumu. Šī gada jūlijā kārta bija pienākusi Latvijas KP vadītājam: CK pirmais sekretārs Boriss Pugo tika izraudzīts par PSKP vadības delegācijas vadītāju ceļojumam uz Meksiku, lai tur piedalītos vietējās KP kongresā. Saprotams, ka Meksikas KP ir viena no maznozīmīgākām Amerikas kontinentā. Tomēr B. Pugo izraudzīšana delegācijas vadībā bija zināmas uzmanības parādīšana šim Latvijas KP vadītājam, arī visai Latvijas KP par lielās uzticības un paklausības parādīšanu Maskavai.

Pārmaiņas Latvijas KP vadībā

Otrā 1986. gada pusgadā pārmaiņu daudzums bija viszemākais, kāds šādā periodā Latvijā jebkad noticis, kas ir arī viens no liecinājumiem, ka partijas vadības kadri ir jau pilnībā nostiprinājušies Maskavai un Gorbačova jaunajam ,,garam'' vēlamā virzienā.

Rajonos, šoreiz Ventspils pilsētas komitejā, notika tikai viena pārmaiņa: no pilsētas komitejas pirmā sekretāra amata tika atbrīvots M. Berdņiks, tā vietā izraugot A. Devisilovu, kas līdz šim strādāja par LKP CK partijas organizātoriskā darba nodaļas vadītāja vietnieku. Krievs nomainīja krievu, pie kam Devisilovam tas bija ievērojams paaugstinājums, bet Berdņika ,,pāriešana citā darbā'' bija pazemājums. Viņš bija šajā amatā ilgus gadus un, šķiet, ka savā darbā bija izdarījis kādus ,,grēkus''. Kāds būs ,,cits darbs'', netika nekur pieminēts.

Toties daudz nozīmīgāka pārmaiņa, kaut negaidīta, notika Latvijas KP CK prezidijā, tātad tās augstākā instancē. No amatiem tika atbrīvoti jau 3. septembŗa plēnumā divi CK biroja sekretāri: otrais sekretārs V. Dmitrijevs un CK sekretārs rūpniecības jautājumos O. Anfimovs. Abi ar motivāciju, ka pāriet citos darbos, ko kam Dmitrijevs atstāj Latviju un Anfimova ,,cits darbs'' netika pieminēts. Tas liek secināt, ka šī atbrīvošana notiek kaut kādu ,,grēku'' pēc.

V. Dmitrijevs, darbodamies Latvijā, jau zināmā mērā bija ,,aptaukojies'', palicis maz aktīvs un arī jaunajām Gorbačova prasībām nepiemērots, tāpat kā Anfimovs, nespēdams izsekot republikas rūpniecības pārmaiņu prasību vajadzībām.

(Turpinājums sekos)

— KĀDĒĻ JŪS NEVERAT VAĻĀ IZSTĀDI!
— NAV ATNĀCIS MĀKSLAS ZINĀTNIEKS, KAS IZSKAIDRO BILDES!

G.BĒRZIŅŠ

Pagātnē un...

(Turpinājums no 1. lp.)

No personiskās pieredzes zinu, ka ļoti liela nozīme šai ziņā ir arī jauniešu vasaras nometnēm, kas gandrīz visas pieder draudzēm un darbojas ar draudžu atbalstu. Ņemot vērā to, ka šajās nometnēs var piedalīties arī tādu latviešu bērni, kas nepieder ne pie vienas draudzes; būtu vēlams, lai arī sabiedrība un laicīgās organizācijas sniegtu zināmu atbalstu šo nometņu uzturēšanā. Šīs nometnes arī latviski nerunājošos bērnus pamazām iesaista mūsu kopībā un dod pirmās zināšanas latviešu valodā.

Tiešām — šai laikā mums vajaga ziemciešu sīkstuma, lai mēs kā tauta pastāvētu.

Jautājums: Kur šo spēku atradīsim?

Atbilde: Manu atziņu avots ir Bībele. Bībeles rakstos es saskatu Dieva ceļus un Dieva nolikumus cilvēces vēsturē. Un tie vienmēr liecina, ka lielu pārbaudījumu laikmetos tikai reliģija un ticība Dievam ir tautas garīgo spēku vairotāja. Ir tā, kā rakstīts: dievbijība ir tautas stiprums. Bezdievība — tautas posta cēlonis. Lūk, tāpēc es lūdzu Dievu, lai arī mūsu tautā — gan tēvzemē, gan svešumā — sākas garīga atjaunotne. Nedomāju, ka tai katrā ziņā vajadzētu izpausties tādā veidā, kā to vērojam, piemēram, t.s. harismatiķu kustībā. Mēs varētu priecāties arī tad, ja šī atjaunotne izpaustos nopietnākā izpratnē un atziņā, ka ticība Dievam un kristīgā dzīves ziņa ir garīga spēka avots, morāles veicinātāja un tikumiskās personības veidotāja arī fiziski un garīgi piesārņotā pasaulē.

Tāpēc ikvienam latvietim vajadzētu piederēt pie kristīgās draudzes un piedalīties dievkalpojumos kopā ar savas ģimenes locekļiem.

Ir ļoti zīmīgi, ka pēc šādas atjaunotnes tagad sauc arī daži rakstnieki mūsu tēvzemē. Nesen rakstnieku dienās Rīgā to darījusi jaunā dzejniece Māra Zālīte, norādot, ka jāsākas ,,morālai revolūcijai''. Padomju rakstnieku kongresā Maskavā vairāki redzami krievu rakstnieki žēlojušies, ka literātūrā un mākslā pazudis ,,garīgums''. Bet — kāda garīga pārtapšana un morāles revolūcija var sākties bez reliģisko spēku iedirbes vai, kā Kristus teicis, bez piedzimšanas ,,no augšienes''? Lūk, tāpēc baznīcai šodien ir lielāka nozīme nekā tai jebkad mūsu tautas likteņgaitās ir bijusi. Tā tas ir svešumā un arī Latvijā.

Jautājums: Mūsu nacionālpolītiskās organizācijas var atskatīties uz lielu rosmi un panākumiem pagājušā gadā, vēršot uzmanību uz mūsu dzimtenes okupantu izrīcībām un cilvēku tiesību pārkāpumiem. Vai arī baznīca ir kaut ko darījusi šai virzienā?

Atbilde: Pagājušajā gadā dažas draudzes (Ņujorkas, Sv. Andreja draudze Toronto, Kristus draudze Mineapolē un event. arī citur) — ir iesniegušas vietējām sinodēm plašākus ziņojumus par baznīcas stāvokli un disidentiem okupētajā Latvijā. Arī es esmu nodevis informātīva rakstura materiālus Pasaules Baznīcu Apvienības ģenerālsekretāram. Bet oikūmēniskās organizācijas jau tagad savu uzmanību visvairāk vērš uz Afrikas pusi, īpaši uz notikumiem Dienvidafrikā un Namibijā.

Vistālāk tomēr informācija par mūsu tautu un baznīcu manuprāt aizskanēja pagājušā gada jūnija beigās, kad Romā atzīmējām 800 gadus, kas apritējuši kopš bīskapa Meinarda darbības sākumiem Livonijā. Pāvesta Jāņa Paula piedalīšanās svinīgos dievkalpojumos kopā ar luterāņu garīdzniekiem bija ne vien pirmais šāda veida dievkalpojums Vatikāna vēsturē, bet arī izcils draudzības apliecinājums latviešu tautai no tā vīra puses, kuŗa balsi dzird visā pasaulē. Par šiem dievkalpojumiem rakstīja laikraksti un Radio Vaticana tos pieminēja raidījumos daudzās valodās. Man ir ziņas, ka arī Latvijā Radio Vaticana un Voice of America stāstījumus par šo notikumu klausījušies samērā daudzi latvieši.

Jautājums: Ir dzirdētas balsis, kas norāda, ka baznīca ziedojot līdzekļus misijas darbam Indijā un bada cietējiem Afrikā, bet maz palīdzot baznīcai un tautiešiem okupētajā Latvijā. Kādi ir jūsu uzskati šai jautājumā?

Atbilde: Mūsu misijas darbs Indijā ir izvērties daudz plašāks nekā es to sākotnēji iedomājos, kad pirms gadiem divdesmit lūdzu prāvestu A. Grosbachu atceļā uz Austrāliju apmeklēt Indijā misionāri Annu Irbi un painteresēties, kādā stāvoklī atrodas misijas lauks, ko ar Latvijas ev. lut. baznīcas atbalstu viņa tur bija izveidojusi. Prāvests A. Grosbachs ziņoja, ka Anna Irbe ieteikusi veidot jaunu misijas lauku, un viņas kādreizējais palīgs mācītājs Stīvens bijis tūdaļ ar mieru stāties darbā. Bijām domājuši par viena vai divu nelielu dievnamu uzcelšanu, bet mūsu draudžu locekļu ārmisijas draugu atsaucība bija tik liela, ka varējām paveikt daudz vairāk. No kristīgās ētikas viedokļa raugoties, nevajadzētu žēloties par līdzekļu ziedošanu karitatīvam un misijas darbam. Baznīca vienmēr ir sekojusi apustuļa Pāvila aicinājumam: ,,Nesiet viens otra nastas — tā jūs izpildīsit Kristus bauslību.''

Attiecībā uz palīdzību baznīcai Latvijā jāpatur prātā divi lietas. Pirmkārt: Padomju valdības izdotie likumi aizliedz baznīcai saņemt jebkādu palīdzību no citām baznīcām vai organizācijām. Latvijā pat viena draudze nedrīkst otrai draudzei palīdzēt. Otrkārt: Jāievēro tas, ka palīdzības saņēmēji riskē ar varbūtēju sodu

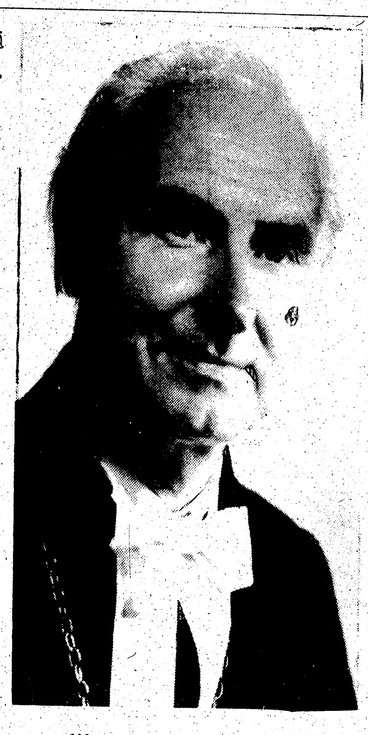

par likumu pārkāpšanu. Tādēļ, jo mazāk mēs par šo jautājumu diskutēsim un par to rakstīsim, jo labāk tas būs. Šai laukā mums jāuzticas palīdzības darba veicējiem.

Šai sakarībā tomēr jānorāda, ka es kā mācītājs nevaru sevišķi cildināt dzimtenes apmeklētājus, par kuŗiem arī no dzimtenes puses reizēm pienāk sliktas ziņas. Arī prof. V. Klīve, kas šīs problēmas sīkāk pētījis un analizējis, norāda, ka ļoti maz esot to latviešu, kas, apmeklējot Rīgu, aizejot arī uz dievkalpojumiem. Ja varam ticēt tam, ko Jūrmalas konferences laikā no Amerikas aizbraukušiem septiņiem jauniešiem stāstījuši tautieši, proti, ka tie pirmo reizi dzirdējuši, ka Amerikas Savienotās valstis neatzīst Latvijas okupāciju un iekļaušanu Padomju savienībā..., tad tiešām jānožēlo tāda dzimtenes apmeklētāju mazdūšība, noklusējot informāciju, kas varētu mūsu tautu dzimtenē garīgi stiprināt šai grūtajā laikmetā. Intūristam samaksātie miljoni tādā gadījumā ir zemē nomesta nauda.

Jautājums: Ko varat teikt par draudžu darbību 1986. gadā?

Atbilde: *Garīgās aprisēs* draudžu darba rosmes nav apsikušas. Draudžu darbinieki un darbinieces strādājuši ar ticības apgarotu prieku un cildināmu pašaizliedzību.

Dievkalpojumu apmeklētāju skaits nav samazinājies, bet dažās draudzēs pat jūtami pieaudzis. Aizvien vairāk draudžu locekļi iet pie Kristus galda, ņemot dalību svētā vakarēdienā.

No jauna pārtulkotā Lūkas evaņģelija lasīšana, ko ierosināja LELBAs pārvalde un kas notika mazākās iepriekš noorganizētās grupās, modinājusi dzīvāku interesi par teoloģijas problēmām, izraisot pārrunas dalībniekos. Reliģiskās celsmes saieti, piedaloties dažādu konfesiju piederīgiem, veidojuši draudzīgas attieksmes un devuši iespēju sludināšanā un evaņģelizācijā iesaistīties pašiem draudžu locekļiem. Zināma nozīme šajā laukā nenoliedzami ir bijusi un būs arī nākotnē Teoloģijas kursiem, kas notikuši jau 5 gadus, katru gadu ar apmēram 40 dalībniekiem. Kursu programma sastādīta tā, lai 3 gadu laikā, piedaloties kursos 2 nedēļas, dalībnieki gūtu ne vien plašākas zināšanas teoloģijā un baznīcas vēsturē, bet arī praktiskā draudžu darbā— jaunatnes audzināšanā, slimnieku apmeklēšanā, palīdzības darbā u.t.t. Šādi kursos sagatavoti draudžu darbinieki nākotnē reizēm ar t.s. ,,lasīšanas dievkalpojumiem'' varēs aizstāt arī mācītājus, ja tie būs iesaistīti citos pienākumos. Plašākā apmērā šāds mēģinājums pagājušā gada oktobŗa vidū (Kopbaznīcas svētdienā) notika LELBAs vidienes apgabala draudzēs. Atsauksmes bija labas, dažos gadījumos pat cildinošas. Šā, 1987. gada, 11. oktobrī, līdzīgus dievkalpojumus noturēsim visās Amerikas draudzēs, iedzīvinot Mārtiņa Lutera atziņu par vispārējo priesterību.

Par garīgām rosmēm domājot, jāpiemin arī Draudžu dienas, kas gūst aizvien lielāku popularitāti. Pagājušā gadā tās notika Ņujorkas draudzes Katskiļos, un Straumēnos, Anglijā. Šogad Draudžu dienas notiks Adelaidē, Austrālijā, maijā, un Anabergā, Vācijā, no 22. līdz 30. augustam. Aizvien dzīvāka interese vērojama par kristīgo jauniešu salidojumiem, pašiem jauniešiem dzīvi piedaloties pārrunās par jautājumiem, kas viņus interesē. Zviedrijā, piemēram, pagājušā vasarā noticis jauniešu saiets, kuŗā dzīvas pārrunas noritējušas par mīlestību — kristīgās dzīves ziņas izpratnē. Laikā no 2.—6. janvārim bija jauniešu saiets Duršeidā, Vācijā.

Jautājums: Kādas ir nākotnes ieceres un uzdevumi?

Atbilde: *Raugoties nākotnē,* manuprāt pati nopietnākā problēma būs garīgās aprūpes nodrošināšana — arī mazākām draudzēm, kuŗām trūkst līdzekļu sava mācītāja algošanai. Atrisinājums var būt tikai reģionālā aprūpe un draudžu apvienošanās tur, kur līdz šim vienā pilsētā varēja pastāvēt vairākas draudzes. Reģionālā aprūpe jau kopš daudziem gadiem pastāv Eiropas zemēs, daļēji arī Austrālijā. Arī Amerikā vērojamas tieksmes iet šai virzienā (Indianapolē, Milvokos, Čikagā).

Tomēr — arī draudžu skaitam nākotnē varbūtēji samazinoties, mums vajadzēs garīgo darbinieku — mācītāju un evaņģelistu. No mācītājiem, kas teoloģiju studēja Latvijas universitātē, visā mūsu trimdā veidotā baznīcā aktīvā draudžu darbā par mācītājiem vēl strādā tikai 27 garīdznieki. Vakances, kādas radušās, gados vecākiem mācītājiem aizejot, līdz šim, paldies Dievam, esam varējuši vienmēr aizpildīt ar tiem, kas studējuši vietējās mācību iestādēs. Bet — problēma ir nopietna. Lai to atrisinātu, mums jāatrod jauni latvieši, kas grib ziedot savu dzīvi Kristus evaņģelija sludināšanai latviešu tautai. Pagājušā gadā teoloģijas studijas beidza un jau iesaistījušies draudžu darbā — Kolvins Mec Phersons (Sidnejā) Sarma Eglīte (Otavā), Silvija Zalte (Argentīnā), Aina Pūliņa (Čikagā), Elmārs G. Hūns (Montrealā). tuvākā nākotnē studijas beigs Mārtiņš Urdze (Vācijā) un Edgars Petrevics (ASV). Teoloģiju studē 4 jaunas latvietes un 5 jauni latvieši dažādās zemēs un mācību iestādēs.

Jauno mācītāju sagatavošana, protams, prasīs lielus līdzekļus. Šim mērķim domāts Baznīcas Rītdienas Fonds.

1986. gadā iesāktā akcija Rītdienas Fonda līdzekļu pavairošanai, diemžēl, nav devusi cerētos rezultātus. Draudzes uzkrājušas lielus līdzekļus, noguldot tos bankās ,,nebaltai dienai'' (Amerikas un Kanadas draudzēs 1986.g. noguldījumi — 3,539,353.- dol.). Tās ziedojušas arī daudz līdzekļu sabiedriskiem, kultūrāliem un citiem mērķiem (1986. gadā apm. 200,000 dol.) —bet nevar atradināties no parokiālās domāšanas; laikam tāpēc 1986.g. Rītdienas Fondā — līdz decembŗa vidum — ziedojumos ienākuši tikai 23,494 dol. un gada izdevumi (teol. stud. atbalstam un teol. kursiem) bijuši lielāki nekā ieņēmumi. Jācer, ka nākotnē draudzes un baznīcai labvēlīgi latvieši sapratīs, ka baznīca bez mācītājiem nevarēs veikt savu sūtību, kāda tai uzticēta. Mums jādomā arī par mazajām draudzēm un par baznīcu tēvzemē, kas gaida palīdzību.

Par nākotni domājot, jāņem vērā arī varbūtējā iespēja evaņģelizācijas darba paplašināšanai, veidojoties jaunām draudžu kopām vietās, kur pēdējos gados latviešu skaits pavairojies, īpaši jaunākai paaudzei, labākas darba iespējas meklējot un aizklīstot prom no draudzes, pie kuŗas tie piederējuši kopā ar saviem vecākiem.

A. Blāķa pētījumi par latviešu pārvietošanos un skaitu Savienotās valstīs laikā no 1970. līdz 1980. gadam liecina, ka ir lielāki latviešu grupējumi vietās, kur mūsu draudzes nedarbojas (Teksasā, Virdžīnijā un c.) Iniciātīvai, tāpat kā izceļošanas pirmajos gados, protams, jānāk no pašu tautiešiem—iniciātoriem draudžu kopu veidošanā.

Jautājums: Kādus nozīmīgākus notikumus baznīcas darba aprisēs gaidāt šajā, 1987. gadā?

Atbilde: Domāju, ka svarīga būs šinī gadā paredzētā Amerikas Latviešu draudžu ģenerālsinode (LELBA), kas oktobŗa mēnesī paredzēta Ņujorkas draudzē. Sinodei sekos Baznīcas Virsvaldes plēnārsēde. Esam to izkārtojuši ar nodomu, lai, piedaloties LELBAs sinodē, jaunus iespaidus un vērojumus varētu gūt arī tie Baznīcas Virsvaldes locekļi, kas nāks no Eiropas un Austrālijas. Gan sinodē, gan Virsvaldes sēdē pārvērtēsim padarīto un domāsim par to, kā labāk un sekmīgāk pildīt sūtību, ko Kristus mums devis, lai baznīca palīdzētu mūsu tautai dzīvot Dieva vārdu gaismā ar ziemciešu spēku.

Arnis Akmentiņš

Arģentīna nav Lejputrija

(54. turpinājums)

Tādēļ arī tagad pie sevis klusībā sagatavojos uz visādiem pārsteigumiem.

Virtuvē šķind pannas un skan trauki. Pavārs, gaŗo skoteli apmainījis pret baltu viesmīļa svārku, uz pulēta koka paplātes atnes šķīvi, kas ar kaudzi piekrauts ar plānās šķēlēs sagrieztu sautētu šķiņķi un desām, kuŗām klāt ar olīvu eļļu un pavisam smalki sakapātiem pētersīļiem pārslacīti aukstu, vārītu kartupeļu salāti. Ēdiena nesējam pa kājām, skaļi ņaudēdami, pinas pieci melni, pelēki un raibi kaķi.

— Skic, nekaunīgie gaučos! — dzīvniekus ar strausa spalvu putekļu slotu rokā atvaira seņorita. — Piedodiet, seņor! — viņa atvainojas. — Tie mūsu pastāvīgie pensionāri... Ļoti slinki un uzbāzīgi ļaudis... Ihihihihi! Par uzturu jau vairākus gadus parādā, bet neko nedara — absolūti neko! — lai šo parādu nolīdzinātu... Viņu vainas dēļ žurkas te naktīs lēkā pa galdiem, bet viņi tās neķeŗ. Lieli kungi! Negrib pūlēties!

Seņorita vēl atnes pudeli tumšā sarkanvīna, maizi un stikla krūzē ūdeni, kuŗā peld četrkantaini ledus gabaliņi. Nu varu sākt mieloties. Visnekaunīgākais ir lielais pelēkais runcis, kuŗš mani varbūt uzskata par vecu paziņu. Viņš virzās aizvien tuvāk, pieceļas pakaļkājās un ar skaļu — ņauuuu! — ielaiž savus asos priekšķepu nagus man augšstilbā.

— Šitais nekauņa saucas Pančo Rodruguezs, tas melnais ir Huāns Pēņa, tīģerainais ar saplēsto ausi vecais kauslis Tito Tamales un viņam blakus — tas ar rūsgano kažoku — doktors Frondizi. Bet tas ar balto angoras vilnas puloveri mugurā saucas Ermelindo Gomezs, — seņorita visus klātesošos man stāda priekšā.

— Priecājos iepazīties!

— Ziniet, kādēļ šie gaučo tik pārdroši?

— Nē!

— Tur vainīgs mans brālis Milessi, kas viņus tā ieradinājis. Cheee! Atkāpjieties, nekauņas! — seņorita gaiņā izsalkušos kaķus. — Te jums neviens neko nedos! Ejiet peles ķert!

Pēc aukstās uzkodas seko šķīvis zupas un pēc tam milzīga liellopu gaļas karboņāde ar ceptām olām un verdošā eļļā sautētiem kartupeļiem, kas iepriekš sagriezti plānās, iegarenās šķēlēs. Klāt sīpolu loku un tomātu salāti. Pēc katra šķīvja pasniegšanas seņors Milessi atkāpjas no galda trīs soļus, sasit papēžus, pieņem militāru pamatstāju un paklanās kā aktieris uz skatuves, gaidot publikas aplausus. Es nezinu, kā uz šādu laipnību vai goda parādīšanu atbildēt, tādēļ pasmaidu un saku:

— Paldies! Paldies!

— Redziet, cik lielas un skaistas ir mūsu ,,milanesas''! — seņorita lepojas. — Citos restorānos pasniedz maziņas un trīs četras... Vai jūs to esat ievērojis?

— Neatceros! Varbūt! — es izvairīgi atbildu.

— Tādas nekad nevajag ņemt pretī!

— Kādēļ?

— Nu! Vai tad jūs nezināt, ka tās citi viesi jau iepriekš apgrauzuši?

— No!!!

— Ihihihihi! Dažu restorānu īpašnieki ir skopuļi. Grib ātri iztaisīt nezin kādu Ameriku un kļūt bagāti... Salasa atliekas no šķīvjiem... Pāri palikušo milanesu gabalus ar šķērēm apgriež pusapaļus un trijstūŗainus. Vēlreiz apmērcē olu dzltenumā... Apvārta kaltētas baltmaizes pulverī un sakarsē uz pannas... Un tos smalkos atgriezumus? Uuuuui! Ui! Ui! Ieliek gaļas maļamā mašīnā un vēlāk izcep kotletes...

Dzirdēto labi pārdomājot, šķiet, ka seņoritai varētu būt taisnība. Esmu novērojis, ka labi audzinātiem arģentīniešiem piemīt kāds ļoti īpatnējs paradums, kuŗu diktē šīs bagātās zemes labais tonis: Būt izsalkušam ir nepieklājīgi. Tādēļ cēlas dāmas un izsmalcināti seņori pasniegtai barībai knapi pieskaŗas. Nepieciešami septiņi un astoņi dažādi ēdieni, lai, no katra iebaudot pāris kumosus, apmierinātu izsalkumu. Restorānos pasniegtās porcijas vienmēr ir ļoti bagātīgas, bet šīs ieražas dēļ lielākā daļa no visiem gardumiem aiziet atkritumos.

— Tikai mūsu mājā — par to jūs varat būt drošs! — tā neviens nekad nedara, — seņorita apgalvo. — Milessi, mans brālis, viesnīcu administrācijas zinātnes un amatus ir studējis Kalifornijā pie vislabākajiem Šveices profesoriem.

Pēc četrpadsmit stundu ilgas darba dienas — ieskaitot ceļojumu autobusā — jūtos ļoti noguris. Agri eju gulēt, bet tūlīt nevaru aizmigt. Dārzā aiz loga skaļāk nekā dienā čirkst cikādas. — Kva, kva, kva, kvaaaaaaa iiiiii rrrrr — kādas augstas toņkārtas unisonā spiedz lielo kukaiņu koris. Džinkst odi. Gultai blakus pie balti krāsotās sienas zeltītā ielogā ar stiklu segts plakāts; Seņor pasažieri! Nespied moskītus uz sienas! Pieprasi spirāles hoteļa administrācijā. Bet esmu par slinku, lai vēlreiz celtos. Pamostos uz rīta pusi. Caur redeļu slēģiem ieplūst patīkamas kontinentālas siltzemes nakts dzestrais vēsums.

*

Šorīt uzsitu gaisā pēdējo tecilu, kuŗu lietoju paraugam. Seņors Mulki un daži viņa radinieki nopirka arī visas atlikušās šujammašīnu adatas. Tirgošanās līdz ar to ir izbeigta, un šonakt došos atpakaļ uz Buenosairesu. Priekšpusdienā vēl atlika stunda laika apskatīt archaioloģisko mūzeju. Tur redzamas daudzas lielas dedzināta māla ,,cantaras'', kuŗas senie indiāņi sirmos senlaikos lietojuši mirušo apglabāšanai. Līķis vispirms ierakts zemē, lai miesa pilnīgi atdalās no kauliem. Tad kauli novietoti apaļās, augstās ar ornamentiem greznotās krūkās, kuŗu kakli noslēgti ar speciālu vāku, un šīs urnas noglabātas kalnu alās un apraktas kapu kalnos, kādu Santiagodelestero provincē esot ļoti daudz. Kādā pavisam lielā podā atrasts cilvēka skelets sēdošā stāvoklī ar saliektām kājām. Tā kā mironis bijis par lielu, tad galva apglabāta atsevišķā mazākā traukā. Mūzeja pārzine man rādīja šo urnu un teica, ka tas līdz šim vienīgais gadījums, kur mirušais apglabāts bez iepriekšējas ierakšanas zemē.

Stikla vitrīnās un skapjos rindu rindām balo dzeltenīgi galvas kausi, kas, pēc zobiem spriežot, visi piederējuši vecākiem cilvēkiem. Vienam ielauzts pieres kauls. Tas, liekas, miris nelaimes gadījumā. Senlaikos šejienes tautas nodarbojušās ar lopkopību, jo nav atrasti zemkopības darba rīki. Trūkst arī kaŗa ieroču. Šis apstāklis liek spriest, ka indiāņi savā starpā nav kaŗojuši. Blakus zālē izstādīta liela akmens un bronzas cirvju kollekcija un no cinka darinātas saktas; tālāk visdažādākās kaula adatas adīšanai un šūšanai un bezgala daudz akmens pīpju, interesanti bultu uzgaļi no kaula un akmens, lietoti medībām, daiļas altāŗa krūzes un no krāsainiem perlamutra gliemežvākiem darinātas rotas. Redzami arī pārakmeņojušos koku stumbri un kāds bronzas gabals ar savādām rakstu zīmēm. Mūzeja pārzine apgalvo, ka tās rakstītas sanskrita valodā. Vēl rinda no kaula pagatavotu medicīnas rīku, par kuŗu lietošanu senajā chirurģijā vēsturniekiem neesot skaidrības. Apbrīnojama ir seno keramikas meistaru amata prasme. Krāsainie raksti un reljefos veidotās sejas un ornamenti cauri gadu tūkstošiem nav zaudējuši savu košumu.

Ne visai saudzīgi un maigi, bet gan ar varenu blīkšķi un triecienu vilciena sastāvam priekšā piekabina lokomotīvi. Melnā tumsā kustas melni silueti, kuŗu klātiene vairāk nojaužama nekā saskatāma. Cilvēki rauj sērkociņus, lai varētu kaut ko redzēt. Tie, kas nopirkuši pirmās klases biļetes, ļoti dusmojas, jo visos vagonos tikai cieti koka sēdekļi. Ar lielu četrstūŗainu šņācošu karbida gāzes lākturi, kuŗam divi balti, viens zaļš un otrs sarkans stikls, nāk tumši zilā uniformā tērpts dzelzceļnieks un mierina uztrauktos ļaudis:

— Pacietieties, caballeros! Tikai divdesmit minūšu ilgs brauciens līdz kaimiņu pilsētas Labandas stacijai. Tur jums visiem būs jāpārsēžas ātrvilcienā ,,Estrella de Norte'' (Ziemeļu zvaigzne), kas nāk no Tukumanas.

— Šausmīgi!

— Kādēļ šeit nav gaismas?

— Vai spuldzes izdegušas? — visskaļāk sūdzas kāda nelaimīga sievietes balss.

— Ai, piedodiet, seņorita! — dzelzceļnieks pazemīgi atbild. — Pārtrūkusi dinamo mašīnas dzensiksna... Akumulatori tukši... Mums trūkst rezerves daļu, lai šo kļūmi varētu izlabot. Pacietieties! Tikai īsu brīdi... Pacietieties! — labais darbinieks cilvēkus mierina.

(Nobeigums nāk. n-rā)

SENĀS BALSIS

No dainu pūra

TĒVZEMEI — SADZĪVEI—PADOMAM

Sakārtojuši K. un N. Puriņi

21.

Kalnā kāpu skatīties
Kā raženi upe tek:
Pa malām zelts tecēja,
Vidū rit sudrabiņš.
30971 Laidzes Tl.

Pūt, vējiņ, lēni lēni,
Nemet vilni laiviņā:
Man laiviņa nolādēta
Līdz malām sudrabiņ'.
30935 Bigauņciemā.

Vīna muosiņ' aiz yudiņa,
Utra yudiņš maleņī;
Pi vīnas laivu dzynu,
Pi ūtras kumēliņu.
52247 Siljāņu Rz.

Aiz upītes es uzaugu
Aiz jūŗiņas nolīgoju;
Kas man kait nelīgot
Uz tā tīra ūdentiņa!
39954 V.K.Z.

Tec, upīte, upītē,
Steidzies ātri jūŗiņā;
Jūŗiņā dziļš ūdens,
Tur tev viegli nolīgot.
31020 Ērgļu C.

*

Tautu meita zeltenīte
Dzied upītes maliņā;
Viņpus upes kalniņā
Dzieda manis bāleliņš.
255 Rudbāržu Azp.

Dziedi, dziedi, dziedātāja,
Ne tu mani aizdziedāsi:
Bij manam kumeļam
Dziesmu segli mugurā.
46 Vecates Vlm.

Kad es biju jauns puisītis
Tad es dzīsmes ritynuoju,
Kur izdzierdu, tur pajēmu,
Satyn sovā komulī.
35808 Siljāņu Rz.

Dzīrās mani sveši ļaudis
Ar dziesmām aizdziedāt,
Bij manam kumeļam
Dziesmu sega mugurā.
35810 Krustpils D.

Dzīdit, dzīdit, buoleliņi,
Vysi vīnā pulciņā,
Lai trīc vysi mežu goli,
Lai leigojas teirumeņi.
35834 Bērzgales Rz.

*

Bej mameņa auklējusja,
Bej davusja podūmeņ':
Boguotam ceļa grīzt,
Nameit vuoju kuojeņom.
52440 Preiļu D.

Nabadziņa taisnībiņa
Vēja mātes šūpolī.
Neba sauca taisnībiņa, —
Vēja māte pretīm sauc.
31230 Krustpils D.

Lieli ļaudis lielījās
Mīt nabagu kājiņām.
Met, Dieviņ, ērkšķu koku
Lielu ļaužu celiņā!
31225 V.K.Z.

Labāk mīļu Dievu lūdzu,
Ne bajāru daudz turošu:
Daudz Dieviņa rokā bija
Ne bajāra klētiņā.
31221 V.K.Z.

Bagāts lūdza naudas, mantas,
Es no Dieva veselību.
Bagātam nauda, manta,
Man bij laba veselība.
31171 Svitenes B.

Jānim Sudrabiņam 75 mūža gadi

Trīs gadsimtu ceturkšņus ilgs mūžs nupat apritēs rakstniekam un žurnālistam Jānim Sudrabiņam Eitīnā, Rietumvācijā. Viņš ir vidzemnieks, malēnietis, dzimis 1912. gada 4. februārī Lazdonā, Madonas apriņķī. Jau tūliņ pēc skolas beigšanas viņš pievērsās rakstītajam vārdam. Vidzemes Vēstnesis, kas iznāca Madonā, viņu piesaistīja par pastāvīgu līdzstrādnieku. Viņš arī sūtīja ziņojumus par turienes dzīvi citiem apkārtnes mazajiem laikrakstiem, kas iznāca Gulbenē un Alūksnē.

Lielās pārmaiņas valstī satricināja visu Latvijas iedzīvotāju dzīvi, daudziem jauniešiem vajadzēja tvert rokās kaŗa karodziņu. 1942. gadā Jānis Sudrabiņš cīnītāju pulkam pieteicās brīvprātīgi. Ar 19. bataljonu viņš izkaŗojās Krievijā, redzēja pat Ļeņingradas torņus, piedzīvoja atkāpšanos. 19. divīzijas sastāvā viņš aizstāvēja Vidzemi, arī savu dzimto novadu Cesvaini un augstieni pie Madonas, kā dziedāja paši kaŗavīri.

No Vidzemes 19. divīziju pārvietoja uz Kurzemes fronti. Kurzemes cietoksnī lielajās atvaires kaujās Ziemas svētku laikā Jāni Sudrabiņu ievainoja un aizsūtīja ārstēties uz Vāciju. Slimībā kaut cik apārstētu viņu pārvietoja uz veselības rotu Dānijā, Korsērē. Tur Jānis Sudrabiņš sagaidīja kaŗa beigas 1945. gada 8. maijā un kļuva angļu gūsteknis. Visus kaŗavīrus — gūstekņus angļi no Dānijas izvāca un novietoja Lundenā, Vācijā, vēlāk savāca visus kopā no Putlosas un citurienes un pārsūtīja uz Beļģiju, kur novietoja Cēdelgēmas barakās. Šī latviešu leģionāru gūstekņu vieta kļuvusi par trimdas latviešu vēstures vienu nodaļu.

Cēdelgēmā īstenojās teiciens: kur trīs latvieši, tur kaut kas notiek. Kopā bija vairāki tūkstoši latviešu; tādēļ notikumi izvērsās daudzās jomās, arī rakstītā vārda laukā. Izveidojās redakcijas, radās papīrs, rakstāmmašīnas un pārrakstītāji. Arī tagadējais jubilārs Jānis Sudrabiņš izmantoja savas zināšanas un kļuva pat par divu izdevumu — Ceļa Malā un Rīta Ziņu — redaktoru un veidotāju. Par Cēdelgēmu Jānis Sudrabiņš uzrakstījis grāmatu Toreiz aiz dzeloņžoga, kuŗā pastāstīts par visu, ko bijušie leģionāri — gūstekņi darīja aiz dzeloņstiepļu žoga.

Jānis Sudrabiņš piedalījās arī Daugavas Vanagu organizācijas dibināšanā, kuŗa, kā zināms, izvērtusies par lielāko un spēcīgāko organizāciju trimdā.

Kad gūstekņus atbrīvoja un nosūtīja uz Vāciju, Jānis Sudrabiņš atrada patvērumu Grosenbrodes nometnē pie Baltijas jūras. Tur viņš tūdaļ iesaistījās nometnes laikraksta Jūrmalas Vēstis veidošanā. Kad šīs nometnes iedzīvotājus izvietoja, J. Sudrabiņu pārcēla uz netālo Eitīnu, kur viņš dzīvo vēl tagad.

Toreiz Vācijā iznāca vairāki lielie laikraksti jau iespieduma technikā: Latvija Bavārijā, Tēvzeme Hanavā, Nedēļas Apskats Augustdorfā. J. Sudrabiņš kļuva šo laikrakstu līdzstrādnieks, ciešāk piesaistīdamies Nedēļas apskatam.

Lielās izceļošanas laikā nodibinājās latviešu laikraksti, ASV — Laiks, bet Kanadā — Latvija Amerikā. Jubilārs kļuva arī šo laikrakstu līdzstrādnieks. Viscītīgāk viņš raksta Latvijai Amerikā — līdz pat šai dienai.

Kopā ar Olģertu Liepiņu un Osvaldu Akmentiņu Sudrabiņš rediģēja Preses biedrības izdevumu Brīvais Vārds, kamēr tas iznāca. Vācijas posmā viņš bija arī DV Mēnešraksta literārās daļas redaktors. Šim DV periodiskajam izdevumam viņš raksta vēl arvien.

Cieši presei Jānis Sudrabiņš piesaistījās 1960. gadā, kad sāka strādāt laikrakstā Latvija, kur darbu izbeidza 1986. gadā. Vairāk nekā gadsimta ceturksni viņš rūpējās, lai lasītāji laikrakstu saņemtu laikus. Visu laiku viņš cītīgi rakstīja arī pats.

Jānim Sudrabiņam patīk darboties arī sabiedriskajā dzīvē — organizācijās. Ilgus gadus viņš bija Latviešu Preses Biedrības Vācijā valdes priekšsēdis, tagad goda priekšsēdis. Aktīvs viņš visu laiku bijis DV organizācijā un vēl tagad ir nelielās Eitīnaş kopas vadītājs. Vairākus periodus ievēlēts Vācijas latviešu pārstāvniecībā Centrālajā padomē. Ir PBLA Kultūras Fonda preses nodaļas referents. Viņš veicina skautu un dievturu kustību trimdā, ir arī PEN kluba biedrs.

Par cītīgu darbošanos Jānis Sudrabiņš apbalvots ar DV nozīmi zeltā un skautu Baltās līlijas ordeni.

Šī tiešā un netiešā darbošanās un sīkumu rakstīšana saskaldījusi Jāņa Sudrabiņa spēkus un kavējusi literārās izpausmes. Literārajā jomā līdz šim iznākušas trīs grāmatas: Asiņaina gaisma aust, Nīcības viesuļos un Pēdējās dienas Kurzemē. Pilnīgi sakārtots gan ir ceturtais stāstu krājums Dzelmainie atvari. Cerēsim, ka tie drīz parādīsies grāmatā.

Jubilārs nav no darbošanās rimis, ieejot pēdējā gadsimta ceturksnī, tādēļ gaidīsim jaunus darbus. **Oskars Kalējs**

Iznākusi mana grāmata

Berta Geistauts

MANS MŪŽA DARBS MĀKSLĀ

Tā ir liela formāta, grezna, ar 50 krāsu attēliem uz laba papīra, angļu un latviešu valodā. Maksā 50 US dol.
Dabūjama DV grāmatnīcās vai pie autores —
9042 James Ave., So.
Bloomington, MN 55431 USA.

AMBER PRINTERS & PUBLISHERS
125 BROADVIEW AVENUE
TORONTO, ONTARIO
466-1514 465-7902

LATVIEŠU NACIONĀLĀS APVIENĪBAS KANADĀ

KULTŪRAS DIENAS

veltītas

Kronvaldu Aša

piemiņai

Sestdien, 1987. gada 24. janvārī, pl. 18 un svētdien, 25. janvārī, pl. 15 Latviešu Namā, Toronto

SESTDIENAS ĢIMNAZIJAS DRAUDZĪGĀ AICINĀJUMA SARĪKOJUMS

Programmā

Rūdolfa Blaumaņa NO SALDENĀS PUDELES
TLTA Sestdienas ģimnazijas drāmatiskā pulciņa uzvedumā,
Sandras Cifersones režijā.

●

Sestdien, 1987. gada 7. februārī, pl. 19.00 Latviešu Namā

ATKLĀŠANA — *LNAK Kultūras nozares vadītāja Inta PURVA*

REFERĀTS — KRONVALDS UN LATVIEŠU TAUTISKAIS ATMODAS LAIKMETS
Imants ALKSNIS

KRONVALDA RUNU LASĪJUMI — *Juris DZEGUZE*

PATRIOTISKAS DZIESMAS

●

Svētdien, 1987. gada 8. februārī, pl. 13.00
Sv. Barnabas baznīcā, 361 Danforth Ave, Toronto

KRONVALDU AŠA PIEMIŅAS DIEVKALPOJUMS
Prāvests Arturs VOITKUS un mācītājs Arveds CELMS

Jauniešu kamerkoris DZIRKSTS

●

Svētdien, 1987. gada 8. februārī, pl. 16.00
Latviešu Kultūras Centrā, 4 Credit Union Drive, Toronto

IEVADĪJUMS — *LNAK Izglītības nozares vadītājs Jānis MEŽAKS*

REFERĀTS — KRONVALDU ATIS — SKOLOTĀJS UN VALODNIEKS *Arveds CELMS*

TORONTO UN HAMILTONAS LATVIEŠU SKOLU PRIEKŠNESUMI

LNAK KULTŪRAS NOZARE

LATVIJAI UN LATVJU JAUNATNEI

Kārļa Goppera Fonds katru gadu izdod piemiņas markas. Nupat iznākusi 1987. gada marka, ko zīmējis māksl. Uldis Puriņš. Marka veltīta latviešu skautismam, kas 1987. gadā atskatās uz 70 gadu darbību. 1987. gadā skauti/gaidas pulcēsies 5. Lielajā nometnē Draudzības lokā Mičigenā, ASV.

Latviešu skautisms ir ne tikai audzinājis sev jaunu maiņu, bet ir devis daudz rosīgu darbinieku citām organizācijām. Ģen. Goppera Fonds ar savu darbu kalpo visai brīvās pasaules latviešu jaunatnei, rosinot to nacionālai audzināšanai ar piemērotu darbu jaunradi, izdodot grāmatas un atbalstot dažādas jaunatnes izdarības.

Goppera Fonda valde sirsnīgi pateicas visiem, kas ar saviem marku pirkumiem un ziedojumiem ir darījuši iespējamu līdzšinējo darbu un ļāvuši iecerēt turpmāko. Lūdzu palīdziet audzināt un kopā turēt nacionālo latviešu jaunatni. Mūsu nākotne ir mūsu bērnos un jaunatnē.

Markas pieprasāmas: **Goppera Fonds, P.O. Box 115, N.E. Station, Livonia, MI 48151.**

Čeki rakstāmi uz **Goppera Fonds** vārda.

A. R.

Mēs esam pārvietojušies

GARDENIA FLOWERS & GIFTS INC.

5165 YONGE ST. WILLOWDALE, ONT.
M2N 5P5
733-4515 733-4516

ZIEDI KATRĀ VEIDĀ — KATRAI VAJADZĪBAI
VISUR BRĪVAJĀ PASAULĒ
ZELTKAĻA A. GUGĀNA ROTAS
DZINTARA IZSTRĀDĀJUMI

Veikals atrodas pie Park Home apakšzemja, ko atklās š.g. maijā.
Piegāde Toronto, priekšpilsētās un visā pasaulē.
Akceptējam galvenās kreditkartes.

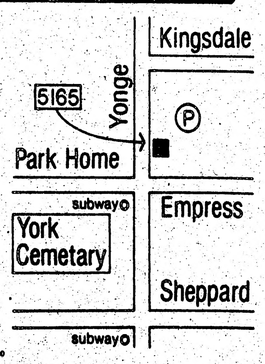

Auto novietošana veikala ēkas aizmugurē

TORONTO ZIŅAS

21. februārī (sestdien) pl. 12 Latviešu Namā dāmu komitejas pankūku pēcpusdiena. Ieeja brīva.

● 4. februārī pl. 13.00 Latviešu Centrā Reliģisko pārdomu pēcpusdiena. Māc. A.Čops referēs par tematu Pasakas, mīti un Dieva vārds.

● Toronto latviešu biedrības Zinātņu kopas V. Slaviešas vadībā rīkotā pēcpusdiena 18. janvārī Latviešu Namā ar referātiem un pārrunām par jaunatnes līdzdalību politiskā darbā bija pulcinājusi ap 60 apmeklētāju. Sarīkojumu iesāka ar kopdziesmu Nevis slinkojot. Sekoja vēsturnieka Edgara Kirša referāts par tematu Apspiestības sēkla. Referents apskatīja Latvijas vēsturi jaunā pieejā, meklējot apspiestības sēklas, iesētas ārpus Latvijas zemes un kādi vēji tās atnesuši pie mums. Ed. Kiršs apskatīja Senlatvijas vēsturi un laiku no 1290. līdz 1917. gadam, ko uzskatīja par Latvijas apspiestības laiku. Pār Latviju valdījuši vāci, poļi, krievi, zviedri un bijuši pat franču laiki, kad Napoleons savā kara gājienā uz Maskavu apstājās Latvijā. Pirms franču revolūcijas bija augstmaņu kārta virsotnē un pašā apakšā zemniecība. Tad sāka runāt tauta. No iesētās revolūcijas sēklas uzdīga marksisms un 1917. gadā nodibinājās komūnistiska vara — Padomju savienībā. Sākās jauns laiks — apspiestība. Pēc referāta visi kopīgi nodziedāja Rīga dimd, Kronvalda laika nozīmīgu dziesmu, tā akcentējot sākto Kronvaldu Ata gadu. Diskusijas, ko vadīja māc. A. Celms bija spraigas un interesantas, piedaloties V. Upeslācim, J. Grodnim, T. Puisānam, V. Slaviešai, R. Norītim, A. Martinsonei, B. Celmai, ģimnazistei Mārai Tēraudai u.c. Ģimnazijas absolventes Vera Luksa un Silvija Tinta interesanti stāstīja savus vērojumus un iespaidus Vīnes konferencē, kur abas bijušas klāt. Jaunietes rīkojušās pašas uz savu iniciātīvu un tērpušās tautas tērpos dalījušas žetonus un lapiņas, prasot brīvību Latvijai. Abas referentes norādīja, ka jaunatne varējusi būt potenciāli labāk izmantota. Latviešu biedrības priekšnieks L. Ozols pasniedza jaunietēm, tāpat referentam Ed. Kiršam, Toronto latviešu biedrības izdoto grāmatu Paaudzes paaudzēm. Par cienastu bija rūpējusies dāmu komiteja. Sarīkojumu J. Galejs uzņēma skaņu lentē.

● Toronto un apkārtnes māsu kopas pēdējā sanāksmē Dr. P. Cakuls lasīja referātu — Gara veselība un latviskā dzīves ziņa. Nākošā sanāksme paredzēta 17. februārī pl. 19:00 kopas sekretāres B. Legzdiņas mājā, 76 Dunstall Cres. West Hill. Medicīniskā māsa Ināra Jurenovska lasīs referātu: Vēzis ģimenē. Tuvākai informācijai zvanīt : 282—7035.

● Toronto pensionāru apvienības kārtējā ceturtdienu sanāksmē 22. janvārī Latviešu Namā bija ieradušies 120 dalībnieku. Eduards Tiltiņš pastāstīja dažus anekdotus un uzsāka kādu seno laiku ziņģi ,,Kungi, dāmas jūrā brien''. Pēc tam Jānis Galejs izrādīja video filmu par archibīskapa A. Lūša Romas apmeklējumu, sakarā ar Latvijas kristianizēšanas 800 gadu atceri. Pie kafijas galda notika pārrunas. Nākošā sanāksmē 5. februārī J. Galejs rādīs filmu par latviešu pensionāru dzīvi.

● Reliģisko pārdomu pēcpusdienā 21. janvārī mācītājs K. Kuškēvics no Hamiltonas referēja par tematu Garīgā dziesma un ticība. Piedalījās mācītāji A. Celms un F.T. Kristbergs, kas vadīja dziedāšanu un teica lūgšanu. 4. februārī pl. 13.00 mācītāja Ā. Čopa referāts: Pasakas, mīti un Dieva vārds. Šo pēcpusdienu vadīs mācītājs A. Celms. Mācītājs J. Cālītis no 30. janvāŗa līdz 6. februārim piedalīsies luterāņu baznīcas teologu konferencē Portoriko.

● Sv. Jāņa draudzes jauniešu grupas 12 jauniešu 17. un 18. janvārī devās slēpošanas izbraukumā uz draudzes lauku īpašumu Saulaini. Izbraukumu vadīja mācītājs F.T. Kristbergs, svētdienas skolas vadītājs Māris Lūsis un skolotāja Edīte Linča. Izbraukuma otrā dienā Saulainē ieradās arī pārvaldes priekšnieks Aigars Brencis ar dzīvesbiedri Benitu. Sestdienas vakaru notika garīgas nodarbības nometnes kamīna telpā. Svētdien māc. Kristbergs vadīja svētbrīdi.

● Jauniešu vokālais ansamblis Lampu drudzis no Kalamazū svētdien, 15. feb., pl. 14.00 viesosies Toronto Latviešu Centrā LNJAK izkārtojumā. Ansamblī piedalās Ģatis Puide, Andra Zommere un Edgars Stūrāns ar dziesmām ģitaru pavadījumā. Piemērota mūzika un dziesmas visām paaudzēm. Ansamblis jau viesojies vairākos latviešu Centros ASV. Atlikums no šīs pēcpusdienas 8. Vispasaules latviešu jaunatnes kongresam.

● Toronto Austrumu draudzes dāmu komitejas locekles savam pavasaŗa sarīkojumam gatavo teatrālu uzvedumu — Harija Celma humoresku Tautiskā būšana. Īslugā septiņas sieviešu un viena vīrieša loma. Izrādi iestudē Hugo Miķelsons. Izrāde paredzēta 22. februārī.

● TLMM kluba gadskārtējā Zaķu balle 31. janvārī pl. 19:00 Latviešu Namā. Medījumu un zivju izloze. E. Zakuļa deju mūzika. Hamiltonas MMK gadskārtējās ekstērnās asaŗu makšķerēšanas sacensībās 1. v. ieguva A. Purmalis (155 p.), 2. T. Jansons (155), 3. L. Ozoliņš (80). J. Stangas dāvāto ceļojošo balvu par lielāko asari ieguva A. Purmalis (10 un 3/4 collas). Kluba gadskārtējā Pavasaŗa balle — Šalc Zaļais mežs — 4. aprīlī.

● Akc. sab. Latviešu Nams Toronto rīkotā gleznu un citu laimestu loterijas izloze 21. februārī. Rīkotāji cer uz atsaucību un atbalstu arī no tiem, kuŗi vēl norēķinus par lozēm nebūtu nokārtojuši. Tas izdarāms līdz izlozes dienai, vai līdz šim datumam atsūtīt atpakaļ nepārdotās lozes.

Dāmu komitejas pankūku pēcpusdiena 21. febr. pl. 12 Latviešu Namā ar jauniešu priešknesumiem.

● TLTA Latvisko zināšanu seminārā svētdien, 8. februārī, pl. 14:00 Latviešu Namā divi referāti: 1. Dr. Arnis Kuksis: Latviešu zinātnieki modernā bioķīmijā un molekulārā bioloģijā; 2. TLTA ģimnazijas absolvente Ruta Rozentāle: Par ķokiem — Ozoli. Vadīs Guntis Bērziņš.

● TLB inženieŗu un tehniķu kopas kārtējais referāta vakars ar pārrunām 12. februārī pl. 19:00 Latviešu Namā. Temats: Toronto deg — kāpēc? Referēs Eduards Tiltiņš. Visi aicināti, arī tie, kas nepieder pie kopas. Ieeja brīva.

● Kristīgās sadraudzības pēcpusdienā Sv. Jāņa baznīcas telpās 24. janvārī piedalījās 45 personas. Vadīja evaņģeliste Aina Avotiņa. Mācītājs F.T. Kristbergs runāja par oriģinālo tekstu salīdzināšanu Bībelē no zinātniskā un vēsturiskā viedokļa. Pēcpusdienu ar dziesmām kuplināja duets (Jānis Cērps un M. Andersons) un mācītāja J. Šmita četru bērnu korītis, Dāvids Šmits pavadīja arī kopdziesmas un spēlēja klavieru solo. Par slimajiem aizlūdza Matilde Pīpe, bet par Dieva vadību liecināja Erna Baruša un M. Andersons. Nākošā sanāksme 28. februārī pl. 14:00 Sv. Andreja baznīcas telpās. Galvenā runātāja Ruta Šmite.

● Māc. J. Cālītis 24. janvārī pēdējā gaitā uz St. James krematoriju izvadīja 22. janvārī mirušo Margotu Rozi, dzimusi Baltais. Nelaikē dzimusi Reņģē, Kurzemē. Par aizgājēju sēro dēls Andris, vedekla Astra Roze un mazdēls Gundars.

TLB Sestdienas skolas eglītes sarīkojumā 4. janvārī notika gadskārtējā labāko programmas vāku zīmētāju sacensība. Attēlā no kr. godalgotie skolēni: Āris Plampe, Meghan McCaughey, Pauls Miklašēvics, Margita Pētersone, Nils Ozoliņš un Reinis Briedis.
Foto J. Ligers.

Skolas pārziņu maiņa TLB Sestdienas skolā. Pēc ilgiem skolotājas un skolas pārzines darbā nostrādātajiem gadiem atpūtā aizgājusi Milda Matīsa (attēlā pa labi). Viņas darbu pārņēmusi skolotāja Elizabete Pētersone.
Foto L. Treimane.

Latviešu Nacionālā Apvienība Kanadā (LNAK)

meklē biroja darbinieku

Darbiniekam būtu vēlama politisko zinātņu pamatizglītība, jo vairums no esošā un sagaidāmā darba saistās ap latviešu tautas problēmu risināšanu. Darbiniekam bez parastajiem biroja darbiem jābūt spējīgam rakstīt angļu un latviešu valodās, izdarīt tulkojumus, sastādīt rakstus uz dotās informācijas pamata, izdarīt saraksti, lietot datoru ar attiecīgām ierīcēm un strādāt patstāvīgi, sekojot iepriekšējiem norādījumiem.

Darbs LNAK birojā aptveŗ plašu vielu, ir ar lielu dažādību un reizē ar to ir arī informātīvs un interesants politisko zinātņu laukā. Piedāvātajā darbā aspirants gūtu sev lielu pieredzi nākotnei.

Minēto prasmju apgūšanai (datora lietošanas u.c.) LNAK paredz apmācīšanas laiku. Tāpat paredzēts zināms laiks darba iepazīšanai.

Atalgojums pēc vienošanās. Sākuma alga atkarībā no darbinieka iepriekšējās pieredzes un kvalifikācijām atbilstu pastāvošām biroju darbinieku algu likmēm.

Interesentus lūdz pieteikties, rakstot:

LNAK
4 Credit Union Drive,
Toronto, Ont. M4A 2N8

Leonija Ozolkalne

Kur tu esi?

(48. turpinājums)

Un noliekusi pieri, tā skaita savu lūgšanu:

— Es kā vajāts putns, trenkāts un dzīts
Neviena mīlēts, gaidīts, nepazīts,
Tā no malas uz malu klaiņoju.
Nav dzīvas būtnes, kas roku dotu,
Kam draudzīgs smaids sejā atstarotu...
Tik krūtīs sāp ik elpojiens:
Tu viens — tu viens! —

Un nav neviena, kas manas tautas bārenību aizkavētu. Arī Tu, Pestītāj, stāvi nedzīvs kokā pārvērsts tēls. Vai Tev nekas nav sakāms? —

*

Beidzot Pēteris Priede bija aizbraucis uz lielpilsētu kādās darīšanās, un nu Andai ir kārotā vaļa. Viena un brīva visu garo dienu, tā varēs īstenot savu ieceri: uzkāpt augstajā Hochgrata kalnā. No Pēteŗa bija grūti izvairīties, tas viņu uzmanīja un sekoja. Un vismazāk tieši viņam Anda gribēja izpaust savu vēlēšanos, lai nekļūtu sentimentāla. Savā noslēpumā par to viņa varēja dalīties tikai ar savu draugu, kuŗa piemiņu tā glabāja sevī, bieži būdama asa pret tiem, kas mēģināja tuvoties viņas noslēpumam. Un Pēteŗa lielais lipīgums to atbaidīja. Kopīgs viņiem bija tikai — viena tautība, nekādu citu tuvāku saišu.

Palūgusi Klages kundzei gabaliņu maizes pusdienas tiesai, un pateikusi, ka pusdienā mājā nebūs, Anda kārtojās ceļam. Kārtīga nūja atbalstam, tas viss, ko vajadzēja.

Apvaicājoties, cik tālu ir līdz Hochgratam, mazliet padomājusi, saimniece atteica: „Zwei Stunden zum laufen — gel". Vēl mirkli paklusējusi, tā piebilda:

— Nepalieciet ilgi. Rudens dienas īsas, saule mānīga. Šis gada laiks kalnos kāpšanai ir bīstams.

— Tas nu gan ir atkal tāluma apzīmējums! — skaitās Anda, neklausoties saimnieces turpmākajos vārdos. Tad nu tu cilvēks ej, skrējienam gatavs, ceļgalos ieliecies, turot pulksteni rokā, skaitot minūtes un soļus. Kā lai te saprot ieturēt pareizo laiku? Cik gaŗas ir algojiešu stundas, cik veiklas to kājas? Varbūt viņu pulkstenim ir cits minūšu aprēķins. Viņas pastaigās šādi apzīmētie pastaigu gājieni ievilkās gaŗumā.

Kalnā kāpēja solis parasti ir platāks nekā mierīgam ielejas soļotājam. Tas iet ar celī ieliektu lielu, uz priekšu padotu ķermeņa virsdaļu, kā pusskrējienā.

Tas Andas aprēķinos galīgi nederēja.

Ejot gaŗām krustcelēm, kas šķiŗ miestu no meža, Anda atkal apstājās pie Krustā sistā:

— Pašķir manu ceļu, Labais! — Nē, viņa nemet krustu pār pieri, tikai gaŗu mirkli skatās noliektajā galvā, klausoties vēja grabēšanu vainagā, kas it kā čukstētu:

— Grüss Gott! — un viņa svētīta, Anda aiziet pa ceļu.

Mežu krusto un šķērso neskaitāmi taki un taciņi taki un taciņi. Kurp tie visi ved, kur beidzas? Jeb — tie ir domu ceļi zemes mātes pierē? — Ir jāizvēlas, pa kuŗu iet. Visi vienādi sveši un katram no tiem ir kāds augstienes noslēpums. Uz dažiem no tiem Anda bija paspējusi uzkāpt, bet vēl arvien nebija rimusi vēlēšanās būt tuvumā kaut kam lielam un neparastam. Būt tur — augstienē, kur tikai vējš un saule un kailā klints ar krustu. Varbūt tur ir vientulībai gals? Varbūt tur var nolikt visu ciešanu smagumu; tikai saule, vējš un krusts...

Kāpšana šai kalnā nesākās tieši no pašas apakšas, no ielejas, lai tad stāvus rāptos augstajā sienā. Lai nokļūtu līdz īstajai sākuma vietai, bija jāpārvar daudzas augstienes.

Un mežs... Nē, tas nav parastais, tik pazīstamais dzimtenes mežs. Lielas un kuplas, karaliski tērpušās, ar sudrabā vizošām krokām stāv egles. Viss ir tik tīrs kā izslaucīts klons sestdienas vakarā. Gaŗā skuja, piekļāvīgi mīksta, ļaujas ieglausties saujās bez adatainā dūriena.

Vai šī neparastā mežu tīrība bija ieaudzinātās kārtības radīta jeb nabadzības diktēta vajadzība, uzlasot pēdējo gruzīti un čiekuru mājas apsildīšanai, blakus dārgajai un normētajai akmeņoglei? Tā vien liekas, ka zāle un papardes, nupat rūpīga dārznieka stādīti košuma stādi, un sūna uz akmeņiem — košs paklājs.

Papardes cers... tas atsauc līgsmu nakšu noskaņas un zaļo puduru ēnās gribas saskatīt senus tēlus, iekšējai balsij ievaidoties:

— Kur tu esi?

Spraucoties caur egļu biezokni, mākonis liekas tik zemu, ka vārda pilnā nozīmē skaŗ degunu, pavērtajā mutē iegrimstot ar skābenu garšu.

Un šis taks izbeidzas pie laipas, lai pāri aizai turpinātos tās otrā pusē, ieejot mežu katedrālē. „sst!" — zuzinās gaiss, viss skaņu šalkšanas un tecēšanas pilns. Sīkas tērcītes, mazas urdziņas izvagojušas kalnu vectēviem akmeņu vaigus. Pa šīm vecuma rievām skanēdams, murdēdams sūcas zemes siltuma izkausētais mitrums. Rasodams pa sirmajām sūnu bārdām, tas savienojas jau agrāk redzētajās silēs. Neskaitāmas laipas un caurules vieno šo dabas vaibstu rotaļu, visas kalnu asaras un sāpes uztveŗot lielajās renēs, visu šo mūziku dunošā čellā uztveŗot resnajai caurulei un vadot to tālāk.

Bieži šīs caurules atvietoja tiltus, ar virsū pārmestu laipu. Tā bija riskanta spēle, liekot soli uz satrunējušās, ūdeņu apglumējušās laipas, ar nemitīgo ūdeņu runāšanu un sīko miglojumu sejā, vietām ūdenim ar baltām šļakatām sitoties pretim. Jo zemāk, jo ūdeņu tecēšana straujāka. Ir riskants mirklis, kad apgriešanās un iešana atpakaļ ir tikpat bīstama kā ceļa turpinājums.

Reiz gājiens ir sācies, tad arvien tikai augšup! Ar platu, vēl platāku soli, meklējot kājai pamatu pret akmeni, ar roku pieturoties pie koku saknēm un nokareniem zariem — tā, gandrīz ar vilkšanos, Anda uzrausās augšā. Bet kalns ir viltīgs. Aiz tikko pieveiktā, cits aiz cita, tie māj un sauc. Kāda apburtība un vilinājums neļauj atpalikt. Ziņkārīgs prieks nes katrai aizai pāri. Galotņu blīvumam aizsēdzot skatu, neziņā mini, kas slēpjas aiz nākošā pudura, cik tālu vēl jākāpj? Ik ar soli ceļoties augstāk, brīžiem pazūd taks, sirdij taisot skaņu: tuk, tuk! Un bažu balss jautā: Vai tik nebūšu nomaldījusies? Bet tiekot uz cieti iemīta taka, priecīgi tikšķi atkal ieskanās sirdī. Un tas ir atkārtots mudinājums: augšup!

Vai tas nebija māņu solījums: pārkāp tur to aizu un tu redzēsi aiz kalnu kalniem gulošo dzimteni.

Un tur, tas kalns, ir tik tuvu debesīm, un tā stāvā eglaiņu siena ar reti iebakstītām egļu galotnēm pašā galotnē. Iztālēm, no lejas skatoties, liekas, ka tas būtu žogs starp debesīm un zemi, aizsprostojot neprātīgā kāpēja soļus, ja tas no viņpuses kalna nākdams, gribētu drāzties te lejā, nemaz nepamanīdams, ka te ir zemes mala ar dziļumā ieslēptiem ciemiem.

Bet tur, pašā kalna augstienē, tā malā, acij tikko saredzams, paceļas balts krusts. Vai to tur ir cēlis dvēseles bijīgums? Jeb tikai brīdinājums tam neprātīgajam, kuŗš varētu mesties lejā. Vai krusta cēlēju ir diktējušas neizskaidrojamas bailes, vainas izpirkt griba, jeb mūžības jausmas? Jeb tā Lielā tuvums, kuŗu visvairāk jūt vientulībā un sāpēs?

No kalna lejup skatoties, ieleja izskaŗījās kā plata, zaļa upe, ar nelielu zilu apmali. Vai tur būtu ūdeņi? Nē! Tālais, zilais debess jums, savienodamies ar zemi, rada illūziju, it kā tur viss gulētu apaļā bļodā. Ejot un kāpjot Anda klusi sarunājās pati ar sevi, izbārstot domas un vārdus meža takās tā, it kā Mežs būtu dzīvs un dzirdīgs, paņemot katru vārdu un nesot to kā trauslu puķi.

— Kalns, noliec savu pieri pār mani! Es gribu būt tur viena un vientuļa, noslīgstot ceļos pie krusta un noskaitot klusu lūgšanu. Par viņu — savu draugu, par kuŗu mana sirds dreb nepārtrauktās bailēs. Par dzimto zemi.

(Turpinājums sekos)

Jonass Miesnieks

Šķiršanās no Piebalgas

Granātas gaudo, granātas kauc.
Propellers gaisā dzied sēri,
Uguns un dūmi apvāršņus jauc;
Jāpošas ceļā mums, bēri!

Jāatstāj nora, jāatstāj mežs,
Māja, kas sirdi še sēja,
Skumjas pa pasauli projām lai nes;
Tāla tev priekšā stāv skreja.

Tikai uz kurieni, bērīti mans,
Tikai uz kurieni — saku,
Tumsa un uguns, uguns un tvans,
Tumsā acs nerāda taku.

Rītos deg mājas, rītos deg sils,
Naktī šai melnā un baisā,
Incēnu kalnā deg dzejnieka pils,
Ugunsstabs izšaujas gaisā.

Dienvidos, eglonē arī nav kluss,
Rudens nakts klusumā trauslā,
Ogre tur aizšūpo likteņus,
Rati rīb, zirgi tur sprauslā.

Tumsībā aklā grimst ziemeļi,
Kapu kalns, silavas, krūmi,
Pazūd tur ceļi un neceļi,
Dzīve tur izgaist kā dūmi.

Rietumos veŗas kā tīreļi,
Vārnas maitu kur klaigā,
Kur nu mēs dosimies, bērīti,
Naktī šai negantā, baigā?

Pasviežu mietiņu, paprasu:
Nāvei vai dzīvībai kāju?
Pārceli kreiso, bērīti, tu;
Tā i vairs neredzēt māju.

Miglā kā nora, miglā kā ārs,
Miglā kā jāņoganāji,
Mājai apkārt kā saulītes dārzs,
Kuŗā tu nobubināji.

* * *

Biruta Senkēviča

Dieva valstība

Ir viena valsts šai pasaulē —
To zemes kartē nemeklē! —
Tā Golgatā ir dibināta
Un siržu telpā stiprināta.

Tai goda vieta valdniekam,
To ļaunie spēki apdraudē,
Ir sirds, kas atdevusies tam —
Bet pastāv cīņās — nezaudē,
Jo svēts un mūžīgs valdnieks
Viņš sirds labais padomnieks.

Par zudušiem viņš nāvē gājis,
Tiem grēkus as'nīm nomazgājis.

Šī labā valsts ir pasaulē, —
To zemes kartē nemeklē —
Tā Golgatā ir dibināta
Un siržu telpā stiprināta.

* * *

Edvarts Tūters

Kas savā tautā ieaudzis

Kas bijis reiz un dzīvojis
Ar sapņiem, domām, cerībām,
Daudz mīlestībai ziedojis, —
Tas nevar kļūt kā nebijis.
To sirdīs un to dvēselēs,
Ko dzīvodams viņš mīlējis,
Tas vienmēr būs un paliksies,
Kad viņa elpai pienāks riets.

No paaudzes uz paaudzi
Tā gars ies labo sēklu sēt:
Ko mīlēt būs un cieņā likt,
Lai nesairtu kodols tas,
Kad pamats tautas mūžībai.

...Kas savā tautā ieaudzis —
To cienīdams un mīlēdams,
Tas tautā dzīvs vēl paliksies —
No dzīves šīs prom aiziedams.

Sarīkojumu Kalendārs

Radio raidījumi Latviešu Balss, CHIN AM skala 1540 pl. 22.30

7. un 21. februārī.

31. janvārī pl. 19.30 Latviešu Namā TLMM kluba zaķu balle. Zakuļa mūzika.

1. februārī no pl. 11.30—15.00 azaids Latviešu Centrā. Pl. 14 vid. zālē fizioterapistes Rutas Kaļiņas referāts — Dzīve bez mugursāpēm — videofilmā un diskusijas.

1. februārī (svētd.) pl. 15.00 DV klubā K. Sidara referāts.

5. februārī pl. 14 Latviešu Namā pensionāru sanāksme. J. Galējs rādīs filmu par pensionāriem.

8. februārī no pl. 11.30 — 15.00 azaids Latviešu Centrā.

8. februārī (svētdien) pl. 14 Latviešu Namā Latvisko zināšanu seminārā referēs Dr. Arnis Kuksis — Latviešu zinātnieki modernajā biokīmijā un molekulārā bioloģijā; Toronto latv. ģimnazijas absolventes Rutas Rozentāles referāts — Ozoli. Vadīs Guntis Bērziņš.

12. februārī (ceturtdien) pl. 19.00 Latviešu Namā Ed. Tiltiņa referāts „Toronto deg", kāpēc? — Jautājumi un atbildes.

14. februārī Latviešu Centrā Siržu virpulī balle — Romas viesnīca Rīgā 1900. gadā ar kazīno Bruņinieku istabā. Kokteiļi pl. 19, dejošana pl. 20. Spēlēs orķestris Kaija. Biļetes Centra birojā un azaida laikos.

15. februārī no pl. 11.30—15.00 azaids Latviešu Centrā; pl. 14 vid. zālē kopējā LNJAK un Centra sarīkojumā pirmo reizi Toronto unstāsies vokālais ansamblis LAMPU DRUDZIS no ASV.

15. februārī pl. 12 (pēc dievk.) Sv. Jāņa baznīcas telpās draudzes dāmu komitejas pēcpusdiena. Piedalās: Indra Gubiņa un Ingrīda Vīksna.

21. februārī (sestdien) pl. 12 Latviešu Namā dāmu komitejas pankūku pēcpusdiena. Ieeja brīva.

21. februārī (sestdien) pl. 19.30 Latviešu Centrā: „Kas ir degpunktā latviešu sabiedrībā? — Latviešu jaunatne!" Latviešu Studiju Centra Kalamazū audzēkņi viesosies ar uzvedumu „Dimdi, trimda!" Sekos saviesīgs vakars ar dziesmām un iepazīšanos ar uzveduma dalībniekiem un Studiju Centru.

22. februārī (svētd.) pl. 11.30 DV namā DV biedru pilnsapulce.

22. februārī pl. 17 Latviešu Namā koncerts — Martha MacVicar — soprāns, Juris Cīrulis — baritons.

28. februārī (sestd.) pl. 19.00 Minkler auditorijā Daugaviņas uzvedums.

1. martā (svētd.) pl. 13.00 DV namā vanadžu pilnsapulce.

5. martā pl. 19 Saulaines vakariņas— gadskārtējais notikums Sv. Jāņa baznīcā par labu Saulainei. Pieteikties Sv. Jāņa baznīcā — tel.921-3327. Gaidīsim! Saulaines pārvalde.

21. martā (sestd.) pl. 19.00 DV namā Latviešu leģiona atcere.

4. un 5. aprīlī DV namā DV delegātu sapulces.

4. aprīlī (sestd.) plkst. 19.00 Latviešu Centrā DV vīru koŗa 20 gadu jubilejas sarīkojums.

3. maijā (svētd.) pl. 17.00 Latviešu Namā DV sieviešu koŗa Zīle koncerts.

TORONTO LATVIEŠU KONCERTAPVIENĪBAS 28. SEZONAS KONCERTI

2. aprīlī pl. 20, ceturtdien, Jane Mallett Teatre — Olga Grike, mecosoprāns no Vankuveras.

LNAK Kultūras dienu sarīkojumi, veltīti Kronvaldu Ata piemiņai

7. februārī (sestd.) pl. 19 Latviešu Namā — **referāts, lasījumi, dziesmas**

8. februārī (svētd.) pl. 13 Sv. Barnabas baznīcā piemiņas dievkalpojums.

Pl. 16 Latviešu Centrā referāts, skolnieku priekšnesumi.

Draudzīgais aicinājums

Kopš prezidents Kārlis Ulmanis aicinājis ar grāmatu veltēm un ziedojumiem atcerēties mūsu skolas, šī tradicija turpinājusies jau 52 gadu. Toronto latviešu biedrības Sestdienas skolai Draudzīgā aicinājuma atcere ir viens no gadskārtējiem sarīkojumiem līdzekļu vākšanai un sekmīgāko skolēnu apbalvošanai. Šogad svinīgajā aktā 24. janvārī bija pulcējušies ar skolas saimi 150 dalībnieku. Pēc mācītāja F.T. Kristberga vadītā svētbrīža un akta vadītājas skolotājas Anitas Molleres ievadvārdiem, uzrunu teica Latviešu preses biedrības Kanadas kopas valdes priekšsēde Inta Purva un izsniedza grāmatu veltes skolas žurnāla Auseklītis sekmīgākajiem rakstītājiem pēc rakstnieču Indras Gubiņas un Ingrīdas Vīksnas iepriekšējiem novērtējumiem. Veltes saņēma Pauls Miklašēvics, Lisa Vusta, Krista Ozoliņa, Rita Kolina, Inga Brence, Moira Kampbela, Renate Kalve un Larisa Enzelīna.

Skolas saimi apsveica Sv. Jāņa draudzes priekšnieks J. Koncis, nododot arī nelaika draudzes locekļa E. Mellupa testamentāro novēlējumu, 15,000 dolaru. DV Kanadas velti — 100 dol. iepirkšanās zīmes DV grāmatnīcā un DV Toronto nodaļas grāmatu veltes pasniedza H. Miķelsons, bet no Toronto vanadžu kopas aploksni — kopas priekšniece A. Jakobsone. Toronto latviešu biedrības velti, K. Staško darinātu kokli, skolai nodeva Jānis Briedis. Vairākas citas organizācijas un privāti ziedotāji savas veltes bija skolai nodevuši jau agrāk: Toronto studenšu korporāciju kopa, Toronto latviešu katoļu vienība, A. Mārsons, N. Pētersone, Paulīne un Mārtiņš Vāgneri, P. Treijers, K. un N. Puriņi, A. Tērauds, J. Treimanis, E. Lazdiņš, J. Ezergailis un M. Blūms.

Priekšnesumos 7. un 8. klases audzēkņi piedalījās ar Kultūras dienām sagatavoto uzvedumu - Kronvaldu Ata tēvzemes mīlestībā un valoda, ar dziesmām un lasījumiem, ko bija sagatavojušas skolotājas V. Slavieša un L. Miklašēvica. Dziesmas atskaņoja skolas kokļu ansamblis. Skolas pārzine E. Pētersone pateicās visiem apsveicējiem, skolas labvēļiem un akta dalībniekiem. Pēc tam vecāki un viesi varēja viesoties mācību stundās klasēs un iepazīties ar skolas darbu. Vecāku padome bija rūpējusies par kafiju un cepumiem, piedaloties pie kafijas galda arī vairākiem iepriekšējo gadu skolas absolventiem. V.S.

Draudzīgā aicinājuma dienā TLB Sestdienas skolā Sv. Jāņa ev. lut. draudzes priekšn. Jānis Koncis pasniedz skolas pārzinei Elizabetei Pētersonei 15.000 dol. čeku, kas ir Ernesta Mellupa testamenta novēlējums TLB Sestdienas skolai. E. Mellups nomira 1986.g. 6. jūlijā. **Foto Jānis Galejs.**

MIRIS LEONS RUMAKS

Pēc ilgām un grūtām ciešanām 19. janvārī, pl. 3.20 no rīta, slimnīcā Longailendā miris grāmatnieks un žurnālists Leons Rumaks. Viņš dzimis 1919. gada 5. februārī Pēterburgā, tagadējā Ļeņingradā. Tēvs toreiz viņam bija iesaukts armijā, māte bēgle, kas apmetusies uz īsu laiku Pēterburgā. Divas nedēļas vecu māte viņu municijas vilcienā aizveda atpakaļ uz Latviju, bet tēvs no kaŗa neatgriezās. Ģimene apmetās Latgalē. Leons mācījās Rēzeknes komercskolā, bet vēlāk beidza Rīgas pilsētas komercskolu. Sāka tautsaimniecības studijas Latvijas universitātē, krievu okupācijas laikā pārcēlās uz Cēsīm, bet studijas nobeidza neklātienē Lasalas universitātē, ASV.

SAULAINE

20. jūnijā Jāņi Saulainē. Saulainē mums labi klājas.

Aizjūras mūziķu koncertā

Pianiste Māra Biezaite un flautists Edgars Keriks bija ieradušies no Austrālijas koncertēt latviešu centros Kanadā un Savienotās valstīs. Abi mākslinieki ir Adelaidē pazīstami solisti, ansambļu dalībnieki, kā arī aktīvi darbinieki paidagoģijas laukā.

Programma, kuŗu tie atskaņoja Latviešu koncertapvienības šā gada 21. janvāŗa koncertā Toronto, bija izvēlēta labā gaumē. Ievadam — Bēthovena Serenāde, opus 41, re mažorā — flautai un klavierēm. Klausītājs, ieraugot programmā Bēthovena vārdu, sagaida darba saturu atveŗamies visā dziļumā, lai parādītu komponista iecerēto, raksturīgo domu; diemžēl, šoreiz māksliniekiem tas neizdevās. Kaut gan serenāde iedalīta septiņās atšķirīgās daļās, kaut visi mūzikas elementi — melodija, harmonija, ritms, forma bija labi saklausāmi, pietrūka tas, kas iet tālāk par nošu rakstu. Pietrūka tā kvēle, kas liek dzirkstelei pārsviesties no izpildītāja uz klausītāju, saliedējot tos kopīgā pārdzīvojumā. Priekšnesumā nebija ne kontrastu, ne kāpinājuma, ne spožuma.

Gluži pretējais jāsaka par poļu—ungāru komponista Dopplera Pastorālo Fantaziju, opus 26, kuŗā flautists parādīja lielisku virtuozitāti. Gan skaņu izrotājumi, gan augšup lejup traucošie skaņu skrējieni bija īsti žilbinoši, nedaļāmā saskaņā ar pianisti.

Māras Biezaites solo priekšnesums bija Dārziņa Sonāte fa-mažorā un Treludes klavierēm (Prelūde, Interlūde, Postlūde). Abas kompozicijas izskanēja it kā jaunā apgaismojumā — tik izteikts un vienreizīgs bija šo darbu tulkojums. M. Biezaite savai akadēmiskai tēzei ir izvēlējusies Dārziņu. Tas parāda, ka ne tikai mūzikālā intuīcija, bet arī prāta līdzdalība — darbu analize — ir likusi iedziļināties un pareizi izprast komponista nodomus.

Sakarā ar Edgara Karika interesi par prof. Ķeniņa skaņdarbiem un viņa personu (ir uzsākta Ķeniņa skaņdarbu pētīšana un apraksti) — programmā bija uzņemts Ķeniņa Concertanto flautai un klavierēm. Šis darbs uzrakstīts pirms apmēram divdesmit gadiem un publicēts Londonā (Boosey un Hawks izdevniecībā). Skaņu platē to iespēlējis pazīstamais kanadiešu flautists Roberts Aitkens. Darbs iedalīts trijās daļās: Presto furioso; Canzona; Vivace assai.

Komponists, kā vienmēr, uzticīgs savam idiomam — savam īpatnējām izteiksmes veidam. Pirmās un trešās daļas dzīvais iztulkojums bija kontrastā, un līdzsvaroja kontemplatīvo, liriski iekrāsoto vidus daļu. Interesantā darba uzbūve, kas, cita starpā, ignorē toņkārtas, klausītāju saistīja no sākuma līdz beigām. Flautista iztulkojums līdz ar pianistes izciļo atbalstu, autoram būtu sagādājis īstu prieku. Diemžēl, zināmu apstākļu dēļ komponists koncertā nebija varējis ierasties.

Noslēgumā — Prokofjeva Sonāta nr. 2, op. 94 — flautai un klavierēm. Mākslinieki te ļoti izteiktā veidā parādīja komponista spēcīgās emocijas, kas saklausāmas spraigās ritmiskās figūrās, straujās harmoniju maiņās, disonanču secībā. Komponists te it kā tīšām vairījies no romantikas un sentimentālām izjūtām.

Koncerts jāuzskata par Koncertapvienības laimīgu izvēli, parādot klausītājiem to, kas līdz šim nebija dzirdēts.

Marta Tūtere-Kundrāte

MIRUSI DIANA JABLOKOVA-VORPA

Sunnybrook medicīniskajā centrā 18. janvārī mirusi baletskolotāja **Diana Jablokova-Vorpa**, piedzīvodama 66 gadus. Viņa nodibinājusi un daudzus gadus vadījusi Toronto Regional baletskolu, rīkojot gadskārtējos skolas audzēkņu vakarus. No viņas audzēkņiem vairāki kļuvuši profesionāli dejotāji un choreografi Kanadā un ASV. Kad Toronto vēl rīkoja latviešu preses balles, Jablokova-Vorpa bieži vadīja balles polonēzes. Viņa dzimusi 1920. gada 5. decembrī Rīgā, kur 1939. gadā beigusi

Nacionālās operas baletskolu. Tanī pašā gadā parakstījusi līgumu ar Pragas baletu kā profesionāla dejotāja, bet izcēlās 2. Pasaules kaŗš, kādēļ bijusi spiesta palikt Rīgā. Pēc kaŗa, 1949. gadā izceļojusi uz Kanadu, kur nodibināja savu baletskolu. Aizgājēju pēdējā gaitā no Rosara bēŗu nama uz Mount Pleasant krematoriju 21. janvārī izvadīja mācītājs J. Cālītis. Atvadvārdus teica viņas baletskolas bijušā audzēkne baletskolotāja Alda Heniša. Paliek vīrs Kārlis Vorps, dēls Roberts, vedekla Daiva, otrs dēls Harijs, vedekla Bridget, mazmeita Laura un mazdēls Roberts.

RAIBĀ NEDĒĻA

WORLD REPORT

U.S.S.R.: A NATION DIVIDED BY REGIONAL DIFFERENCES

BALTIC STATES: A HOTBED

The Soviet Union took control of the three independent Baltic states in 1940. But opposition to Moscow's rule remains strong among the area's 8 million people. Intense nationalism is reinforced by separate languages, prosperity and a durable Christian faith.

ISLAMIC NATIONALISM GRIPS CENTRAL ASIA

Since the time of the Czars, Russians have struggled—with limited success—to impose their will on the vast reaches of Central Asia. Millions of ethnic Russians have been transported to the area, and now Moscow is putting more into positions of power. Challenges to the Kremlin in the strategic region are posed by nationalism that exploded into rioting in Kazakhstan in mid-December and a growing Islamic fervor from Iran, just across a sealed border. A regional birth rate greatly exceeding that of ethnic Russians offers a labor reservoir for Mikhail Gorbachev's economic-expansion plans but threatens a demographic time bomb for Kremlin rulers. Many Russians fear that increasing numbers of Islamic Asians may one day threaten their domination.

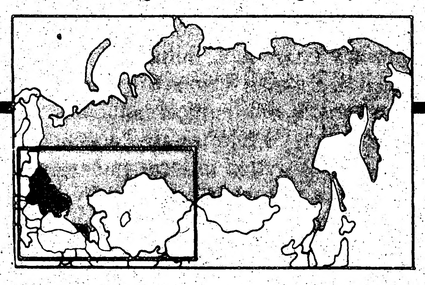

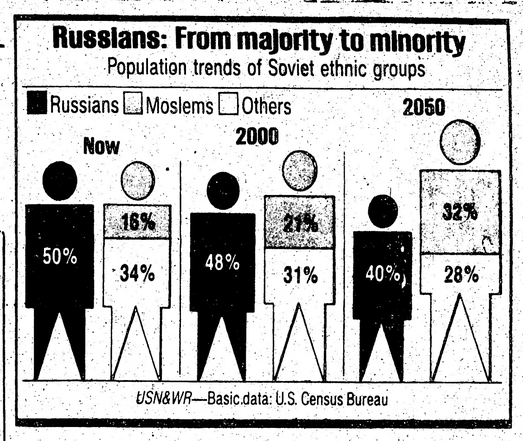

VAI KREMLIS BALTIJAS VALSTĪS APDEDZINĀS NAGUS?

Viens no visiespaidīgākiem amerikāņu periodiskiem izdevumiem U.S. News un World Report pasaules uzmanības centrā nokļuva pag. gadā, kad Kremlis apcietināja šī žurnāla korespondentu Daņilovu un apsūdzēja to spiegošanā. Patiesībā Daņilova aizturēšana bija Kremļa pretakcija pret ASV notverto Pad. savienības slepenā dienesta aģentu, ko amerikāņi gatavojās saukt pie likumīgas atbildības. Apmaiņas darījumā Daņilovs varēja atgriezties Ņujorkā.

Šonedēļ U.S. News publicē interviju ar sūtni Maskavā Pauli Hartmani, kuŗā amerikāņu diplomāts objektīvi vērtē Gorbačova mēģinājumu radīt jaunu ēru Pad. savienībā. Gorbačova reformas soļi ir ļoti piesardzīgi un remdeni, jo būtībā viņš tikai mēģina uzlabot pastāvošās iekārtas sekmīgāku ritēšanu. Nav jāaizmirst, ka Pad. savienībā noraida tos, kas nav patiesi un uzticīgi režīma atbalstītāji.

Ja Gorbačovs sāks virzīties prom no centrālizētās birokratijas un partijas virsslāņa iestādījuma, lai dotu brīvākas rokas uzņēmumu vadībām uz vietām, tad partijas kodols neizbēgami jutīsies apdraudēts un pretosies šādai akcijai visiem spēkiem. Tiem, kas pretojas Gorbačova piesardzīgiem eksperimentāliem soļiem, ir pietiekami daudz domu biedru, kas izšķīrējā brīdī var radīt iespaidīgu opoziciju. Te jāievēro, ka Gorbačovs nenāk ar radikāliem pārkārtojumiem, bet mēģina tikai uzlabot klibojošo režīmu.

Tajā pašā žurnālā, kur ievietota sūtņa Hartmaņa interesantā intervija, (U.S. News, Feb. 2,1987, nr.4), ievietots plašs raksts par to, vai Maskava spēs kontrolēt nemierīgās un stūrgalvīgās minoritātes. Pievienotajā tabulā redzams, ka jau 2050. gadā, ja imperija vēl pastāvēs, krievi būs mazākuma tautība.

Mūs sevišķi var interesēt Baltijas valstu stāvoklis, kur lielajā kartē tās apzīmētas par Kremļa ,,karstu kartupeli''. Baltijas valstīs nepārtraukti pieaugot pretestība krievu dominēšanai. Lietuvā katoļu baznīca esot jau valsts valstī. Latvijā un Igaunijā neapmierinātie pilsoņi meklējot atbalstu un glābiņu protestantu baznīcās. Te jāievēro, ka Baltijas valstīs ir redzama Helsinku televīzijas programma, un tādējādi baltieši ir labāk informēti par to, kas notiek pārējā pasaulē nekā citi Sarkanās imperijas iedzīvotāji. Prasības pēc lielākas līdzrunāšanas valsts pārvaldē turpina augt.

Piecās republikās Gorbačovs jau atcēlis partijas augstāko vadību un atvietojis to ar viņam uzticamiem krievu funkcionāriem.

Šajā rakstā pieminēta arī Helsinku nolīguma komitejas radīšana Liepājā un arī tas, ka visi šīs komitejas locekļi paklauti čekas vajāšanai.

Rakstā sevišķi uzsvērta Pad. savienības muhamedāņu augstā dzimstība, kuŗas rezultātā krievi var nonākt mazākumā. Patlaban no 12 politbiroja locekļiem 9 ir krievi.

Mēs darītu pareizi, ja ar dažām rindiņām pateiktos žurnāla vadībai par šī objektīvā raksta ievietošanu un Baltijas valstu likteņa atgādināšanu brīvajai pasaulei. (U.S. News & World Report, Chairman and Editor-in-Chief Mortimer B. Zuckerman, 2400 N Street, N.W., Washington, DC 20037-1196, 202-955—2000

TRAĢĒDIJA RĪGAS JŪRAS LĪCĪ

Reutera aģentūra ziņo, ka Rīgas jūras līcī pag. nedēļā pēkšņas viesuļvētras rezultātā no krasta atdalījies milzu ledus gabals, uz kuŗa atradušies pāri par 1000 latviešu ziemas makšķernieki. Tūlīt uzsākti glābšanas darbi, un jācer, ka upuŗu nebūs. Jāpiezīmē, ka Latvijas laikā žibulētāji zivis meklēja ezeros un upēs, bet ne Baltijas jūras ūdeņos.

APVĒRSUMA MĒĢINĀJUMS FILIPĪNĀS

Pēdējo dienu laikā Manilā notikušas vairākas nopietnas demonstrantu sadursmes ar kaŗaspēka vienībām. Kad prezidente Akino atļāva Manilā soļot komūnistu demonstrantu pūlim, kas ņirgājoši izteicās par filipīniešu kaŗavīriem, izcēlās apšaudīšanās. Dažas dienas vēlāk bijušajam diktātoram Markosam uzticīgās kaŗavīru grupas apvērsuma mēģinājumā ieņēma kādu televīzijas staciju un vairākas militārās atbalsta bazes. Valdības ģenerālstāba priekšnieks ģen. Ramons nostājās Akino pusē un, domājams, ka šis apvērsums drīz piederēs pagātnei. Tajā pašā laikā Manilas archibīskaps Jean Sims prasīja, lai prezidente Akino īsteno zemes reformu. Atklātībai tas nav zināms, ka Akino ģimenei pieder Filipīnās vislielākās cukurniedŗu plantācijas, kuŗās strādnieki izpelnī tikai ap 7 dol. nedēļā. Komūnisti ieročus nolikt nedomā, un ļoti iespējams, ka pēc 15 dienu ilgā pamiera pilsoņu kaŗš iedegsies pilnās liesmās.

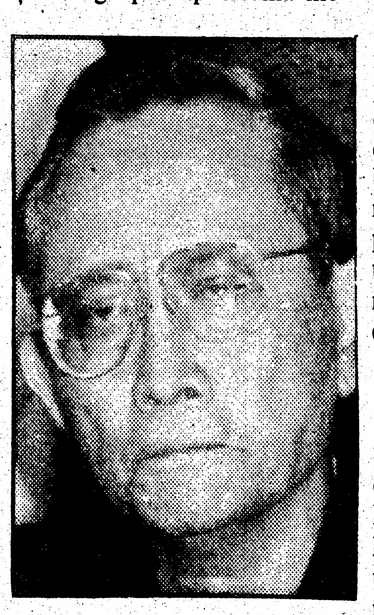

Ģen. Ramons pagaidām Akino pusē.

PAREĢOJUMI NEPIEPILDĪJĀS

Bundestaga vēlēšanās Rietumvācijā gan nodrošināja kanclera Dr. Kola koalīcijai vairākumu parlamentā nākamajos četros gados, bet viņa koalīcijas loceklis bavārietis Štrauss piedzīvoja neveiksmi, un viņa sapņi par ārlietu resora pārņemšanu ir izkūpējuši. Kristīgie demokrati Bundestagā būs pārstāvēti ar 222 vietām (iepriekš 244), sociāldemokrati 189 (193), brīvo demokratu partija 44 (33), zaļo partija, kas ir pret atomieročiem un dabas piesārņošanu, dabūja 41 vietu (27). Nav šaubu, ka brīvo demokratu līderis Hanss Dītrichs Genšers paliks ārlietu ministra amatā un, ievērojot partijas labos panākumus vēlēšanās, prasīs valdībā vēl divus portfeļus.

1 MILJ. DOL. REKLĀMA

Pag. gadā Kanadā lielu traci sacēla Toronto vācietis Ernsts Zundels, kas ar skrejlapām vērsās pret cionistiem un apgalvoja, ka holokausts nemaz nav noticis. Žīdi Zundelu iesūdzēja tiesā par naida literātūras izplatīšanu. Zundelu notiesāja uz 15 mēnešiem cietumā, pēc kam tam draudēja deportācija atpakaļ uz Vāciju. Tagad augstākā pārsūdzības tiesa atcēlusi iepriekšējās tiesas lēmumu, un Zundelu tiesās par jaunu. Žīdi par to nav pārāk priecīgi, jo Zundels ar savu antisemitisko propagandu iegūst par brīvu reklāmu miljonu dolaru vērtībā.

Zundela neticamie apgalvojumi.

VAI VAITS SAGŪSTĪTS?

Beirutā gūstā saņemto amerikāņu, franču, vāciešu un citu tautību ķīlnieku skaits diendienā aug. Fanatisko musulmaņu rokās jau atrodas 30 gūstekņu, un viņi prasa par to atbrīvošanu izdot Kueitā un citur aizturētos arabu teroristus. Varenās ASV cenšas ķīlniekus atbrīvot ar anglikāņu baznīcas īpašā sūtņa Vaita starpniecību. Tā kā veselu nedēļu Vaits ir iekritis kā ūdenī, domā, ka viņš tagad arī pievienojies ķīlnieku skaitam.

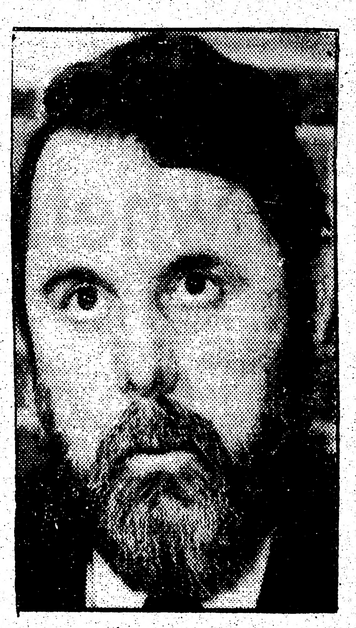

Vai Vaits atgriezīsies?

Cēli vārdi — rūgta dzīves īstenība

Mūsu ideāls ir pasaule bez ieročiem un vardarbības, — pasaule, kurā katra tauta brīvi izraugās attīstības ceļu, savu dzīves veidu.

No PSKP CK politiska referāta Padomju Savienības Komūnistiskās partijas XXVII kongresam.

Šādu ideālu deklarāciju ievietojušas daudzas okupētās Latvijas avīzes.

Varam tikai pievienoties un cerēt, ka nākotnē arī apspiestajai latviešu tautai būs tiesības pašai brīvi izraudzīt savu attīstības ceļu, savu dzīves veidu, savu brīvu, neatkarīgu demokratisku valsti.

Esam palapojuši krietnu skaitu lauku pilsētu un rajonu avīžu lapu, ieskatoties darba cilvēka dzīves reālitātēs — ikdienā un svētkos. No tām varētu sastādīt biezu sūdzību grāmatu, minot par padomju varas sapostīto lauku cilvēka (arī pilsētu) dvēseli un chaotiskiem sadzīves apstākļiem, kas izraisa masveida dzeršanu, zagšanu, huļiganismu, morāles sabrukumu. To veicina arī svešinieku iepludināšana uz laukiem — tagad ukraiņi un zināms skaits Volgas vāciešu pērk okupētajā Latvijā pamestās mājas un ierīko darbnīcas. Ir dažāda veida amatnieki. Cik ilgi turēsies latviešu zemnieka sīkstais spēks? Sniedzam dažas ainas no okupētās Latvijas lauku avīzēm, šoreiz vairāk izmantojot Padomju Karogs, Darba Balsi, Komūnistu, Avangardu u.c.

Un kolchozniecēm būs džudo

— ziņo Ļeņina kolchozs Talsu rajonā

Esam padomājuši arī par to, lai katrs varētu nodarboties ar sev atbilstošu sporta veidu. turpmāk kolchozā būs svara bumbu celšanas un svarcelšanas sekcija, bet sievietes varēs nodarboties ar basketbolu un džudo.

Tā katrs no mums sportojot var veidot kolchoza dzīvi interesantāku un arī dzīvot spraigāk, nodrošinot sev labu veselību.

Gandrīz puse govju pienu nedod

Rajona tautas kontroles komitejas sēdē izskatīja Ļeņina kolchozā notikušās pārbaudes rezultātus. Saimniecībā nav veikti visi pasākumi, un nav izmantotas visas rezerves, lai ganību periodā iegūtu iespējami vairāk labas kvalitātes piena.

Par trūkumiem un nepietiekamo darba organizāciju piena lopkopībā un zooveterinārajā darbā Ļeņina kolchoza galvenajai veterinārārstei B. Jēkabsonei izteikts aizrādījums.

Smagi nodzēries arvien ir Talsu rajons.

Pieteicas nāveklis — kandža.

Nesamierināmu cīņu izvēršam pret spekulāciju ar degvīnu, pret kandžas tecināšanu. Mūsu rajonā, diemžēl, iedzīvotāji kandžas tecināšanas aparātus nav nodevuši labprātīgi. Šajā sakarībā ir lietderīgi atgādināt, ka par kandžas tecināšanas aparātu glabāšanu vai izgatavošanu sauc pie kriminālatbildības, bet nododot labprātīgi, no soda atbrīvo. Vēl jau ir vietas, kur brūvē un dzer kandžu. Pēc kandžas lietošanas aizgāja bojā 33 gadus veca sieviete un 62 gadus vecs vīrietis Lībagu ciemā. Milicijā ļoti gaidīts ir katrs paziņojums par personām, kas nodarbojas ar kandžas vai citu stipru alkoholisko dzērienu izgatavošanu.

Padomju Karogā vai ikvienā numurā publicēti dzērāju vārdi.

Te daži piemēri:

23. maijā aizturēti

Cik efektīga ir cīņa pret alkoholismu un žūpību, pārliecināmies, kad masveidā notiek brīvprātīgo kārtības sargu, ārštata milicijas darbinieku, sabiedrisko autoinspektoru un milicijas darbinieku un sabiedrisko organizāciju aktīvistu kopīgās sanāksmes.

Piektdien, 23. maijā, kārtējā profilakses pasākumā par atrašanos sabiedriskās vietās alkohola reibumā aizturēti un sodīti daudzi mūsu rajona iedzīvotāji.

Talsu MRS darbinieks Andrejs Drīksna no Lībagu ciema Mazstendes 23. maija vakarā pulksten 20 atradās piedzēries uz Jaunās ielas Talsos. 30 rubļu naudas sods piemērots Talsu SCO strādniekam Jurim Gališinam, kas dzīvo Talsos, Celtnieku ielā 1a—68. Viņš piedzēries aizturēts pie veikala. Pa Talsu ielām piedzērušies klīda arī rajona LRTN apvienības darbinieki Andrejs Jēkabsons, Jāzeps Gallums no 11 Piejūras meliorācijas sistēmu pārvaldes, LPBS Talsu ATU darbinieks Arnis Rasmanis, Latvijas agroķīmijas rajona apvienības darbinieks Viesturs Lembergs. No Kolkas uz Talsiem piedzerties bija atbraucis zvejnieku kolchoza Banga darbinieks Aivars Laukšteins. Viņš cilvēka cienu aizkarošā izskatā pulksten 22.30 tika aizturēts pie kinoteātŗa Auseklis. Puškaiša ielā pusdesmitoš vakarā tika aizturēts no alkohola apreibušais Staņislavs Ciblis no kolchoza Cīņa. Stendā pie kultūras nama aizturēja iereibušo Talsu MRS strādnieku Uldi Kiršteinu, bet Imants Steinblūms no kolchoza Draudzība jau pulksten 19.15 bija policies gulēt Stendes autobusu pieturā. Nakti iekšlietu daļā nācās pavadīt arī divu mazgadīgu bērnu mātei Gunitai Andrejevai, ko aizturēja pārlieku piedzērušos.

Pietiks. Dzērājů uzskaite vēl turpinās gaŗā rindā. Kāpēc viņi tā ,,plosto''? Ne jau Talsu rajonā vien. Sērga arvien vēl plosās uz okupētās Latvijas laukiem un pilsētās.

Par ilgu gadu nebūšanām Rojā

,,Rojas autostacijas tualetes durvis gandrīz vienmēr ir aizslēgtas. Dabiskās vajadzības tiek izdarītas ārpusē, pie tualetes durvīm. Skats ir kā pie lopu farmas. Siltam laikam tuvojoties, bez gāzu maskām autostacijas tuvumā ir bīstami uzturēties. Apmēram pirms gada par šīm nebūšanām ar tualeti aizrakstīju laikraksta Cīņas redakcijai, pēc tam uz laiku viss bija kārtībā. Vai tad patiešām īstas atbildības par Rojas autostacijas tualeti nav nevienam un katru reizi jālūdz palīdzība redakcijām? Ceru, ka šajā reizē palīdzēs Padomju Karoga redakcija.''

(Padomju kultūrā šī aina nav nekas jauns)

Kolchoza Kurzeme, Tiņģere un Laidzes sovchoztechnikuma ļaudis nebija apmierināti, ka to vadība atļāvās sūtīt uz Ukrainu augkopības produkcijas un celtniecības materiālus, kas pašiem bija vajadzīgi. Dundadznieki sūdzējās, ka 1984. gadā ekspluatācijā nodotais ūdenstornis ūdeni tomēr nedod. Par nekārtībām vagonu iekraušanā Stendes stacijā ziņoja SCO darbinieki. Stendes stacijā strādājošie apliecināja, ka vagonu iekraušana un izkraušana kavējusies tāpēc, ka Ukrainas PSR adresātiem paredzēto baļķu iekraušanā piedalās arī stacijas darbinieki, turklāt sava tiešā darba laikā, un līdz ar to kavējas citu vagonu kraušana un nosūtīšana. Darba laikā notikušas iedzeršanas. Bijušais stacijas priekšnieks par to sodīts un atstādināts no amata.

Vissavienības aizsardzības masu darba mēnesis

Šo mēnesi rajona skolās skolēni vīrišķības stundās tiekas ar Lielā Tēvijas kaŗa veterāniem — padomju armijas kaŗavīriem, aktīvi gatavojas ierindas skatēm, piedalās militārizēto spēļu Kāvi un Ērglēns sacensībās.

Aizsardzības masu darba mēnesī jebkuŗam jaunietim būs iespējams pārbaudīt savu māku šaušanā ar pneumatisko šauteni pārvietojamā šautuvē, kas atrodas DOSAAF rajona komitejas sētā.

(No kāda uzbrukuma viņi baidās?)

Par Madlienas baznīcu un citiem kultūras pieminekļiem

Mākslas pieminekļi īpaši glabājas rajona baznīcās. Tie ir baznīcu iekārtas, sakrālā tēlniecība un gleznecība, baznīcu trauki, apgaismošanas ķermeņi, memoriālā tēlniecība. Mākslas pieminekļu sarakstā ietvertas dažas architektūras detaļas, to apdare, mēbeles un viens monumentālās gleznecības darbs.

Kultūras un mākslas pieminekļus nevar nosargāt tikai daži cilvēki. Tas ir mantojums nākamajām audzēm, tautas manta, un jāsargā mums visiem. Druvienā šopavasar ar plašu iedzīvotāju atbalstu tiek rīkotas talkas, lai uzpostu Silmaču mājas. Tas, kas piedalījies tādā pasākumā, nekad vērtības nepostīs. Jautājums, vai pratīsim, spēsim nosargāt tās mākslas pieminekļu vērtības, ko, piemēram, glabā Nurmuižas baznīca. Vai šo pieminekli negaida citā republikas malā esoša vēstures un kultūras pieminekļa — bijušās Lestenes baznīcas — liktenis? Bēdīgs ir notikums Madlienā: vietējie bērni, ceturtās klases skolēni, ekskursijas laikā salauza kanceli Madlienas baznīcā. No negadījumiem jāizdara secinājumi. Izpratne, ka vērtības nepieciešams saudzēt, ir apgūstama tikai darbā.

*

Rīga gatavojas Metro būvei. Ieradīsies ap 4000 padomju speciālistu.

VEF strādniekiem paredzētajos dzīvokļos tikko nobeigtā jaunceltnē novietos padomju speciālistus.

Rīgas dzīvokļi pārpildīti līdz pēdējai iespējai, un domā, ka šajā virzienā krievu un citu ārzemnieku ieplūdums apstāsies.

LNF

City of Toronto

Uzmanību gados vecāki māju īpašnieki Toronto pilsētā Jūs varat būt tiesīgi uz 100 dol. nodokļu atlaidi

Ja jūs, jūsu dzīvesbiedrs vai jūs abi atbilstat **visām** šādām prasībām:

- esat 65 g.v. vai vecāki 1987. gada 31. martā vai pirms tam,
- saņemat 1987.g. 31. martā ik mēnesi valdības garantēto papildus ienākumu,
- jums piederējis apdzīvojams īpašums pilsētā vismaz 5 gadus, skaitot no 1987.g. 31. marta un
- jūs dzīvojat īpašumā, kuŗam uzlikti pašvaldības nodokļi, jūs esat tiesīgs saņemt Toronto pilsētas 1987.g. nodokļu atlaidi gados vecākiem māju īpašniekiem.

Ja jūs uz to esat tiesīgs, bet vēl neesat saņēmis pieprasījuma veidlapu, vai arī gribētu tuvāku informāciju, zvanait Pilsētas pašvaldību departamentam (City Clerks Department), tālr. 392-7036. Pat ja jūs esat saņēmis šo nodokļu atlaidi 1986.g., jāpieprasa 1987.g. atlaide.

Jums jāpieprasa nodokļu atlaide 1987.g. 31. martā vai pirms šī datuma.

Roy V. Henderson
City Clerk

MAPLE LEAF TRAVEL

Uz dziesmu svētkiem Vācijā lidojumi, sākot ar $669.

Skandinavijas tūres 2 nedēļām, ieskaitot uzturu, $1499.

Lūdzu zvanait Inesei Grodnis
653-4351

655 St. Clair Ave W.

Toronto ziņas

● Richmondhillā, Ont. 13. janvārī mirusi 89 gadus vecumā Emma Apine, dzimusi Pundberga. Viņa bija dzimusi 1898. gadā 29. jūnijā Igaunijā. Pēdējā gaitā no Rosara bēru nama uz St. James krematoriju 17. janvārī viņu izvadīja māc. J. Cālītis. Par aizgājēju sēro meita Milda, znots Voldemārs Bebris, otra meita Zenta, znots Normans Pomfreds, divi mazbērni un viens mazmazbērns.

● Pēc grūtas slimošanas 16. janvārī Sentenerī slimnīcā 84 gadu vecumā miris liepājnieks Voldemārs Jātnieks. Viņš dzimis 1903. gadā 28. janvārī, Latvijā darbojies skautismā. Aizgājēju pēdējā gaitā no Rosara bēru nama uz Jorkas latviešu kapiem izvadīja 19. janvārī māc. F.T. Kristbergs, iepriekšējā vakarā vadot arī sēru aizlūgumu. Par aizgājēju sēro dzīves biedre Marija.

● Pārsniegusi 92 gadu vecumu 17. janvārī mirusi Elizabete Sališ̌s, dzimusi Rauda. Viņa dzimusi 1894. gadā 19. novembrī Latvijā. Aizgājēju no Rosara bēru nama uz Jorkas latviešu kapiem 21. janvārī izvadīja māc. J. Cālītis. Sēru mūziku spēlējot ērģelniecei E. Timmermanei. Nelaikei paliek meita Janīna, znots Jāzeps Zadvinskis un divi mazdēli, ārsti Ivars un Gvido Zadvinski Grand Rapidos un Kanadā dēls Viktors, vedekla Edīte Sališs, mazmeitas Anita un Kristīna, viens mazdēls un divas mazmazmeitas.

● Baltiešu kaŗa veterānu 21. gada dienu atzīmēja DV namā. Klātesošos sveica Toronto DV nodaļas valdes priekšsēdis Z. Akots, Latviešu kaŗa veterānu līgas pārstāvis V. Kalniņš un Igauņu līgas vārdā A. Tooming. Galvenais runātājs bija Baltiešu federācijas Kanadā priekšsēdis Gr. G. Siliņš. Brīvā stāstījumā viņš apskatīja svarīgākos Vīnes konferences notikumus. Sarīkojums notika kārtējo DV Toronto nod. referātu cikla ietvaros.

● Archibīskaps A. Lūsis 17. janvārī pēdējā gaitā uz Jorkas latviešu kapiem izvadīja 10. janvārī mirušo Frideriku Paulīni Kraukli. Nelaike dzimusi 1902. gadā 9. oktobrī Rīgā. Sēru aizlūgumu Kane bēŗu namā 16. janvārī vadīja māc. F.T. Kristbergs. Aizgājējai paliek meita Benita Sosara Kanadā un dēls ar ģimeni Latvijā, 4 mazbērni un 5 mazmazbērni.

● Sasniegusi 75 gadu vecumu 19. janvārī mirusi Alīda Kaspera, dzimusi Lietuvā. Sēru aizlūgumu 21. janvārī Frank Lyntt bēŗu namā vadīja māc. F.T. Kristbergs, nākamā dienā 22. janvārī izvadot aizgājēju uz Prospekta kapsētu. Nelaiķe atstāj meitu Ēriku, znotu Maikelu Siemierniku un divus mazbērnus, māsu Helēnu ar vīru Ādamu Potopczuku, otru māsu Lūciju ar vīru Edgaru Grosu Rietumvācijā.

● DV Toronto nodaļas vanadžu koŗa Draudzīgā aicinājuma zīmē ziedojusi 1.100 dolaru — Minsteres latviešu ģimnazijai, TLB sestdienas skolai un TLTA ģimnazijai, Rīgas (72.) skautu un Gaujas (14.) gaidu vienībai un Tērvetes (19.) skautu vienībai.

● DV vīru koris diriģenta A. Pērkona vadībā 18. janvārī viesojās veco ļaužu mītnē Kristus Dārzs. Mītnes ļaudis noklausījās astoņas dziesmas, kas visiem patika, izsakot vēlēšanos kori noklausīties arī turpmāk. Koŗa dāmas savukārt ciemojās ar pīrāgiem un maizītēm.

LŪDZ PIETEIKTIES

Bērnu un jauniešu sarīkojums nākamās vasaras PBL dziesmu dienu un kultūras svētku (Minsterē, Vācijā, no 1987. g. 2. līdz 9. augustam) ietvaros paredzēts sestdien, 1987. g. 8. augustā, pl. 11 „Halle Münsterland" lielajā zālē. Patlaban komplektējas koris un orķestris. Liela daļa koŗa nošu jau izsūtītas. Lai varētu iekārtot galīgās orķestŗa partitūras, es būtu ļoti pateicīgs, ja visi spēlētāji(-jas) un dziedātāji(-jas) pēc iespējas drīz varētu pie manis pieteikties: **Andris Vītoliņš, Kristallvägen 115 BV, S-126 39 Hägersten, Sweden. Tel. 08-18 13 14.**

Bērnus un jauniešus uz naktsmājām svētku laikā lūdzu pieteikties pie **Lāsmas Rozītes, Hammer Str. 66, D-4400 Münster/Westf., W. Germany. Tel.: 0251-523665.**

Andris Vītoliņš

AMBER PRINTERS & PUBLISHERS
125 BROADVIEW AVENUE
TORONTO, ONTARIO
466-1514 465-7902

Izvēlieties šodien paši sev, kam jūs kalposit; ... Bet es un mans nams, mēs kalposim tam Kungam (Jozua 24:15).

Bezmaksas kristīgu literātūru un kasetes ar garīgu dziesmu ierakstiem jūs varat saņemt, rakstot māc. J. Šmitam, 30 McDairmid Rd., Scarboro, Ont. M1S 1Z6.

darbība uz vietām, gandrīz vai katrā pilsētā. Mūsu apstākļos tas ir vissvarīgākais — teātŗu trupu un ansambļu pašdarbība uz vietām ar izrādēm apkārtējās tuvākās pilsētās. Pašreiz mums trūkst jaunu latviešu režisoru, kas turpinātu latviešu teātŗa mākslas tradicijas mūsu trimdas apstākļos.

Devīto Teātŗu dienu izkārtošanu ir uzņēmusies Grand Rapidas teātŗa kopa ar vadītāju O. Jansoni.

LTAZ valde laipni lūdz teātŗa trupas un ansambļus pieteikties ar lugām uz 9. Teātŗu dienām 4. un 5. aprīlī līdz 4. martam pie O. Jansones: 6766 Rīga N.E., Rt. 4, Rockford, Mich. 49341 USA, tel. (616) 866-0427.

GRAND RAPIDI

● Latviešu teātŗu apvienības Ziemeļamerikā (LTAZ) rīko 9. Teātŗu dienas 4. un 5. aprīlī Grand Rapidos. Paredzētas izrādīt trīs lugas; būs arī lekcijas, referāti un saviesīgā dzīve.

Pagājušo gadu Teātŗu dienas nenotika, jo nebija pieteikušies trīs ansambļi ar lugām, tomēr, visu gadu notika aktīva

BAZNĪCU ZIŅAS

SV. JĀŅA DRAUDZE

Draudzes kanceleja atvērta otrdienās, trešdienās un ceturtdienās no pl. 10 līdz 17, tālr. 921-3327, 200 Balmoral Ave. Mācītāja F.T. Kristberga runas stundas otrdienās no pl. 10—13, trešdienās no pl. 18—21, ceturtdienās no pl. 10—13. Māc. F.T. Kristberga adrese: 12 Worthington Cresc., Toronto, Ont. M6S 3P6, tālr. mājā 769-6950.

1. februārī pl. 11 dievkalpojums, ko vadīs un spredikos archibīskaps Arnolds Lūsis. Jauniešu grupa un iesvētes klase nenotiks.

8. februārī pl. 11 dievkalpojums. Spredikis: „... ar ko tad sālīs?" (Mateja ev. 5:13—20) Būs arī uzruna bērniem.

15. februārī pl. 11 dievkalpojums. Spredikis: „Dzīvības un nāves jautājums" (5. Mozus 30:15—20). Pēc dievkalpojuma būs Draudzes pēcpusdiena. Programmā — rakstnieces Indra Gubiņa un Ingrīda Vīksna lasīs no saviem darbiem. Visi mīļi aicināti.

SV. ANDREJA DRAUDZE

Māc. J. Cālītis, Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jārvis St. krustojumā, Toronto, Ont. Tālr. mājā 482-8403, 8 Rolland Rd., Toronto, Ont. M4G 1V5. Māc J. Cālīša runas stundu laiks kancelejā: trešdienās un ceturtdienās no pl. 10—12 un no 18—19. Citā laikā, iepriekš sazinoties.

1. februārī pl. 9.30 dievkalpojums angļu valodā, pl. 15.00 dievkalpojums. Dziedās Ženija un Alberts Vītols.

8. februārī pl. 11.00 dievkalpojums.

15. februārī pl. 3.00 pēcp. dievkalpojums. Dāmu komitejas bazārs.

AUSTRUMU DRAUDZE

Māc. A. Celms: 47 Lord Roberts Drive, Scarborough, Ont. M1K 3W1, tālrunis 267-3507. Toronto Austrumu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnabas baznīcā 361 Danforth Ave.

1. februārī pl. 13 dievkalpojums.
8. februārī pl. 13 dievkalpojums.
15. februārī pl. 13 dievkalpojums.
22. februārī pl. 13 dievkalpojums.

BAPTISTU DRAUDZE

Māc. J. Šmits, 30 McDairmid Rd., Scarborough, Ont. M1S 1Z6, tālr. 299-3780. Toronto latviešu baptistu draudzes sanāksmes Walmer Rd. baptistu dr. dievnamā.

Dievkalpojumi notiek katru svētdienu pl. 11.

Bībeles studijas — lūgšanu sanāksmes katru trešdienu pl. 19.

Gaismas telefons ticības stiprināšanai 299-8545 darbojas nepārtraukti 24 stundas dienā. Vēsts latviešu valodā tiek ieskaņota divreiz nedēļā.

KATOĻU DRAUDZE

Prāvests Dr. B. Kokins — 11290 Pine Valley Dr., Woodbridge, Ont., L4L 1A6, telef. 832-3264.

Dievkalpojumi notiek katra mēneša otrā svētdienā pl. 13.00 Lietuviešu baznīcā, 1021 College St., Toronto.

Nākošais dievkalpojums 8. februārī.

BRAMPTONAS DRAUDZE

Bramptonas latviešu ev. lut. draudzes dievkalpojumi notiek Grace United Church dievnamā: 156 Main Street, North Brampton, Ont.

HAMILTONAS DRAUDZE

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze — 18 Victoria Ave. South. Māc. K. Kuškēvics, 55 East 44th St., Hamilton, Ont. L8T 3G6, tālrunis 385-9838. Māc. K. Kuškēvica runas stundas baznīcas telpās ceturtdienās no pl. 19—21. Tālr. 527-5810. Ieeja birojā no baznīcas aizmugures.

1. februārī pl. 10.30 Bērnu dievkalpojums, svētdienas skola un Bībeles klase; pl. 11 — draudzes dievkalpojums.

NIAGARAS DRAUDZE

Draudzes priekšnieks Andrejs Šteinbachs, 6308 Drummond Rd., Niagara Falls, tel. 354-1258.

MONTREALAS LATVIEŠU DRAUDZES

Dievkalpojumi notiek Jāņa (igauņu) ev. lut. baznīcā 4345 Marcil Ave. Mācītājs Gunārs Hūns, 8262 Place Chanceaux, Montreal, Que. H1K 1M7, tel. 352-1204. Mācītājs runājams katrā laikā, bet ieteicams iepriekš sazināties pa tālruni.

Dievkalpojumi, ja nav citādi norādīts, notiek katru svētdienu pl. 13.30 baznīcā.

8. februārī pl. 13.30 dievkalpojums.

15. februārī pl. 13.30 dievkalpojums ar dievgaldu un draudzes darbinieku ievešanu amatā.

22. februārī pl. 11 dievkalpojums.

OTAVAS DRAUDZE

Mācītāja Sarma Eglīte, 40 Driveway, Apt. 708, Ottawa, Ont. K2P 2C9, tālr. (613) 234-6764. Otavas latviešu ev. lut. draudze — 83 Main ielā.

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMUS

Global TV 6. un 22. stac.
100 Huntley St., Toronto,
no pirmd. — piektd. pl. 10.30 no rīta, svētd. Bafalo TV 29. stac. pl. 21; 700 Club — Bafalo TV 29. stac. no pirmd. — piektd. pl. 10 no rīta, svētdienās pl. 22.
TV stac. 47 no pirmd. — piektd. pl. 9 no rīta.

LATVIEŠU MISIJAS RADIO RAIDĪJUMS „BRĪTIŅŠ AR DIEVU"
nepārtraukti
31 gadu gājumā
katru svētdienas rītu no
pl. 9 — 9.30
Vilnis 1270 AM
no Niagaras WHLD raidītāja.
Vadītājs A. Laksmanis
106 Dorset Rd., Scarboro,
Ont., tālr. 261-4218
Latviešu misijas

Mūžībā aizgājusi

Anna Avotiņa, dzim. Vēzīte,
rakstniece Aizsila Zīlīte

dzimusi 1897. gada 14. jūlijā Latvijā,
mirusi 1987. gada 1. janvārī Abbotsfordā,
Britu Kolumbijā, Kanadā.

Mīlestībā viņu piemin
vīrs Kornelijs Avotiņš
un māsas vīrs Pēteris Didiks

Dievs ir mīlestība, un, kas paliek mīlestībā, tas paliek Dievā un Dievs viņā.
Jāņa 1.v. 4, 16.

Pēkšņi aizsaukti mūžībā

Vera un Ludis Bernāni

miruši 1986. gada 27. decembrī.

Viņus mīlestībā paturēs
Veras māsīca Valentīna Lakats
ar ģimeni

Mūžīgo mieru dodi, Kungs, viņiem.

Brīvības mīlestībā, taisnības ticībā

Alberta Eglīša impresija

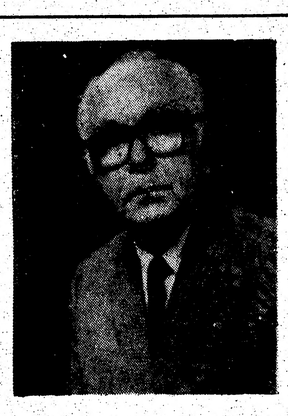

Afganistāņu tautas slepkavošana turpinās. UNO vairākuma lēmums sarkanarmijas spēkiem izvākties no Afganistānas Maskavā paliek bez ievērības. Padomju savienības okupētajās Baltijas valstīs latvieši, lietuvieši, igauņi dzīvo bailēs, ir iedzīti nabadzībā un gadu no gada vairāk vajāti.

Baltijas valstu pilsoņi, trimdā apzinādamies savu sūtību un atbildību pret nelaimē palikušajiem brāļiem un māsām, kas ar varu, ar draudu palīdzību mājās ir apklusināti, nupat novembrī pulcējās no malu malām, lai Vīnes sarunu laikā par drošību un sadzīvošanu, tūliņ sākumā pasaulei demonstrātīvi atgādinātu prasību pēc brīvības, taisnības un tiesībām.

Gājienā sapulcējušies apmēram 500 baltieši ar tikpat daudz plakātiem nav klusi, nav nobijušies, katram pašam savas rētas vēl krūtīs dzīvas. Jauno balsis ielu sienās skan kā sidraba āmuri, skan kā sāpju kliedziens. Dusmu ēnas zib. Brīžiem rodas pavisam eksplosīva situācija.

Doma laukumā pēkšņi paceļas karātavas, kurās karājas trīs Kremļa režīma varenie, kas atbildīgi par visiem noziegumiem, par visām bēdām Baltijā un Afganistānā. Nakts aizsegā sāk degt sarkanarmiešu piemineklis. Sārtajā akmens sienā, kurai apkārt plīvo liesmas, redzams brīdinošs sauklis — "Das ist erst der Beginn!" Vīnes maigajam šarmam tas negaidīts pārsteigums, bet Padomju savienības delegācijai notikums liek vārīties nevarīgā niknumā.

Augstāks ASV delegācijas loceklis nedēļas beigās atklāj žurnālistiem arī amerikāņu un krievu pirmo satikšanās ainu. Vispirms tā sākusies, nepieņemot amerikāņu iesniegumu. Un, nemeklējot sevišķi diplomātiskus vārdus, drāmatiskais dialogs turpinājies paceltās balsīs, kamēr pieminētais papīrs atkal ticis kādu pusstundu vienkārši svaidīts pāri galdam. Saspīlētajās, skaļajās pārrunās galveno lomu spēlējis sovjetu bruņošanās eksperts Aleksandrs Besmertņikovs.

Vispār, starp ASV un Pad. sav. viedokļiem pastāv plata plaisa, kuru diezin vai šoreiz vēl izdosies pārvarēt. To var spriest arī pēc sovjetu ministra Ševardnadzes izteiktajām piezīmēm avīžnieku sabiedrībā: „Mēs taču neesam krituši uz galvas." vai „Izlasot viņu (amerikāņu) papīru, paliek politiska joka iespaids."

Vīnes dienās vērtējot internacionālās preses informāciju, tāpat vērojot delegāciju aktīvitātes ārpus Hofburgas, izskatās gandrīz tā, ka uzkrītošā kārtā sovjeti pēc nesekmīgām Šulca-Ševardnadzes sarunām, sākdami izmantot saviem nolūkiem republikāņu zaudētās vēlēšanas Amerikā, laikam sapņo un cerē vēl arī mēģināt Rēgenu politiski rakt zem saviem gružiem.

Toties Pallavicini pils svētku zālē Krievijas disidentu un Austrumeiropas eksīlo politiķu, kultūras darbinieku banketā neaizmirstams cits notikums. — Brīdī, kad zālē ar kuplu pavadoņu skaitu ierodas ASV ārlietu ministrs Georgs Šulcs, ekselencei tuvojas jauna latviete un, pateikusi labvakaru, piestiprina viņa svārku aplokam plaketi ar uzrakstu — "Freedom for Latvia". Tas augstō viesi grezno visu banketa laiku.

Vakara norisē ministrs nolasa prezidenta Ronalda Rēgena personisko vēstuli, kurā tas uzsver cerību, ka Vīnes konference ierosinās visas valdības savās mājās pievērsties vairāk un noteiktāk cilvēka tiesībām. Īstenība tur, kur vēl vienmēr komūnistu birokratisms nav atteicies no pasaules kollektīvizēšanas, no individuālisma noslāpēšanas savā sarkanajā mašīnērijā, ir drūma, pelēka un bezcerīga. Tur nevis cilvēkam, nevis brīvībai kā visaugstākajai vērtībai tiek veltīta visa mīlestība, bet vienīgi valdošā režīma mērķtiecīgam egoismam. Tāpēc tur viss pakļauts cenzūrai, kontrolei, partijas plānošanas sistēmai. Tu nedrīksti nevietā pasmaidīt. Tava izturēšanās, tavas domas tiek novērotas, tava runāšana noklausīta. Tev jāuzmanās vēstulēs. Tu nedrīksti lasīt, ko gribētu vai ieslēgt tādu programmu, kas interesētu. Tu nedrīksti arī ceļot, kur sirds ilgotos būt, vienīgi, kur tevi laiž. Tāpat draugu vidū jāuzmanās.

Sovjetu būtību raksturo arī viņu brutālā kāre sev pakļaut citas tautas, okupēt citu tautu zemes. Vispār, cik viss tur ir ūtopisks, nenormāls, to var konstatēt no turienes bēgļu masas visus šos gadus pēc Otrā pasaules kara, kad, riskējot dzīvību, veselību, daudzi mēģina pamest „paradīzes" varas valsti, un sasniegt jaunu krastu rietumos, kur vēl cilvēks vienmēr ir — cilvēks.

Trāpīgus vārdus Vīnē par tiesībām, piemēram Padomju savienībā, pateica kāds KSZE delegāts: Vispirms tīģeri — cilvēka tiesība Maskava ignorēja; tad nolēma to nošaut, bet redzot, ka tas vairs nav iespējams, nu ar šo tīģeri, protams, pēc savas modes mēģina jāt pats Ševardnadze, kopš skaidrs, ka Vīnē šis temats šoreiz būs dominējošais. Tālāk tas nozīmē, ka ir kaut kas garīgs gaisā, kas mūsu svētajai lietai un mums pašiem dod spēku izturēt un nejusties cīņā vairs vientuļiem.

Jāpiezīmē, Padomju savienības delegācijas loceklis no okupētās Latvijas, tā sauktais ārlietu ministra vietnieks Nikolajs Neilands, kādā rietumu delegācijas rezidencē sagadās kopā ar PBLA valdes locekli Gunāru Meierovicu un piedzīvo neapskaužamu stāvokli. Viņiem iet garām kāds portugāļu delegāts, kas personiski pazīstams Meierovicam. Sasveicinās un, pagriezies pret nepazīstamo, jautā: „Jūs pārstāvat?" Neilands atbildējis — „latviešu tautu". „Nē Mr. „latviešus jūs nepārstāvat, latviešu pārstāvis ir Mr. Meierovics."

Iepriecināja arī Latvijas valsts dibināšanas atceres bankets viesnīcas Astorija telpās, kurās satikās trimdinieki ar saviem draugiem. Daudz jaunatnes, kas nebīstas prasīt un darboties, daudz sirmgalvju, kas Latvijas dēļ kaujās gājuši, daudz vīru un sievu brieduma gados, un sirsnīgs noskaņojums visās telpās.

Vīnē, Hofburgas pilī, kopš 4. novembŗa strādā 35 valstu delegāciju forums, kuŗu darbs droši vien ieilgs vēl 1987. gadā un rādīs, vai austrumu bloks beidzot sāks izbeigt savu propagandas taisīšanu, savu virsvaras sasniegšanas politiku un godīgi ar labu gribu pievērsīsies tikai cilvēka neaizskaŗamības stiprināšanai, cilvēka dzīves apstākļu uzlabošanai savā pusē — 20. gadu simteņa beigās Eiropā.

Bet mūsu klātiene foruma atklāšanas dienās atkal nozīmēja trīs nelaimes piemeklētām tautām vēstures lapaspusi nākotnes grāmatā. Baltieši no Austrālijas, Amerikas, Anglijas, Beļģijas, Rietumvācijas, Francijas, Zviedrijas bija tur tāpēc, lai kopā ar pārējiem līdzīga likteņa piemeklētiem vainīgos apsūdzētu, pret viņiem protestētu, no viņiem prasītu atpakaļ nolaupīto brīvību, taisnību un tiesību. Dienas Vīnē — Austrijas humānitārās brīvības tradiciju pilsētā baltiešiem saucot savām tautām atbrīvošanos no krievu varas dubļos sabristajās tēvzemēs, aizplūda, aizviļņoja bagātos gaismas lokos.

Vilnis Lucs

rīko

GLEZNU SKATI

BAU-XI mākslas galerijā Toronto, 340 Dundas St. W.
(pretī Ontario mākslas galerijai)

1987. g. no 27. janvāŗa līdz 14. februārim.
Skate atvērta no pl. 10—18.

Oficiāla atklāšana sestdien, 31. janvārī, pl. 14.

VISUS IELŪDZ BAU-XI GALERIJA.

A/S LATVIEŠU NAMS TORONTO
LATVIAN HOUSE TORONTO LTD.
491 College Street, Toronto, Ontario
M6G 1A5 Tel. 922-2931

ATBALSTĪSIM LATVIEŠU NAMU!

Lūdzam Jūs visus atbalstīt Latviešu Nama loteriju, aktīvi piedaloties biļešu izplatīšanā un pārdošanā radu, draugu un paziņu vidū.

Loterija notiks 1987. gada 21. februārī pulksten 17 Latviešu Namā.

Loterijas vienīgais iemesls ir iegūt līdzekļus izdevumu segšanai, kādus radījuši Toronto ugunsdrošības inspektora negaidītie pieprasījumi ievietot namā jaunu ugunstrauksmes iekārtu un apmainīt līdzšinējās durvis pret speciālām nedegamām durvīm. Šo izdevumu kopsumma pārsniedz 30,000 dolaru, kas nebija paredzēti mūsu saimniecības budžetā un kuŗu mums tagad trūkst, jo savus iekrātos līdzekļus esam jau izlietojuši vairākiem nama uzlabojumiem.

Šis ir smags sitiens mūsu saimniecībā, jo negribam atraut līdzšinējos pakalpojumus latviešu sabiedrībai. Latviešu Nams vēl joprojām ir mūsu galvenais kultūras un sabiedrības sēdeklis. Še ir atraduši mājvietu mūsu vecāko gadu pārstāvji — pensionāri, un tiem līdztekus mājo latviešu jaunākā paaudze — skolas un semināri. Kopīgi apsaimniekojot namu 22 gadus, esam tajā ieguldījuši daudz darba un latviska siltuma.

Paturēsim šo latvisko siltumu. Ar labu gribu un kopējiem spēkiem mums ir iespēja šīs negaidītās financiālās grūtības pārvarēt.

Viena no iespējām ir sekmīga Latviešu Nama loterija. Starp mūsu labvēļiem ir vairāki pazīstami latviešu mākslinieki, kas dāvinājuši savus darbus loterijai. Arī vairāki sabiedrības locekļi ir dāvinājuši vērtīgas mantas, lai kuplinātu mūsu loteriju.

Dāvināsim arī mēs savu labo gribu un darbu mūsu kopējo mērķu sasniegšanai!

A/S LATVIEŠU NAMA VALDE UN DĀMU KOMITEJA

Kristus Dārzs

meklē reģistrētas māsas un to palīdzes, nodarbību vadītāja palīdzi (-gu) un skolniekus, kas nedēļu nogalēs varētu apkalpot ēdamzāli. Meklē arī studentus un skolniekus vasaras darbiem.

Zvanīt (416) 832-3300.

Aizsaules pulkiem pievienojies

ltn. Jānis Strauts

dzimis 1908. gada 28. novembrī Latvijā,
miris 1987. gada 23. janvārī Edmontonā.

Latviešu Virsnieku apvienība Kanadā

Tēvzemei un brīvībai.

Pieprasa pārtraukt Daugavpils spēkstacijas celšanu

Jaunas elektriskās spēkstacijas celšana Daugavas augšgalā aiz Daugavpils pagaidām pārtraukta protestu dēļ, kas saņemti no visas Latvijas dažādu profesiju pārstāvjiem. Kaut Pad. savienības valsts plāna komiteja un Enerģētikas ministrijas valsts ekspertīzes speciālistu projekts jau apstiprināts, Latvijas ministru padome pavēlējusi darbu pārtraukt un uzdevusi Latvijas zinātņu akadēmijai, valsts agrorūpnieciskajai komitejai, kā arī valsts celtniecības komitejai izdarīt plāna papildu izplāni no akoloģiskā un ekonimiskā viedokļa.

Rīgas laikraksts ,,Literātūra un Māksla'' 21. novembŗa numurā ziņo par šo ministru padomes izšķiršanos, sakarā ar dažu darbu kolektīvu un zinātnieku iesniegumiem republikāniskajiem organiem, kā arī sakarā ar laikrakstā ,,Literātūra un Māksla'' publicētajiem materiāliem. Šis laikraksts saņēmis pavisam 186 vēstules ar 6213 parakstiem. Tā vēstuli no mākslas akadēmijas parakstījušas 271 persona: studenti un mācībspēki. No zinātņu akadēmijas neorganiskās ķīmijas institūta darbiniekiem vēstuli parakstījuši 173. Vēstuli piesūtījis arī Dailes teātŗa radošais personāls ar 83 parakstiem. Pret Daugavas augšgala applūdināšanu protestē arī laucinieki no Cēsu, Talsu un citiem rajoniem. Protestē pat paklausībā mācītie komjaunieši, komūnistiskās partijas biedri un arodkomiteju priekšsēži.

Vēstuļu rakstītāji galvenokārt uztraucas par to, ka jaunās spēkstacijas aizsprosts un ūdens uzkrātne izpostīs Daugavas ielejas ekoloģisko sistēmu. Neorganiskās ķīmijas institūta darbinieki norāda uz Salaspili, kur jūtama Doles spēkstacijas klātiene. Mežs tur pamazām, bet neatlaidīgi pārpurvojas. Lai zemi varētu izmantot lauksaimniecībā, jāizdara meliorācija, kas piemēram Zinātņu akadēmijas botāniskajā dārzā vien izmaksājusi 250.000 rubļus, samērā mazā platībā. Salaspils apkārtnē grūntsūdens cēlies par pusotra metra.

Kāds cits piemin saimnieciskos zaudējumus. Būvējot Doles salas spēkstaciju applūdināti milzīgi smilšu lauki ar miljoniem tonnu celtniecības grants. Tagad būvniecībai granti ievedot no vāciešiem atņemtās Rītprūsijas, kas nosaukta par Kaļiņingradas apgabalu.

Citi stāstītāji ieteic ražot ekonomiskākus elektromotorus, kas patērētu mazāk strāvas, mazāk patērēt strāvu mājsaimniecībā. Tā varētu ietaupīt pusi no tiem kilovatiem, ko dotu jaunā spēkstacija.

Z. Rāts 28. novembŗa numurā ieteic atkal izmantot dzinējratus mazākās upēs, kas vēl griežas un neražo nekā. Koku apstrādes rūpnīcās viņš ieteic pāriet uz tvaika dzinējiem, kuŗus varētu apkurināt ar atkritumiem: skaidām, mizām, kuŗas tagad neesot kur likt. Inženieris elektriķis domā, ka strāvu varētu ietaupīt, pārkārtojot visu apgaismošanas sistēmu, ražojot arī jauna veida spuldzes. Viņa atzinums, ka projekts pārvērst Daugavu kanālā, attālinās atomenerģijas attīstību Latvijā par 10 — 15 gadiem.

Pret tā saucamo Pļaviņu spēkstacijas celšanu, Staburaga, Pērses ūdenskrituma un Oliņkalna applūdināšanu protestēja laikrakstos vairāki partijas darbinieki, piem. Vera Kancāne, un rakstnieki, toreiz slavenais Jānis Sudrabkalns un citi, bet tas neko nelīdzēja. Toreiz ,,tautas balsi'', lasītāju vēstules avīzes nepublicēja. Nelīdzēs arī šoreiz ,,tautas balss'', jo spēkstacijas celšana izlemta Maskavā.

Latvija pieskaitīta enerģētikas ziemeļu rajonam. Sakarā ar milzīgo rūpniecību un lauksaimniecības mechānizēšanu, savā zemē ražotās enerģijas tai nepietiek jau sen. Strāvas iztrūkumu tā saņem no Igaunijas un Baltkrievijas. Kā zināms, Igaunijā elektriskās spēkstacijas darbina ar degakmeni. Tā rodas milzīgi izdedžu kalni. Pret tik milzīgu degakmens izmantošanu igauņi protestējuši vairākas reizes, bet panākumu nav.

Latvija izrakteņu ziņā ir nabadzīga zeme. Vienīgais kurināmais ir kūdra. Ar to kurina Sīgas siltuma centrāli. Kā ogles tā naftu, jau pārstrādātā veidā, saņem no Pad. savienības. Latvija gan uz Rietumeiropas valstīm sūta žāvētu, plucinātu kūdru, pakaišiem un dārzsaimniecībām. **Pēteris Bauzis**

Mūžībā aizsaukts mans mīļotais vīrs un mūsu mīļais onkulis

Voldemārs Jānis Jātnieks

dzimis 1903. gada 28. janvārī Liepājā,
miris 1987. gada 16. janvārī Toronto.

Aizies ziema, atnāks saule,
Kapa kopai pārslīdēs
Silta vēja klusā dziesma
Dvēseli tā atveldzēs.
Vēja dziesma, aiznes līdzi
Manu dziesmu mīļāko,
Dzintarjūras baltām smiltīm
Nodod skūpstu pēdējo.

Mūžīgā mīlestībā paturēs
sieva un māsas meita ar vīru Toronto,
krustdēls un radi Latvijā

No manis aizgāja mans neaizmirstamais dzīves draugs

kult. inž. Jūlijs Kārlis Popelis

1987. gada 4. janvārī Toronto, Kanadā.

Un kas tic uz mani,
Nemirs ne mūžam,
Kaut arī būtu jau miris.
(Sv. Jāņa ev.)

Tu un Tavi darbi būsit vienmēr ar mani
Brigita

Olga Zaķītis

dzimusi 1901. gada 15. janvārī Latvijā,
mirusi 1986. gada 23. novembrī Toronto.

Sv. Jāņa ev. lut. Latviešu draudzes
Toronto palīdzības fonds

Līna Brants

dzimusi 1893. gada 17. septembrī Ventspils apr.,
mirusi 1987. gada 4. janvārī Toronto.

Sv. Jāņa ev. lut. Latviešu draudzes
Toronto Palīdzības fonds

GRUPU LIDOJUMI UZ RĪGU 1987.G.

APMEŠANĀS RĪGAS JAUNAJĀ VIESNĪCĀ ,,LATVIJA''
VISS IESKAITĪTS — VIA HELSINKI un TALLINA
VISĀM GRUPĀM 12 vai 13 DIENAS RĪGĀ

1) No 8.—23. maijam	Can. $2100.00	12 dienas Rīgā
2) No 22.maija—6.jūn.	Can. $2200.00	12 dienas Rīgā
3) No 12.—27. jūn.	Can. $2300.00	12 dienas Rīgā
4) No 26.jūn.—11.jūl.	Can. $2400.00	12 dienas Rīgā
5) No 10.—25. jūl.	Can. $2400.00	12 dienas Rīgā
6) No 24.jūl.—8.aug.	Can. $2400.00	12 dienas Rīgā
7) No 7.—22.aug.	Can. $2400.00	12 dienas Rīgā
8) No 21.aug.—5.sept.	Can. $2200.00	13 dienas Rīgā
9) No 4.—19. sept.	Can. $2200.00	13 dienas Rīgā

Pēc pieprasījuma varam izkārtot ilgāku uzturēšanos vēl kādā citā Rietumeiropas pilsētā.

Individuāli izkārtojams saīsināts uzturēšanās laiks Rīgā.

Ja domājat aicināt radus ciemos šeit, vai vēlaties viesu vīzu, lai apciemojuma laikā Latvijā dzīvotu pie radiem, tagad ir īstais laiks sākt vajadzīgo dokumentu sagādi.

Visās tūrēs ieskaitīts: lidojums turp un atpakaļ, visi nodokļi, visur pirmās šķiras viesnīcas, visi transferi, ekskursijas visās vietās, maltītes, u.c.

Sīkāka informācija un rezervācijas:

ATLAS TRAVEL SERVICE
103 RONCESVALLES AVE., TORONTO, ONT., M6R 2K9
Tel. (416) 531-3519
RUNĀJAM LATVISKI!

SAVIENOTĀS VALSTIS

DETROITA

● DV apvienības Detroitā Ziemsvētku eglītes sarīkojumā Sv. Pāvila draudzes sabiedriskajās telpās pulcējās kupla saime. Svētbrīdi vadīja māc. V. Līventāls. DV apvienības priekšnieks E. Lizlovs pakavējās atmiņās pie Ziemsvētku kaujām, pieminot latviešu strēlnieku varonīgās cīņas un sveicot klātesošo strēlnieku O. Eliņu.

Priekšnesumu daļā bass-baritons Dāvids T. Deilijs (Daley) klausītājus iepriecināja ar piecām latviešu komponistu dziesmām. Klavieru pavadījumu veica E. Lizlovs. D.T. Deilijs pēc savas izcelsmes ir amerikānis, apprecējis latvieti. Klausītājiem bija patīkams pārsteigums dzirdēt viņu dziedam labā latviešu valodā.

Vakara dalībniekus uzrunāja un svētku vēlējumus teica vanadžu kopas priekšniece Ņina Trubača, sveicot vecākās paaudzes pārstāvjus, kas, sekojot tradicijai, bija aicināti kā goda viesi, kā arī izteica pateicību vanagu un vanadžu saimei par saticības un vienotības garā veikto darbu un materiālo atbalstu un latviešu sabiedrībai par vanadžu darba atbalstīšanu.

Sekoja pašapdāvināšanās, izloze un dziesmas. Vakars noritēja sirsnībā un draudzībā.

● Ziemsvētku laikā Detroitas vanagi un vanadzes ar dāvanām apciemoja vecos un slimos tautiešus mājās un veco ļaužu mītnēs ne tikai Detroitas apkārtnē, bet arī Saginavā, kur dzīvo vairāki mūsu apvienības biedri un čakli darbojas vanadze Austra Rudaus.

● Tradicionālo Jaunā gada sagaidīšanas sarīkojumu apvienība rīkoja Sv. Pāvila draudzes sabiedriskajās telpās. Par cienastu gādāja vanadžu kopa, bet par latvisku deju mūziku V. Kalniņš. Vakars bija kupli apmeklēts un jautrības netrūka. **J. T.**

BAFALO

● Daugavas vanadžu rīkotais tradicionālais bērnu eglītes vakars šogad notika 10. janv. Čaklās vanadzes ar rūķīšu palīdzību jau septīto gadu iepriecināja kā lielos, tā mazos, jo vakars izdevās lieliski. Eglītes pēcpusdienu atklāja vanadžu priekšniece Zinta Maleja, aizdedzinot piemiņas svecīti trīsžuburu galda svečturī — par piemiņu mūsu verdzinātai dzimtenei. Sarīkojuma progr. vadīja skolotāja Rudīte Innusa, apsveicot arī jaukto laulību viesus un bērnus, kas vēl nesaprot latviski. Klavieru pavadījumus dziesmām veica ērģelniece Aina Vējiņa. Īsu svētbrīdi vadīja E. Alka.

Sekoja bērnu mūzikāli priekšnesumi un deklamācijas. Vienreizēji atjautīgs un izdarīgs bija Ziemsvētku vecītis Eižēns Streips, nesen pārcēlies pie mums. Amerikāņu mācītājs Vendelins nolasīja dažs pantus no korāļa Dievs Kungs ir mūsu stiprā pils! No DV priekšnieces Zintas Malējas viņš saņēma „Šatakvas" konf. simbolisko sudrabā gatavoto emblēmu — Latvijas un Amērikas karodziņus kopā, ko jaunieši dalīja Latvijā. Bērni ļoti priecājās par bagātīgo loteriju. **E.A.**

GRAND RAPIDI

● Latviešu kreditsabiedrības Grand Rapidos ar nodaļu Kalamazū paplašināta valdes sēde notika 11. janvārī. Plašu ziņojumu sniedza priekšsēdis T. Zeltiņš, ko papildināja kasieris V. Tarbunas, grāmatvedis A. Valdmanis u.c. No ziņojumiem varēja secināt, ka kreditsabiedrības darbs tiek veikts rūpīgi un ar apdomu, raugoties nākotnē, lai pasargātu paši savu banku no nelabvēlīgas ietekmes valsts saimniecībā un naudas tirgū. Tas īpaši darbinieku nopelns, kam ilgu gadu pieredze savā darbā. Biedru skaits 691. Tas pēdējos gados palicis diezgan nemainīgs, ar mazām svārtībām uz augšu vai uz leju. Bilance $2,614,000, biedru noguldījumi $2,400,000, aizdevumi $1,200,000. Summas minētas apaļos skaitļos. Katrs no šiem trim kontiem pieaudzis par 1/4 mil. dolariem. Ieņēmumi bijuši nedaudz mazāki, bet samazināti arī izdevumi, un tas dod zināmu izlīdzinājumu. Seši kreditsabiedrības biedri tikuši pie savām pirmajām mājām, pateicoties kreditsabiedrības hipoteku aizdevumam. 1986. g. izsniegti hipotēku aizdevumi par $318,600.

● 10. janvārī savā mājā miris Antons Rudzusieks, dzimis Gaigalavas pag. 1902. g. 22. apr. Pēc bēgļu gaitām Vācijā ieradies ASV, Missisipī, vēlāk pārceļoties uz Grand Rapidiem. Strādājis maizes ceptuvē. Pr. Ed. Statkus nelaiķi izvadīja uz Kalvarijas kalna kapsētu

● Latviešu biedrības dāmu pulciņa izkārtojumā Draudzīgā aicinājuma sarīkojums 1. februārī pl. 12 d. pašu namā. Par Jūrmalas konferenci un piedzīvojumiem Latvijā stāstīs Indiānas universitātes politisko zinību students Mārtiņš Hildebrants. Ar uzvedumu piedalīsies Studiju Centra audzēkņi.

● Organizāciju padomes sēde notika 17. janvārī Latviešu Biedrības namā, ko vadīja Aleks. Grīnbergs. Viņš arī ziņoja par 14. jūnija un 18. novembŗa sarīkojumiem, vērtējot to norisi. Šos sarīkojumus organizāciju padomes uzdevumā izkārtoja Latviešu Biedrība un turpmākam laika periodam par prezidējošo izraudzīja Aglonas Dievmātes bazhīcas latv. katoļu draudzi. **V.Z.**

ČIKAGA

● Ilinojas Latviešu pensionāru biedrības Čikagā šā gada pirmā sanāksme notika 14. janvārī Latviešu Namā. Svētbrīdi vadīja māc. Arnolds Rautenšilds Brīvmāksliniece Elza Mekša iepriecināja ar skaistu dziesmu. Sekoja dāmu komitejas sarūpētais azaids. Pēc tam dalībnieki noklausījās māc. A. Rautenšilda stāstījumu par okupētās Latvijas pašreizējiem apstākļiem un iespaidiem. A. Birkens rādīja video filmu, kuŗu uzņēmis 1986. gada vasarā. Tas bija labs papildinājums iepriekšējam stāstījumam. L. Ozoliņa arī noŗauca janvārī dzimušo vārdus, un visi kopīgi nodziedāja pensionāru iemīļoto dziesmu Pie rokas ņem un vadi. Sanāksmē piedalījās 100 dalībnieku.

● Melrose Parkā 66 gadu vecumā pēkšņi miris Čikagas Daugavas Vanagu apvienības biedrs Jānis Espe, dzimis 1920. gada 11. oktobrī. Liezerē. Pamatskolu beidzis Cēsīs, pēc tam mācījies Rīgas pilsētas ģimnazijā. Iecerēto augstāko izglītību pārtrauc iesaukšana Ļeģionā. Cīnījies 19. divīzijas sastāvā, pārstaigājis daudzus kaujas laukus. Kurzemes cietoksnī smagi ievainots. ASV ieceļojis 1950. gadā, Čikagā strādājis fabrikā līdz pensionēšanās laikam. Sākuma gados kādu laiku strādājis par skolotāju latviešu skolā Meivudā. Piederēja pie Ciānas draudzes. Aizlūgums notika 29. decembrī Rosewood bēŗu mājā; A. Rautenšilds cildināja aizgājēja lielo centību un uzņēmību. Viņu apbedīja Okridža kapos Ciānas draudzes nodalījumā. Sēro dzīvesbiedre Lūcija, māsa un radi Latvijā, vanagu saime, bijušie cīnītāji un draugi. **A.Z.**

Bērnu svētku eglīte Bafalo.

JAU $300,000 ALAs FONDAM NĀKOTNEI!

Uzdrīkstēties arvien ir skaisti un reizēm praktiski. Tā aizgājušais gads ALAs darbā vislabāk raksturojams kā jaunu financiālu pasākumu, financiālas uzdrīkstēšanās gads.

ALAs 35 gadu jubilejas kongresā Vašingtonā nodibināja ALAs zelta mūža biedru institūciju ar $500.- iemaksu no personas, ko var nokārtot triju gadu laikā. Puse no šīs summas ieguldāma neaizkaŗamajā kapitālā, no kuŗa ALAs darbībai lieto tikai noguldījumu augļus. Otra puse lietojama ALAs darbībai tekošajā gadā tikai tad, ja kopīgie tekošie izdevumi ir lielāki nekā ienākumi. Pirmo astoņu mēnešu laikā kopš zelta mūža biedru institūcijas radīšanas ir iestājušies jau 155 biedri! Paldies visiem zelta mūža biedriem par uzdrīkstēšanos!

ALAs priekšsēža A. Lamberga ierosmē radīta ALAs Nacionālās Stratēģijas Darba Grupa (NSDG). Tās maksimālais biedru skaits — 50, ar $1,000 dalības maksu gadā no personas. NSDG biedri pulcējas vismaz divreiz gadā. Viņu galvenais uzdevums — plānot ALAs speciālos projektus, galvenokārt nacionālpolitiskajā laukā. Pirmajā gadā NSDG bija jau 23 dalībnieki! Paldies šiem dalībniekiem par drosmi un atbalstu!

Pats jaunākais un varbūt visdrosmīgākais pasākums — viena miljona dolaru ALAs Fonds Nākotnei (FN), kam ir tikai divi mērķi: 1) veicināt latviešu jaunatnes nacionālpolitisko izglītību un projektus; un 2) atbalstīt mūsu nacionālpolitiskos mērķus, it sevišķi darbību uz okupēto Latviju. Šīs darbības pirmsākums — latviešu piedalīšanās Šatakvas konferencē, kas notika Jūrmalā, okupētajā Latvijā, no pag. g. 15. līdz 19. septembrim. Konferences rezultāti plaši aprakstīti ne tikai latviešu, bet arī ASV presē; konferences atskaņas un iespaidi okupētajā dzimtenē vēl tagad vērojami, saklausāmi un salasāmi gan tieši, gan netieši.

ALAs Fonda Nākotnei potenciālo desmit dalībnieku maksa — $100,000 no personas, kuŗu var nokārtot divu gadu laikā. Fonda galējais mērķis — sasniegt $1,000,000, lai pamatkapitāla augļi dotu nepieciešamos līdzekļus paredzētajai darbībai. Visi ziedojumi ALAi un, protams, arī ALAs Fondam Nākotnei atbrīvoti no ienākumu nodokļiem. Čeki rakstāmi un nosūtāmi uz: **American Latvian Association, P.O. Box 4578, Rockville, MD, 20850-0071.**

ALAs Fonda Nākotnei idejas autors, pirmais labvēlis un Fonda pārvaldes goda priekšsēdis — Filips Jansens no Cherry Hill, Ņudžersijā. Paldies viņam par šo skaisto un vienreizējo uzdrīkstēšanos! Viņam radušies jau trīs sekotāji no Atlantas Džordžijā, Bostonas Mazačusetā un Kanzassitijas Misūrī, kuŗi vēl nevēlas savus vārdus publicēt. Fonda iemaksa pirmajos mēnešos sasniegusi $300.000.- Paldies arī šiem drošsirdīgajiem sekotājiem!

Šī fonda īstenošana var izvērsties par vēsturiski nozīmīgu notikumu ar tālejošām sekām trimdas dzīves aktīvitātēs, it sevišķi cīņā pret mūsu tautas apspiedējiem. Vai latviešu sabiedrībā ASV būs pietiekami uzņēmīgu ideālistu, kas uzdrīkstēsies sekot pirmajiem četriem Fonda dalībniekiem un kļūt par nākamajiem sešiem?

Atcerēsimies: Uzdrīkstēties vēl arvien ir skaisti! Un kas varētu būt skaistāks nekā sniegt vislielāko iespējamo atbalstu cīņai par Latvijas brīvību!

Anita Tērauda
Amerikas Latviešu Apvienības ģenerālsekretāre

Ārstē ar t'ai chi chuan

Čikagas Ziņas raksta: „Laikraksts Chicago Tribune izceļ Andreju Kiršteinu, medicīnas studentu no Ilinojas Medicīnas skolas Rokfordā, tāpat arī vietējie Rokfordas izdevumi apraksta, kā Andr. Kiršteins, strādādams ar vairākiem pacientiem, kas cieš no kaulu sāpēm (arthritis), uzlabojis viņu veselības stāvokli ar t'ai chi chuan vingrinājumiem. Šī orientālā māksla, kas uzsveŗ lēnas kustības, dziļu elpošanu un ciešu koncentrāciju, uzlabojusi pacientiem kreisās rokas spiedienu par 40.7% un samazinājusi locītavu sāpes par 37.5%. Pacientiem ik dienas bija jāvingrinās 10—20 min. t'ai či čuan kustībās, lai atsvabinātu muskuļus, pavairotu kustības un palīdzētu asins cirkulācijai.

Andr. Kiršteins ir Čikagā pazīstamā ārsta chirurga A. Kiršteina dēls un sab. darbiniece Lūcijas Ozoliņas mazdēls.

L. K.

GAUJAS 14. GAIDU UN RĪGAS 72. SKAUTU VIENĪBU GADA SVĒTKI

1987. gada 1. februārī, pl. 15

SV. ANDREJA BAZNĪCĀ

Gaidām un skautiem pulcēšanās pl. 14.30.

Pirmdienu vakari Centrā

šoreiz otrdien, 3. februārī, pl. 19.30

Tēvu tēvu laipas mestas

Daži paraugi bērnu latviskai audzināšanai.

Elma Miniate

DR. ROBERTS VAGNERS, O. D.

ACU ĀRSTS

Pārbaudu acis un sagādāju brilles, kā arī kontaktlēcas savā jaunatvērtajā kabinetā. Vēlama iepriekšēja pieteikšanās. Pieņemu arī vakaros un sestdienās.

3439 YONGE ST., TORONTO, ONT., M4N 2N1

Tel. (416) 485-5233.

DARRELL KENT REAL ESTATE LTD.

Jau 9 gadus
latviešu pārstāvis

JĀNIS KORBS

Sales Representative

Birojā: 534-6381
Mājās: 461-9359

902 Bathurst Street Toronto, M5R 3G3

Lielākais latviešu veikals Toronto

BROADVIEW DELICATESSEN

141 Danforth Ave, tel. (416) 465-9905

Piedāvā:
- lielā izvēlē eiropiešu gaumē gatavotus gaļas izstrādājumus,
- žāvētus tītarus, zivis,
- pašu ceptu rupjmaizi, pīrāgus, ķimeņmaizītes, smalkmaizītes, jubileju kliņģerus u.c. gardumus.
- klāj viesību galdus.

Īpašnieki Ausma un Jānis Miķelsoni

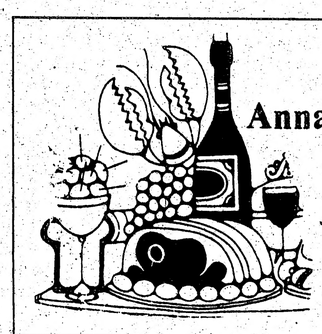

Anna Strauta Mājas mātei

Cālis ar ķimenēm
(4—6 pers.)

Apm. 5 mārc. cālis, sagriezts 8 gabalos
2 citronu sula
1 tējk. sāls
1 tējk. paprikas pulv.
4 ēdamk. miltu
1/4 tases sviesta
2 vid. lieluma sagriezti sīpoli
2 sakapātas ķiploka daiviņas
ingvera sakne, sasmalcināta (apm. 1 collu)
2 tējk. ķimeņu
1 1/2 tases jogurta
2/3 tases krējuma
nogriezta plāna citrona miziņa

Cāļa gabalus viscaur ierīvē ar citronu sulu un ļauj ievilkties apm. 20 min. Nosausina papīra dvielītī. Sajauc sāli, miltus un paprika pulveri un maisījumā apviļā cāļa gabalus. — Pannā izkausē sviestu un apcep cāli, noliek sānis. Pieliek sīpolu, ingvera sakni un ķimenes un cep, kamēr sīpoli kļūst mīksti un dzelteni, tad pielej jogurtu, krējumu, pievieno citrona miziņu un atliek atpakaļ pannā cāļa gabalus. Ļauj uzvārīties, samazina siltumu un pannai uzliek vāku. Sautē apm. stundu, kamēr gaļa mīksta. Pēdējās 15 min. noņem vāku, lai mērce sabiezētu.

Zilo kāpostu salāti

1 ēdamk. cepamās eļļas
2 sīpoli, smalki sagriezti
8 tases sagrieztu zilo kāpostu
2 tases nolobītu un sagrieztu ābolu
1 tase sarkanvīna
3 ēdamk. brūnā cukura
sāls un svaigi malti pipari.

Eļļu uzkarsē cepešpannā vai sacepumu traukā, pieliek sīpolu, kāpostus un ābolu. Vāra vidējā siltumā, pastāvīgi apmaisot, kamēr kāposti kļūst pamīksti, apm. 3 min. Pieliek vīnu un brūno cukuru. Vāra bez vāka, apm. 5 min., kamēr šķidrums samazinās uz pusi. Devīgi apkaisa ar sāli un pipariem. Samaisa. Tūliņ liek galdā ar ceptu zosi. Var arī salātus sagatavot iepriekš, pieliekot vīnu un brūno cukuru un noliekot ledusskapī atdzišanai. Uzsilda vidējā siltumā, pastāvīgi apmaisot, kamēr šķidrums samazinājies uz pusi.

Laipni lūdzam kārtot laikraksta Latvija Amerikā 1987.g. abonementa maksas,

kas paliek līdzšinējās un redzamas maksāšanas zīmē katrā numurā.

Reta izdevība

Pēc 35 panākumu bagātiem darba gadiem automobiļu klīnikas Laimons Auto Service īpašnieks Laimonis Marovskis aiziet atpūtā.

Ja kāds vēlētos pārņemt labi ievesto uzņēmumu ar apm. 75 proc. latviešu klientūru, ar garāžas iekārtu un auto daļu inventūru, var pieteikties līdz 1987.g. 1. martam:

L. Marovskis,

LAIMONS AUTO SERVICE,

603 Gerrard St. E. Toronto, M4M 1Y2, tel. 466-0540.

Ievēros tikai nopietnus pircējus.

Laikraksta LATVIJA AMERIKĀ atsevišķus numurus var pirkt Toronto latviešu veikalos un DV grāmatnīcas nodaļās Latviešu Namā un Centrā, kā arī spiestuvē.

RM

NSM

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD

Thomas L. Morrison — Funeral Director
467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5
Tel. 924-1408

RŪPĪGA UN SMALKJUTĪGA APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

DOWNTOWN WOOLS, ARTS & CRAFTS

Īpašn. Elza Avots

137 Yonge St. — Shopping Mall,

(Ieeja arī no 74 Victoria St. Arcade Bldg.)

Lielā izvēlē dažādu rokdarbu materiāli.
Padomi rokdarbu jautājumos.

Tel.: 368-5011

LATVIJA AMERIKĀ

Atjaunojiet abonementu un dāviniet to saviem draugiem, lai nodrošinātu informāciju par notikumiem pasaulē.

Lūdzu sūtiet LATVIJU AMERIKĀ uz

☐ **vienu gadu — Kanadā $46.00, ASV $46.00**
☐ **6 mēnešiem " $24.00, " $24.00**
☐ **3 mēnešiem " $14.00, " $14.00**

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese .....

Jauns abonents ☐ **pagarinājums**

Čeki rakstāmi uz Latvija Amerikā vārda un sūtāmi 125 Broadview Ave, Toronto, Ont. M4M 2E9.

Fotografisks uzņēmums ar atzītu kvalitāti.

BENJAMIN FILM LABORATORIES LTD.

(416) 863-1166

287 Richmond St. E., Tor., Ont. M5A 1P2

We believe every picture counts

Ērgļu ligzdas medus

30 Dewson St.
Toronto, Ont.
Telefons 534-0563
S. Vasarājs

EAGLESNEST

Daugavas Vanagu nams
PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI
SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM — $5.00

125 Broadview Ave.
Tel. 465-5225

Daugavas Vanagu klubs
ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIESIEM
Pirmdienās no pl. 14.00 līdz 22.00.
Otrdienās no pl. 14.00 līdz 22.00.
Trešdienās no pl. 14.00 līdz 22.00.
Ceturtdienās no pl. 14.00 līdz 23.00.
Piektdienās no pl. 12.00 līdz 24.00.
Svētdienās iepriekš sazināties pa tel. 465-5225.

Grāmatas dāvanām

A. Ceichners — Latvijas boļševizācija 1940—1941 $27.00
L. Gulbe — Varbūt — es esmu mežs, dzejas..... $12.00
Latvju Enciklopēdija 1..... $48.00
Latvju Enciklopēdija 2..... $52.00
Kanadas vanadzes — Latvian cooking..... $12.00
L. Pērļupe — Priekšpilsētas noslēpums..... $ 6.60
N. Kalniņš — Anitas stāsti..... $ 5.60
K. Ķezbers — Kurzemes Hercoga Dālderis..... $ 6.60
Garīgs apskats II..... $15.00
88 Latviešu Tautas dejas un Apdares..... $27.50
Mūzikālie pavadījumi 88 dejām..... $12.00
J. Klīdzējs — Dāvātās Dvēseles..... $23.00
I. Gubiņa — Uz akmeņa stāvēdams..... $18.00
L. Bērziņa — Jaunības atblāzmā..... $16.00
Padomju varas ienaidnieki..... $ 7.00
A. Kraujiete — Spoguli, spoguli, atklājies, dzejas. $14.00
Cēsu pulka atmiņas..... $15.00
M. Zichmanis — Brāļi Zēbergi..... $14.00
H. Biezais — Saki tā, kā tas ir..... $16.00
Dainu izlase — Ozols..... $12.00
E. Grīslis — Uz ērgļa spārniem..... $19.00
Dainu izlase — Trīs Skuju Koki un Bērzs..... $12.00
Latviešu karavīru dziesmas ar notīm..... $12.50
Latvija — sienas kartes..... $12.50
T.L.B. — Paaudzes paaudzēm, rakstu krājums... $15.00
K. Osis — Uz utopiju tilta..... $13.00
Laiks, telpa, ļaudis IV daļa..... 40.00
T. Krūka — Rīgas Ieviņa — Jaunatnes romāns... $12.00
K. Sidars — Aiz ezera balti bērzi, rom..... $16.00
O. Liepiņš — Tālos atspulgos, atm..... $24.00
J. Daģis — Kārlis Ulmanis III..... $42.00
O. Perro — Vestures veidotāji..... $20.00
O. Perro — Holmas cietoksnis (trešais izd.)..... $20.00

Piedāvā dāvanām: gleznas, rotas, keramiku, ādas un koka izstrādājumus, kā arī citas mantas.

DV Grāmatnīca, 491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5, tālr. 921-7121. Pasta sūtījumiem 10% piemaksa.
Pirmdienās..... no pl. 12.00 līdz pl. 17.00
Otrdienās ..... no pl. 12.00 līdz pl. 19.00
Nо treš. līdz piektd.,iesk.,no pl.12.00 līdz pl. 18.00
sestdienās no pl. 9.00 līdz pl. 13.00.

DV GRĀMATNĪCAS NODAĻA-SALONS,4 Credit Union Drive, Toronto, Ont.M4A 2N8, tālr.757-1482.
Darba laiks:no otrdienas līdz piektdienai no pl.15.00-20.00
sestdienās no pl. 10.00 līdz pl. 15.00.

Latviešu nams Toronto

IZĪRĒ LABI VĒSINĀTAS TELPAS
SARĪKOJUMIEM UN VIESĪBĀM

Pēc vēlēšanās nama dāmu komiteja rīko
GODĪBU GALDUS
491 College Street, Toronto, Ont. M6G 1A5
Tel. 922-2931

Murray E. Newbigging
BĒRU MĀJA
- **Izjusti personīgi pakalpojumi**
- **Pastāvīga kapella**

M. WAYNE HAMILTON
Funeral Director
733 Mount Pleasant Rd., pie Eglinton Ave.
Auto novietošana. Tel. **489-8811, 489-8002**

Vecākais latviešu puķu veikals

Venus

ZIEDI KATRAM GADĪJUMAM
Pasūtinājumus pieņem arī no ārzemēm un uz ārzemēm.
231 RONCESVALLES AVE., TORONTO, ONT. M6R 2L6
Tel. darbā 534-4645, pēc darba 533-4037.
A. PUTNIŅŠ

Alcan Building Products Authorized Dealer — ALCAN

Māju īpašnieki!
ietaupait ar **ALCAN SIDING**
Sazinaities ar uzņēmuma īpašnieku — bez starpniekiem gatavo un ierīko
Thermo Windows 534-2926

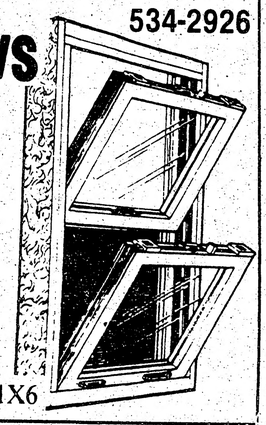

- **LIETUS NOVADA CAURULES**
- **LOGUS**
- **DURVIS**
- **MARĶĪZES** (Awnings)
- **JUMTA PĀRKARES**

CENTURY ALUMINUM INSTALLERS
Īpašnieks Artūrs Mīme
2229 Dundas St. W., Toronto, M6R 1X6

Dāmu un kungu DRĒBNIEKI
šuj apģērbus pēc mēra un gaumes
Runā vāciski
Old Mill Tailors
Rudi H. Schneider
7 Riverview Gardens — 769-9535
PIE BLOOR, VIENU BLOKU RIETUMOS NO JANE

VALUDE
JEWELLERY LTD.
Zeltkaļi
ALDONA KORMS un
TĀLIS KIVLENIEKS B.Sc. G.J.
VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ — Tālr. (416) 595-1125
College Park, 444 Yonge St., Toronto, Ont. M5B 2H4

RATAS OPTIC
Igauņu uzņēmums.

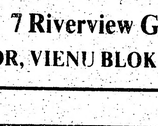

219 Danforth Ave,
Toronto, Ont. M4K 1N2
465-6251
465-8648
Atvērts pirmd. - piektd. 10—18
sestdienās 10—15

- Gatavojam pēc acu ārsta paraksta brilles un visāda veida kontaktu lēcas.
- Rāmji lielā izvēlē.
- Izkārtojam acu pārbaudes.
- Latviešiem 10% atlaide, ieskaitot brilles uz Latviju.

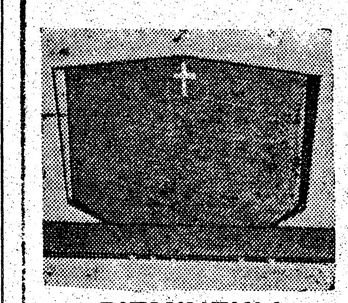

PIEMINEKĻI
487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un eiropiešu mets
Igauņu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2044 Yonge St., Toronto
M4S 1Z9
Starp Eglinton un Davisville

OPTICAL STUDIO
R. Schmid, Optician
VĀCU OPTIĶIS —
Speciālizējies kontaktlenžu nozar
Lielā izvēlē eiropiešu aceņu rāmji.
1586 Bloor St. W., Toronto.
Tel. 535-6252.

R. S. KANE Ltd.
APBEDĪŠANAS BIROJS
6150 Yonge Street
(Goulding Ave stūrī, dienvidos no Steeles)
Willowdale, Ont.
221 — 1159

IERĪKO, LABO UN MAINA
plumbing, eļļas, gāzes un elektr. apkures, silta ūdens tankus, skursteņu oderes (liners), tīra krāsnis un ūdens tankus.
ROLAND KULLIK
(416) 275—1280.

Foto G. KRAUJA
73 Westbourne Ave., Scarborough, Ont.
(416) 755-2932.

GUNARS CONSTRUCTION
izdara visāda veida pārbūvju un piebūvju darbus, ieskaitot plumbing un elektrību.
Lūdz zvanīt **889-5076.**

Alfrēda Zariņa vajāšana

Dzejnieks un skolotājs Alfrēds Zariņš bija viens no tiem, ko Jūrmalas konferences laikā apcietināja un ievietoja izolātorā. Naktī no 12. uz 13. septembri viņa darba vietā Alūksnē ieradās čekisti un, neminot iemeslu, paziņoja, ka viņš apcietināts. Viņš strādāja par vārtu sargu nakts maiņā Autotransporta uzņēmuma remonta zonā, netālu no Fitinghofa pils Alūksnē. Apcietinātam izolātorā ēst dots divas reizes dienā. Rītā un vakarā ceturtdaļa kukuļa rupjas maizes, tēja un pussķīvis šķidras vīras. Bijis jāguļ uz dēļiem. Zariņam gan atļauts paziņot sievai par apcietināšanu, bet pēc pirmā teikuma telefona sarunu čekisti pārtraukuši. Pēc Jūrmalas sanāksmes beigām viņš no izolātora izlaists 19. septembrī.

Pēc atgriešanās no trīs gadu ilga izsūtījuma Alfrēds Zariņš dabūjis sarga vietu Alūksnes maizes kombinātā par 75 rubļiem mēnesī, strādājot naktīs. Viņa sieva Lauma 1982. gadā, atlaista no skolotājas darba Alūksnes vidusskolā. Arī viņa 1985. gadā strādājusi par naktssargu, bet pēc pusgada darbu izbeigusi. Zariņš ar deviņu gadu augstāko izglītību laikam bijis izglītotākais naktssargs Padomju savienībā; tas ir vienīgais darbs, kuru viņam atļauts strādāt.

Zariņu apcietināja 1981. gada aprīlī Alūksnē. Kopā ar citiem latviešiem viņš bija parakstījis vēstījumu 1980. gada 18. novembrī, kas bija domāts arī kā iesniegums Madrides konferencei. Sūtījums adresātu nesasniedza, to bija notvērusi čeka. Zariņu sodīja par pretpadomju aģitāciju. Tam pievienoja vēl 83. paragrafu par atrastu ārzemju valūtu, neatļautu literātūru un publicēšanos ārzemēs. Pusgadu pēc vēstījuma notveršanas čeka apcietināja Zariņu, bet vēl pēc pusgada viņu izsūtīja uz politisko ieslodzīto nometni Parmā, Mordovijā. Pirms tam viņš bija ievietots psīchiatriskajā slimnīcā. Uz Mordoviju viņš aizbrauca izsistiem priekšzobiem, bet pēc trim gadiem atgriezās bez zobiem. Sliktā uztura dēļ zobi bija izkrituši.

Nometnē viņam nelika strādāt smagus darbus. Zariņš domājis, ka tas vājās veselības dēļ, jo viņš bijis otrās pakāpes darba invalids. Dzejniekam nebija zināms, ka Zviedrijas PEN klubs bija nosūtījis protesta rakstu okupētās Latvijas prokuroram, un drošības komitejai. Viņš bija starptautiskās amnestijas sarakstos (Amnesty International). ASV Tautas vietnieku nams pieņēma Klīvlandes deputāta Denisa Ekarta ierosināto rozolūciju 375, kas aicināja ASV prezidentu un ārlietu ministriju gādāt, lai Padomju savienības valdība atbrīvotu no apcietinājuma Sibirijas spaidu darbu nometnē ieslodzīto Alfrēdu Zariņu. Izsūtījumā viņš varējis sarakstīties ar piedarīgiem un saņēmis arī dažas pastkartes no tautiešiem rietumos. Ģimene nav drīkstējusi saņemt no rietumiem sūtītos dāvanu saiņus, tos čeka viņa dzīvesbiedrei likusi sūtīt atpakaļ. Divas nedēļas pirms soda izciešanas pārvests no Mordovijas uz Rīgu ar lidmašīnu trīs bruņotu cilvēku pavadība. Viņš atgriezies Alūksnē 1984. gada aprīlī.

Alfrēds Zariņš dzimis amatnieku ģimenē 1922. gada 14. septembrī Rūjienā. Mācījies Rūjienas draudzesskolā un vēlāk Rūjienas valsts ģimnazijā. Pēc ģimnazijas beigšanas 1942. gadā sācis strādāt par palīgskolotāju Rūjienas draudzes skolā, bet 1944. gadā, pēc krievu otrreizējas ienākšanas, no šī pienākumā atlaists. Pēc tam strādājis dažādus darbus. Apprecējies ar draudzes skolas skolotāju Zentu Liepiņu, kas 1949. gada 25. martā izsūtīta uz Sibiriju. Dēls Jānis, dzimis 1947. gadā, atstāts Alfrēda Zariņa uzraudzībā. Laulība šķirta pēc sievas vēlēšanās.

Pēc tam A. Zariņš beidzis Liepājas paidagoģisko institūtu un Latvijas valsts universitāti Rīgā, kur studējis baltu valodas. Sācis strādāt Naukšēnu profesionālā tehniskā skolā 1962. gadā, bet gadu vēlāk Rūjienas vidusskolā mācījis latviešu valodu un literātūru, dažreiz arī latīņu valodu. Ar Laumu apprecējies 1963. gadā. Pēc Alūksnes vidusskolas beigšanas 1947. gadā Lauma studējusi baltu filioloģiju Latvijas valsts universitātē Rīgā. Abi runā krieviski, vāciski, angliski.

Sadursme ideoloģijā radusies Rūjienā ar vidusskolas partorģi Lidiju Lūsi, kuŗai brālis kritis kā Sarkanarmijas virsnieks. Pārējie skolotāji aizstāvējuši.

1972. gadā Zariņi pārcēlās uz Alūksni, kur abi strādāja par skolotājiem vidusskolā. Sešus gadus vēlāk Alfrēds pārkvalificējās par kokapstrādāšanas cecha meistaru Alūksnes mežsaimniecības trestā. Zariņiem ir dēls Ainars, šoferis Valmierā, un meita Inge, kas beigusi astoņgadīgo bērnu mūzikas skolas klavieŗu nodaļu 1983. gadā, tagad studē Rīgā ģeografiju.

Zariņu ģimene cienī labu literātūru. Viņi savā pusotras istabas lielajā dzīvoklī iekārtojuši bibliotēku. Tur savākti ne vien ievērojamākie okupācijas varas, bet arī rietumos iespiestie latviešu izdevumi, kas čekas kratīšanā atņemti kā pierādījumi. Viņiem ir arī grāmatas angļu un vācu valodā.

Alfrēds Zariņš dzejo, un viņa dzejas iespiestas latviešu periodikā arī rietumos. Dzejā viņš vairāk centrē uz izjūtu, noskaņu un spēcīgu zemtekstu.

TORONTO ZIŅAS

● Dr. A. Vanags 18. janvārī Centra svētdienas referātā deva praktiskus padomus dzīvnieku turētājiem, vispirms parādot slīdītēs ap 30 dažādu sugu sunīšus, sākot ar klēpja sunīšiem un beidzot ar lielajiem ,,labradoriešiem''. Referents, kas pats ir veterinārārsts, pastāstīja par dažādām suņu slimībām. Šo pēcpuddienu vadīja Anitra Leksere.

Kārļa Suntaža būvdarbi,
Metro lic. B 2494.
Būvē jaunas mājas un vasarnīcas.
Izdara pārbūves, remontus, krāsošanas un mūrēšanas darbus. Sagādā atļaujas.
Zvanīt 751-6829.

GOOD ◇ NEWS

KANADAS PENSIJU PLĀNS IR UZLABOTS

Sākot ar 1987.g. 1. janvāri Kanadas pensiju plāns ir mainījies, un tās ir labas ziņas.

Plāns paredz svarīgu apdrošinājumu jums un jūsu ģimenei. Šīs maiņas dod plānam stingru ilgtermiņa financiālu pamatu un palielina ienākumus.

Lai saņemtu brošūru par Kanadas Pensiju plānu, izpildait zemāk minēto kuponu un nosūtait:

CPP-INFO
P.O. Box 5400
Postal Station "D"
Scarborough, Ontario
M1R 5E8

CANADA PENSION PLAN
Changed for the better. Find out.

I'd like to know more about my new Canada Pension Plan.
Please send me the "good news" in English ☐ in French ☐ about...

NAME
ADDRESS 03
CITY
PROV. POSTAL CODE

Retirement Pension ☐
Disability Benefits ☐
Survivor Benefits ☐
Pension Credit Splitting ☐
Flexible Retirement ☐
Financing your CPP ☐

Health and Welfare Canada
Santé et Bien-être Social Canada

Canada

Vanagu Kārlis

Ziemas mēneša ziemīgas piezīmes

II

Janvāŗa, gada pirmā mēneša, nosaukums radies no romiešu dieva Janus. Mītoloģijā Janus zīmīgi attēlots ar divi sejām — viena lūkojaš atpakaļ, otra uz priekšu. Atskatīsimies arī mēs katrs sevī uz aizdipušo gadu un ar sirdsapziņas mērauklu izvērtēsim savas gaitas un darbošanos. Kas bijis labs, lai sirds to glabā; kas bijis slikts — lai sirds vairs neatmin! Kas turpmāk būs — to Dievs tik zin! Bet skatā uz priekšu būsim lepni, ka tēvzemē no svētajām sāpēm un savas ticēšanas aug Brīvās Latvijas izcīnītāju paaudze, sīksta un stipra! (Marija Urnežus). Trimdas ikdienā augu gadu lai mūsu ceļa zīmes aicina mūs ar visu sirdi mīlēt to, kas ir labs, ar visu spēku darīt to, kas ir pareizs un nekad nevienu dzīves brīdi neaizmirst, ka pats Dieviņš ir lēmis, ka mēs esam un paliksim latvieši! (Dr. Gundega Michele Gaŗezerā).

* * *

Liels ir tautiešu skaits, kas par Jauno gadu nepriecājas. Tie ir mūsu mūža „zelta gadus" sasniegušie sirmīši. Velti mēģināt tos uzmundrināt ar to, ka aizvadītais gadiņš nebūt vēl nenozīmē, ka viņi kļuvuši veci — iķviens jau ir tikai tik vecs, kā pats jūtas. Lai justos jauns; augu dienu jāpinas ar tādiem, kas vecāki par tevi! Novecošanās ir ilgstošs mūža process, ar to jāsamierinās. Ārsti, kas speciālizējas ģereantoloģijā (pētījumos par novecošanos), novecošanās garīgo sāpju mazināšanai ieteic nedomāt un nesūdzēties par vecumu, par niekiem nevirināt ārstu kabinetu durvis un, kaut arī gaita un izdarības kļuvušas gausākas, iesaistīties sabiedriskās rosmēs, izjust savu noderību. Par visu vairāk jāizvairās no vientulības, depresija nokauj garu un miesu.

Reklāmētie dažnedažādie „jaunības atgūšanas" līdzekļi ir veco ļaužu lieso pensiju noslaukšanai. Ja arī mēs visi neapturami kļūstam vecāki, mūsu mūža ilgums tagad pagarinājies. Aplēsts, ka 2030. gadā no visiem ASV iedzīvotājiem veco ļaužu (65 g. un vecāku) būs 21 procents, bet to caurmēra mūža gājums būs 90 gadu. 65 gadi tad skaitīsies „pusmūža vecums", un 75 gadnieki būs parasta parādība darba frontē ar labu darba veiksmi. Kad šogad 6. janvārī Vašingtonā 100. ASV kongresā nozvērināja jaunievēlētos deputātus, viņu vidū bija divi ziemeļkarolainieši, kas, būdami 70 g. veci, pirmo reizi ievēlēti Tautas vietnieku namā! Ne jau gadi vien padara cilvēku vecu. Vieglu soli un gaišas domas visam 1987.gadam!

* * *

Ja pagājušā gadā vienā laikā latvieši trimdā un tautieši okupētajā tēvzemē plaši un cienīgi atzīmēja dainu tēva Krišjāņa Barona piemiņu, — šogad, ko mūsu trimda izsludinājusi par Kronvalda gadu, to svinēsim mēs vieni šinī pusē, jo mūsu nacionālisma iedvesmotāja un tautisko centienu paudēja Kronvaldu Aša (dz. 1837.g., miris 1875.g.) vārds čekas Kultūrsakaru komitejā ierakstīts reakcionāru sarakstos. Un kā nu ne, jo Kronvalds savā vēsturiskajā trešā runā par „brālīgo tautu" teica: „Tautiskajās lietās mums par krieviem tāds pats slēdziens kā par baltvāciem!" Dziļākā jēga Kronvalda gadam ir viņa paša mude latviešiem: Pulcēšanās—modināšana—apgaismošana un stiprināšana *nākotnes darbam:* „Mosties, celies, strādā!", Kronvaldu Atis.

* * *

Bija laiks, kad trimdinieka stājas mērīšanai mums bija viena olekte: ja tu neesi sīvs pretkomūnists, tad tu esi iesarkans! Dziesmu svētkos noliedzam pat uzstāšanos saviem liberālajiem dzejdaŗiem.

Ilgi bārām savas „otrās tautiskās atmodas" celmlaužus no ALA studentu hoteļa Kalamazū par aizplivināšanos uz Toronto meklēt garīgu apaugļošanos tur, no Rīgas Gorkija ielas atsūtīto „kultūras sūtņu" darbos. Kad 1983.g. 18. novembŗa svētku runā Pitsburgā ALA valdes locekle bija noskandējusi kādas „Ļeņin, Tu esi pasaules acs" autora Imanta Ziedoņa vārsmas (Imants pie okupantu varas izpelnījies izcilu stāvokli kā „padomju sabiedriskās idejas propagandists svešatnes tautiešos"), lai parādītu, ka arī turienes dzejā iekvēlojas nacionālisma dzirksts, pret to kā Latvijas svētajai dienai nepiemērotu vēri, rūca visās malās.

Kamēr okupantiem izdabīgo dzejnieku pegazi kāpj slavas kalnos, čekai nepatīkamos nacionālās zemdegas pantotājus (Māri Tilgali par vārsmu „Sper, latviet, kāju drošāki", viedo alūksnieti Alfrēdu Zariņu u.c.) uz gadiem iespundē padomju cietumos, bet trimda viņus savos centienos pat neatceras. Laiki mainījušies, un mēs tiem līdzi! Tā Latvijas pēdējos valsts svētkos Losandželosā Arnolds Lūsis, kas mums visiem ir nesasniedzama un ideāla priekšzīme nerimtīgā padomju varas apkaŗošanā visur un vienmēr, savā laicīgajā svētku runā, to pašu nacionālo zemdegu meklēdams, norādīja uz Imanta Ziedoņa („Kurzemītes") vārsmām.

Neba tā bija īstā vieta, sāpīgi to pieminēt, bet tas jādara, lai izbeigtu čauksteņu čukstēšanu! Tas rada apmulsumu mūsu cīņas stājā un izprovocē Dardedzi ar skubu sarīkot „iecienītā Ziedoņa" dzejas turnejas pie nacionāliem trimdiniekiem šinī pusē. Kompartijas biedrs Ziedonis ar dzīvesbiedri bez čekas uzraudzības palaisti uz ārzemēm 1983.g. augustā Toronto. Tie apmeklēja dievkalpojumu Sv. Andreja baznīcā, taču 3 gadu laikā pie mums uz paliekamu dzīvi brīvībā nepārcēlās vis!

*

Ziemsvētku laiks Notinghamā

Priekšsvētku nedēļās paziņas Notinghamā sasniedza vēsts par agrākās ilggadējās DVF Notinghamas nodaļas vanadžu kopas valdes darbinieces Almas Simkevičas aiziešanas mūžībā 27. novembrī. Savus mūža pēdējos gadus viņa vadīja DVF Straumēnos. Dzimusi 1897. g. 11. martā. Vīrs Viktors bijis Rīgas prefektūras pasu nodaļas vadītājs. Trimdas gaŗo jūdzi A. Simkeviča vadīja Notinghamā.

Piederīgo, draugu un paziņu vidū Zigmunds Griķis DVF namā 11. decembrī atzīmēja savu 60. dzimumdienu. Klātesošo vārdā jubilāru sveica Imants Balodis. Z. Griķis dzimis 1926. g. Aucē. 1944. g. iesaukts darba dienestā, ko īsu laiku veicis Latvijā. Pārskaitīts Latviešu leģionā. Kaŗa beigas pienākušas Dānijā, bet gūstu pavadījis Cēdelgēmā. Anglijā ieradies 1947. g.; pirmās gaitas sākušās Skotijā, tad pārcēlies uz Notinghamu, kur nodibināta arī ģimenes dzīve ar farmaceiti Zeltīti Mūsiņu. I. Balodis ir ilggadīgs DVF nodaļas biedrs.

Sieviešu dziedātāju vienības Atvasara eglītes vakars DVF namā notika 13. decembrī. Pēc kopējas dziesmas uzrunu teica Imants Balodis. Priekšnesumos koris dziedāja piecas dziesmas; duetu dziedāja Andris Bankovskis un Dagnija Balode. Vairākas Ziemsvētku dziesmas dziedāja visi kopā. Bija pašapdāvināšanās un bagātīgs kafijas galds.

Ja kādam publiskajās bibliotēkās pieejami „žīdu minoritātes" angliskie laikraksti, iemetiet tanīs aci, atradīsit šo un to pārdomām. Tā, piemēram, pamācīgas ir plašās politiskās analizes par ASV novembŗa vēlēšanās pārvēlētiem un jaunievēlētiem kongresa vīriem un likumdošanas komisiju priekšsēžiem, kuŗi no tiem, pēc pieredzes izvērtējot, „būs īsta svētība Izraēlas nākotnei"! Vai kāds jebkad kur pamanījis kādu līdzīgu izvērtējumu par Latvijas resp. Baltijas valstu īstajiem draugiem Senātā un Tautas vietnieku namā?

* * *

Labestīgs ieteikums Draudzīgo aicinājumu atceroties: Pasūtinait, izlasait, pārdomājiet un uzdāvinait skolai vai biedrībai ģen. R. Bangerska „Latviešu strēlnieku ērkšķainā gaitā" un Krievijas valsts domnieka, mūsu Saeimas dep. Jāņa Goldmaņa „Latviešu strēlnieki vēstures svaru kausos". Abas divas retās grāmatas ar visu piesūtīšanu kopā maksā tikai $4.80. To saturs latviešu cilvēkam ir jāpārzina! Rakstait: **O. Jēgena apgādam, 534 W. Belmont, Chicago, Ill. 60657.** Lai Draudzīgā aicinājuma Zelta ābele zied un zaļo!

Pie DVF nodaļas pastāvošās latviešu skolas Ziemsvētku eglīte bija izkārtota svētdien, 14. decembrī, arī nodaļas namā. Ievadvārdus teica skolas vadītāja Rūta Āpša. Uzrunu teica Latviešu nac. pad. Lielbritanijā izglītības nozares vadītāja Dzidra Purmale no Lesteras. Ar jauku labi sagatavotu priekšnesumu iepriecināja skolas audzēkņi, temats — Gausi nāca, drīz aizgāja tie lielie Ziemassvētki. Bija kafijas galds lieliem un maziem. Skolā pašreiz 8 audzēkņi, kas uz mācībām mēro ceļu no kaimiņu pilsētām — Mansfīldas, Derbijas un Korbijas, bet viņu vidū tagad nav neviena notinghamieša.

Latvijas ev.-lut. baznīcas Austrumanglijas kopas Ziemsvētku dievkalpojums notika vācu ev.-lut. baznīcā svētdien, 21. decembrī. To vadīja māc. Juris Jurģis, ērģeļu pavadījumus sniedzot Dzintrai Vīksnai. Nelielais, mājīgais dievnams bija dievlūdzēju pilns. Draudzes zālē eglītes vakarā bērnus apdāvināja Ziemsvētku vecītis (Miķelis Burģelis). Nobeigumā visi pakavējās pie kafijas.

DVF Notinghamas nodaļas valdes izkārtojumā eglītes vakara pašu namā notika svētdien, 28. decembrī, kur sapulcējušos uzrunāja valdes priekšsēdis Dominiks Čudars. Sekoja vairākas kopīgi dziedātas Ziemsvētku dziesmas. Valde bija alcinājusi tautiešus un kluba biedrus uz Jaungada sagaidīšanu 31. decembra vakarā. Abos gadījumos apmeklētāji kavējās pie nodaļas vanadžu, sagādātā azaida.

J.F.

Miris Dr. Stanislavs Jaudzems

Toledo slimnīcā 1986.g. 26. decembrī miris korporācijas Lacuania filistrs Dr. Stanislavs Jaudzems. St. Jaudzems dzimis 1906. gada 9. decembrī Bērzpils pagasta Dundenieķos. Pēc Aglonas ģimnazijas beigšanas 1928. gadā iestājies Latvijas universitātes medicīnas fakultātē. Studiju laikā strādājis par feldšeri Rīgas dzelzceļa stacijā, studijas beidzis 1938. gadā.

Stanislavs strādājis par ārstu Robežsargu bataljonā Radovā no 1938.g. līdz 1944.g., bijis rajona ārsts un Baltinavas Sarkanā Krusta Veselības punkta pārzinis. Bijis Abrenes apriņķa ārsts. 1944/45.g. — Latviešu Leģiona ārsts. Strādājot par ārstu pārvietoto personu nometnē Neuetingā, Vācijā, ieguvis prakses tiesības un pieņēmis darbu Hanavas Eng. Depot, kur strādājis līdz izceļošanai uz ASV. 1949. gada 22. septembrī ar ģimeni — dzīvesbiedri Elzu un diviem dēliem Juri un Franci apmeties uz dzīvi Louisvillē. Tā kā viņam bijusi plaša pazīšanās amerikāņu sabiedrībā, tas sagādājis galvojumus apm. 50 tautiešiem, tā nodibinot mazu latviešu koloniju Louisvillē. 1957. gadā ieguvis ārsta prakses tiesības un pārcēlies darbā uz Toledo. Publicējis arī zinātniskus darbus.

Ģimeni piemeklējušas daudzas nelaimes — dēls Juris, kas darbojies ASV bruņotos spēkos un pildījis medicīnas technologa pienākumus Sv. Vincenta slimnīcā Toledo, mira traģiskā nāvē 1973. gadā. Pēc tam mira dzīvesbiedre Elza. Otrs dēls Francis, B.Sc. farmācijā, mira ar trieku 1985.g. 15. novembrī.

Visi trīs mirušie bija korp. Lacuania filistri. Lacuania's prezidijs, stāvot goda sardzē ar karogu, filistru Dr. Stanislavu Jaudzemu izvadīja no baznīcas uz Kalvarijas kapiem un guldīja blakus dzīvesbiedrei Elzai un vecākajam dēlam Jurim. Par nelaiķi sēro divas vedeklas Anna-Marija un Irēna ar septiņiem mazbērniem, kā arī Lacuania's konvents, jo viņš visu savu dzīvi bija ziedojis ģimenei un konventam.

Jāzeps Grodnis

LAIMONS
AUTO SERVICE
603 GERRARD ST.E., TORONTO, ONT. M4M 1Y2
Garāža izbeigs savu darbu apm. 15. martā.
Motoristi, kas savas mašīnas vēlas remontēt pirms slēgšanas, lūgti sazināties par remonta laiku, zvanot
466-0540